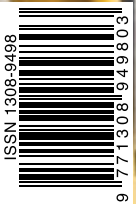

serbest

MIMAR

TEMMUZ | 2016 | 22
10 TL

Tasarımı Adeta Sanatla Bütünleştiren Meslek Adamı Turgay Ateş | Antalya Kültür Sanat Merkezi | Denizli Orobüs Terminali ve İş Merkezi | Gimart Outlet AVM&Otel Projesi | Ali Yalçın Evi | Lüleburgaz Şehirlerarası Orobüs Terminali | Kemal Kurdaş Anıt Mezarı | Uzak Kırklar.. Kenya

Sağlam yapısı, yangına dayanıklılığı,
mükemmel ses ve ısı izolasyonu ile sevdikleriniz artık
daha huzurlu ve daha güvenli!

**MÜKEMMEL
ISI İZOLASYONU**

**SAĞLAM
YAPISI**

TEMMUZ 2016 22

- 04 **masaüstü**
- 08 **SMD’lerden**
- 16 **iyi şeyler**
- 20 **kötü şeyler**
- 24 **PROFİL**
Tasarımını Adeta Sanatla Bütünleştiren Meslek Adamı Turgay Ateş
Hasan Özbay - Şerife Meriç
- 36 **YENİ**
AKS Antalya Kültür Sanat Merkezi
Ali Yalçın Evi
Gimart Outlet AVM & Otel Projesi
Denizli Otobüs Terminali ve İş Merkezi
- 50 **YARIŞMADAN UYGULAMAYA**
Lüleburgaz Şehirlerarası Otobüs Terminali
Kemal Kurdaş Anıt Mezarı
- 56 **GÖRÜŞ**
Venedik Mimarlık Bienali’nden Notlar
Onur Özkoç
- 62 **ORADAYDIK**
Uzak Kıtalar... Kenya
Berna Tanverdi
- 66 **özetler**
(İngilizce, Rusça ve Arapça) . Summary . Содержание . خلاصة

İSTANBUL **SMD**

Miralay Şefik Bey Sokak 13/2 Gümüşsuyu
34015 İstanbul
+90 212 2924380 (tel)
+90 212 2924382 (faks)
www.ismd.org.tr

TÜRK **SMD**

TSMD Mimarlık Merkezi
Dumlupınar Bulvarı Eskişehir Yolu 7. Km.
Mustafa Kemal Mah. 2123. Sk. No: 164
Kentpark AVM Arka Cephesi
+90 312 219 94 08
www.tsmd.org.tr

İZMİR **SMD**

Cumhuriyet Bulvarı 2. Kordon 209/4 Alsancak
35220 İzmir
+90 232 4631630 (tel)
+90 232 4631057 (faks)
www.izmir-sm.org.tr

Yazılarda ifade edilen görüşler yazarlarına aittir.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Reklamlar, reklamı veren firmanın sorumluluğundadır ve serbestMİMAR reklamlarda verilen bilgilerden sorumlu tutulamaz.

22. Sayı Kapak Konusu
Dr. M. Sinan Genim
Antalya Kültür Sanat Merkezi

serbestMİMAR
Üç Ayda Bir Yayınlanır

Sahibi
Aytekin İtez
TSMD Başkanı

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Mehmet Soylu

Editör
Derya Yazman Noyan
editor@tsmd.org.tr

Yayın Komisyonu
Ali Sinan, Aslı Özbay,
Aytaç Özen, Cüneyt Kurtay,
Deniz Güner, Derya Yazman Noyan,
Dürriin Süer, Figen Kıvılcım,
Hasan Özbay, H. Okan Çetin,
Hüseyin Kahvecioğlu, İlhan Selim Kural,
Kadri Atabaş, Kerem Piker, Mehmet Soylu,
Osman Tural, Ömer Mustafa Özen, Şerife Meriç

Yayın Sekreterliği
Serap Sür

Grafik Uygulama
Fikriye Karasu
ANBA Anadolu Basın Ajansı

İletişim
TSMD Mimarlık Merkezi
Dumlupınar Bulvarı Eskişehir Yolu 7. Km.
Mustafa Kemal Mah. 2123. Sk. No: 164
Kentpark AVM Arka Cephesi
+90 312 219 94 08
www.tsmd.org.tr
info@tsmd.org.tr

Abone, Reklam ve Dağıtım

ANBA Anadolu Basın Ajansı
Tunus Caddesi 50A/11 Kavaklıdere 06550 Ankara
+90 312 4675381 (tel)
+90 312 4675383 (faks)

Reklam Koordinatörü
Selver Toprak
selver@anbarapor.com

Baskı
Salamat Basım Yayıncılık
+90 312 341 10 24

SMD Üyelerine Ücretsiz Gönderilir
Fiyatı 10 TL Abonelik 35 TL Öğrencilere 30 TL

Mimarlığın ilham kaynağı, özgür ruhun temsilcisi...

Dünyaca ünlü Iraklı mimar Zaha Hadid'in 31 Mart'ta aramızdan ani ayrılışı mimarlık camiasında büyük bir şaşkınlık ve beraberinde üzüntü yarattı. Mimarlık kültürüne katmış olduğu birçok eseri, Dünya'da oldukça ses getiren tasarım anlayışının ürünü olarak tarihin sayfalarına yazıldı. Teknoloji ve inovasyonu zorlayan kararları ile somutlaştırdığı özgün tasarımları kendisi hayattayken çokça konuşulup, tartışılmıştı. Şimdi ise daha da fazla konuşulacağına, yeni ve farklı şeyler öğrenmek isteyenlere ilham kaynağı olacağına hiç şüphe yok.

Hadid, vizyonu çok geniş, başarılı ve zeki bir mimardı. Hatta dünyadaki kadın mimarlar arasında en cesaretli, yetenekli ve enerjisi yüksek olanıydı belki de... Mimarlığında kullandığı formlar estetik kaygısı taşımasa bile, özgür ve yere basan fikirleri yapılarına farklılık katmak için yetiyordu. O farklı bir tasarımcıydı. Dünyanın birçok yerinde yapmış olduğu yapılarının mimarlık tarihinde önemli bir yer edineceğine ve yeni nesil mimarlığına örnek olarak gösterileceğine inanıyorum.

* * *

Ülkemiz şu aralar karanlık günler geçirse de, kentlere ve mimarlığa dair gelişmeler karşı koyamayacağımız hızla devam ediyor. Büyük bir coşkuyla açılan köprüler, emsali kaçan yapılarla donatılan sokaklar, kentsel dönüşümün kaçınılmaz rant telaşı ve vaat edilen dev projeler... Bir yandan da hafızalardan silinmek istenen yapıların yok oluşları... Bu sayımızda, Tezcan Karakuş Candan ve Doğan Tekeli'nin yazıları ile Ankara'da kaybettiğimiz yapıların sadece birkaçını elimizden geldiğince anlatmaya çalıştık.

Profil bölümünün önemli bir konuyu oldu: Şehir planlama ile başlayan, peyzaj mimarlığı da eklenerek devam eden meslek hayatını keyifli bir söyleşi ile bizlere aktaran Dr. Turgay Ateş. Hikayesini anlatırken bile mesleğine olan sevgisini gözlerinden okuyabildiğimiz hocamızın el çizimleri beni çok etkiledi, eminim sizler de aynı hisleri yaşayacaksınız. Kendisine bu güzel söyleşi için teşekkür ediyoruz.

Keyifli okumalar dilerim.

Derya Yazman Noyan

01

02

03

04

YEREL DOĞAL MALZEMENİN YAPIYA KATTIĞI FARKLI YORUM

R. Güneş Gökçek

01 Bağlum Sosyal Merkez Projesi, Keçiören Ankara

Proje Müellifi: R. Güneş Gökçek
Tasarım Ekibi: Esra Hilal Akkuyu,
Mustafa Taşdemir, Yusuf Geneş
Statik: Statek Mühendislik
Mekanik: Ak Proje
Elektrik: Ak Proje
İşveren: Keçiören Belediyesi
Projenin Alınış Yöntemi: İhale
Proje Yılı: 2016
İnşaat Alanı: 5.400 m²

Proje alanı, Bağlum bölgesinde, mevcut yapılaşmanın henüz tam olarak oluşmadığı bir alanda yer almaktadır. Arsanın arkasında oldukça büyük bir semt parkı tasarımı belediye tarafından yapılmıştır. Fakat 1/1000'lik planlarda parkın semt ile ilişkisinin ulaşım anlamında zayıf kaldığı düşünülmüştür. Projedeki fonksiyonlar gerek işlevleri, gerek ise arkadaki semt parkına ulaşılabilirliği sağlamak için tek kütle yerine 3 farklı kütle olarak çözümlenmiştir. Bu sayede ortaya içinden geçilen, kendi ölçeğinde kestirme yollar oluşturan, yeri geldiğinde etkinlik için kullanılabilir ve bir kısmı dış mekân kullanımını desteklemek için metal pergola ile yarı korunaklı hale getirilmiş boşluklar oluşturulmuştur. Yapının cephesinde yerel doğal taşlar, farklı kesit ve genişliklerde kullanılarak, gölgenin gün içinde yaratacağı değişken etki ile bir kompozisyon oluşturulması sağlanmıştır. Doğal taşın bu şekilde alışılmadık kesit ve detayda kullanılması ile yenilik arayışı ve farkındalık yaratmak hedefindedir. Yapının 2016 yılında inşa edilmesi ve 2017 yılında kullanıma açılması planlanmaktadır.

02 Küçük Sanayi Yapısı, Sincan Ankara

Proje Müellifi: R. Güneş Gökçek
Tasarım Ekibi: Çağrı Çağır, Mustafa Taşdemir
Statik: Statek Mühendislik
Mekanik: Ak Proje
Elektrik: Ak Proje
İşveren: ESM Group
Projenin Alınış Yöntemi: Teklif
Proje Yılı: 2015
İnşaat Alanı: 2.000 m²

Proje alanı, Sincan Küçük sanayi alanında yer almaktadır. Geneline ruhsatsız yapılar ile çevrili kimliksiz bir yapılaşmanın içerisinde. Yapı sahibinin kullanım ile ilgili farklı alternatifteki düşünceleri bulunmaktadır. İdari genel

merkez, mobilya fabrikası ya da zemin katın parça parça kiraya verilmesi gibi birbirini zorlayan alternatifler içinde çözüm önerisi esnek bir planlama oluşturmak şeklinde ortaya çıkmaktadır. Fonksiyonel olarak bu alternatiflere alt yapı sağlayacak sirkülasyon çözümüne kavuşturulan yapıya ana karakterini ahşap panjurlar vermektedir. Hem bir kepenk hem de açıldığında pergola görevi görecektir şekilde tasarlanan panjurlar zemin kat ile 1. katı dil olarak birbirinden ayırır. 2016 başında inşaat ruhsatı alınan yapının, yılın sonunda tamamlanması planlanmaktadır.

“KÜLTÜREL KODLARLA, ÇAĞDAŞ STRÜKTÜRÜN ELE ALINDIĞI BİR TASARIM”

Bahadır Kul

03 Konya Stadyumu

Proje Müellifi: Sarıdağlar İnşaat
Tasarım Ekibi: Bahadır Kul Architects
Statik: Bir Yapı
Mekanik: Sarıdağlar İnşaat
Elektrik: Sarıdağlar İnşaat
İşveren: Konya Büyükşehir Belediyesi
Projenin Alınış Yöntemi: İhale
Proje Yılı: 2014
İnşaat Alanı: 90.000 m²

Konya Şehir Stadyumu, kentin kuzeyinde, şehir merkezine 9 km uzaklıkta, 450.000 m² bir alan üzerinde yer alıyor. Yerleşkede spor salonu, yüzme havuzu, veledrom, atletizm pisti gibi spor yapıları da bulunması öngörüldü. Yerleşkeye kent merkezinden ulaşım, raylı sistem, toplu taşıma araçları ve özel araçlarla sağlanabiliyor.

Konya Şehir Stadyumu; kültürel kodlarla, çağdaş strüktürün ele alındığı bir tasarım. Yapının kabuğunda Konyaspor'un renkleri olan yeşil-beyaz renkleri tercih edildi. Planlamada ise UEFA Kriterleri esas alındı. Toplam oturma kapasitesi 42.000 kişi olan stadyumun, tribün yerleşimi doğu, batı, güney ve kuzey olarak adlandırıldı. Her tribün altında, izleyiciler için yeterli sayıda WC ve büfe alanları planlandı.

Futbol alanı, FIFA ve UEFA kriterlerine uygun özelliklerde, alttan ısıtılmalı, yüksek standartlara sahip suni çim ile kaplandı. Bu alanın üzeri, teknik özellikleri yüksek malzemelerle kaplanarak, arenanın farklı fonksiyonlar için kullanılması sağlandı. Stadyumun dış cephesinde taşıyıcı malzeme olarak çelik, kaplama malzemesi olarak ise membran tercih edilmiştir. Cephe yüzeyinde istenilen etkiye göre delikli, şeffaf ve saydam olmak üzere 3 çeşit membran kullanılmıştır. Delikli membranın kullanıldığı yerlerde hava, ışık geçişi ve çelik sistemin algılanırlığı sağlanmaktadır. Şeffaf membranın kullanıldığı

yerlerde ise sadece ışık geçişi sağlanmaktadır ve çelik sistem görülmemektedir. Solid membranın kullanıldığı yerlerde hava ve ışık geçişi sağlanmamaktadır. Çatı yüzeylerinde ışığı geçiren şeffaf membran kullanılmıştır.

Tribünler 2 katlı, yay biçiminde ve 44 basamak olacak şekilde tasarlandı. Tribünlerin sahaya uzaklığı 9-11 m arasında değişiyor. Futbol sahasının merkezine en uzak seyirci 90 m uzaklıkta planlandı. VIP suitleri, stadyumun batı ve doğu tarafında, alt ve üst tribünlerin arasında, +9.50 kotunda bulunuyor. Bu katta 50 adet 10 seyirci kapasiteli suit, 4 adet 50 seyirci kapasiteli restoran, bar, WC'ler ve VIP salonu yer alıyor. Seyirciler, ±0.00 kotundaki lobiden asansörlerle bu kata çıkıyor. -4.00 kotunda 200 araçlık kapalı VIP otoparkı yer alıyor. Basın ve VIP için alt kat batı tribününün orta kısmı kullanıldı. Tribünlerin alt bölümlerinde 10.000 m²'lik alana sahip çok amaçlı salonlar bulunuyor. Stadyumda 4 adet soyunma odası bulunuyor. Sporcu otobüsleri için hem bodrum katta, hem de zemin katta kapalı park alanları planlandı.

YÜKSEK YOĞUNLUKLU BİR YAPININ TASARIM GİRDİLERİ

Kaya Arıkoğlu, Şahin Arıkoğlu

04 Pınar Plaza, Seyhan, Adana

Proje Müellifi: Arıkoğlu Arkitekt Ltd. Şti.
Tasarım Ekibi: Kaya Arıkoğlu, Şahin Arıkoğlu
Yardımcı Mimar: Beliz Girmen
İşveren: Göregen Seba İnşaat Ltd. Şti.
Projenin Alınış Yöntemi: Etüd Proje Teklifi
Proje Yılı: 2016
İnşaat Alanı: 39.210 m²

Kuzey Adana'nın Türkmenbaşı Bulvarı üstünde bulunan 10.656 m² arsanın üzerine 2.4 yoğunluğunda bir etüd projesi hazırlanmış bulunuyor. Projede bulvara bakan alt 2 katlarda derin ticari kullanımlar ve 17 katlı konut katların da 2+1 ve 1+1 olmak üzere küçük daireler tasarlandı. 2 katlı Otopark alanlarını yapıların altına yerleştirerek dışında kalan tüm açık alanları yeşil olarak bıraktı.

Böylece yüksek yoğunluğu olan projenin bolca ağaçlandırılmasını planlanmış oldu.

Bu etüd projede, yapıların araziye oturumları ve kitleleri belirlenirken, cephe tasarımları henüz yapılmamıştır. Daha sonra Avan proje safhasında planların ve cephenin uyumlu bir şekilde “pişeceği” düşünülmektedir.

05

06

07

08

TARİHİ KİMLİĞİ BOZMAYAN BÜTÜNLEŞİK TASARIM

Pınar Gökbayrak, Ali Eray, Burçin Yıldırım

05 Özel Alman Lisesi Ek Yapıları, Beyoğlu İstanbul

Proje Tipi: Lise / Ortaöğretim
İşveren: Almanya Federal Cumhuriyeti Özel
İstanbul Alman Lisesi İktisadi İşletmesi
Tasarım Ekibi: Pınar Gökbayrak, Ali Eray,
Burçin Yıldırım, Serkan Polat, Sinem Yardımcı,
Burak Bakö
Danışmanlar: Hakan Çatalkaya,
Mehmet Ali Yılmaz, Türkiye Arslan,
Ömer Uluğnoyan
Toplam İnşaat Alanı: 2000 m²
Projenin Alınış Yöntemi: Davetli yarışma projesi

Özel Alman Lisesi Ek Yapıları; öncelikli olarak mevcut spor salonunun yenilenip standartlara uygun hale getirilmesini ve ek derslik ihtiyacını karşılamak üzere kurgulanmıştır. Okul kampüsünde gözlemlenen temel sorun; mevcut spor salonunun ağır kütlesiyle açık alanda büyük bir yer işgal edip; okulun yerleşimi gereği ön ve arka bahçe arasında kurulabilecek tek bağlantı noktasını da kütlesi ile bloke etmesidir. Okul için önerilen yeni spor salonu, zemin altına alınarak ön ve arka bahçe sürekliliği sağlanmış; fazla kullanılamayan arka bahçe daha davetkar ve okulun günlük yaşantısının bir parçası haline getirilmiş, okulun kısıtlı açık alan oranı artırılmıştır. Önerilen yapının üst teras kotu, okulun ön bahçe kotu ile aynı olup geniş basamaklı etkinlik merdiveni ile arka bahçe kotuna doğru yaya hareketinin akışkanlığı sağlanmıştır. Bu çözüm sıkışık ve bitişik nizam yapı dokusu içinde nefes alınan açık alanların yaya kotunda bütünleşmesine katkı sağlamıştır. Alt bahçe kotunda merdiveni karşılayan resim ve müzik dersliği ise şeffaf, gözlemlenebilir, merak uyandırıcı ve katılımcılığı teşvik edecek şekilde okulun gündelik sirkülasyonunun üzerinde olması özellikle tercih edilmiştir. Müzik dersliğinin doğramaları açıldığında bir sahneye dönüşmesi ve etkinlik merdivenlerinin bir anfi gibi çalışarak etkinlik avlusunun kullanım zenginliği sağlanması planlanmıştır. Hem bölge genel bir koruma alanı içindedir hem de önerilen yapının yansıdığı mevcut okul binası tarihi kimliği ile özgündür. Bu nedenle mevcut yapı ile kurulacak ilişkide; tarihi yapının önüne geçmek istenmemiş, ana yapı kütlesi tamamen zemin altına alınmış; ancak mevcut yapıya eklenen yeni merdiven ve asansörü barındıran düşey sirkülasyon elemanı simge bir kule olarak topraküstü kottaki tekil tasarım elemanı olarak vurgulanmıştır.

06 Dreamland Yerleşkesi

Kapalı Yüzme Havuzu-Bakü, Azerbaycan
Proje Tipi: Kapalı Yüzme Havuzu/Sosyal Tesis
İşveren: Azersun Holding
Tasarım ekibi: Pınar Gökbayrak, Ali Eray,
Burçin Yıldırım, Burak Bakö
Toplam İnşaat Alanı: 2200 m²
Konsept Proje

Azerbaycan Bakü'de 330 hektarlık bir alanı kaplayan yeni yerleşim merkezi Dreamland yerleşkesi içinde yer alan yüzme havuzu projesi açık ve kapalı yüzme havuzlarının yanı sıra spa, fitness ve kafe işlevlerini de barındırmaktadır. Geniş bir galeri boşluğuna yerleştirilmiş giriş ve kayıt alanı, aynı zamanda sosyal klüp niteliğindeki bir kafeyi de içerir. Açık havuz alanına da hizmet edecek şekilde konumlandırılan bu kafe, bir üst katta ana kütlede dışarı taşan stüdyo odasının zemin katta oluşturduğu güneşten korunmuş teras alanını kullanmaktadır. Üst kattaki stüdyonun oluşturduğu kütle hareketi, aynı zamanda açık havuz alanını sarmakta ve tanımlamakta, araç yolu ile ilişkisini koparmaktadır. Birinci katta yer alan büyük fitness salonu konumlanışı sayesinde kapalı havuz ile görsel iletişim kurmaktadır. Galeriyi etrafında toplanmış, birbirini görebilen açık ve geçirgen spor mekanları ile spor faaliyetlerindeki motivasyonu artırmak hedeflenmiştir.

07 Senegal Kent Pazarı

Mimari Tasarım: PAB Mimarlık
Proje Ekibi: Pınar Gökbayrak, Ali Eray,
Burçin Yıldırım, Çağlar Yılmaz
İşveren: Senegal Devleti Ticaret Bakanlığı
Proje Tarihi: 2014

Senegal Kent Pazarı projesi, Senegal Hükümeti'nin talebi üzerine hazırlanmış olup, proje çoğunlukla sokak satıcıları olmak üzere kentlerdeki dağınık ticari faaliyetleri bir kent pazarında daha düzenli bir şekilde bir araya getirmeyi amaçlar. Daha düzenli, hijyen koşullarını ve satıcılar için mal güvenliğini sağlayan, devlet için de gayriresmi ticaretin önüne geçmeyi hedefleyen proje, ülkenin çeşitli kentlerinde 13 farklı noktada farklı ölçeklerde uyarlanabilecek şekilde tasarlandı. Bölgenin ekonomik ve sosyal koşulları da göz önünde bulundurularak, ekonomik, yerel iklim ve malzemenin bilincinde modüler ve esnek bir tasarım ile kent pazarlarının farklı kentlerin farklı ihtiyaçlarına adapte olabilmesi hedeflendi. Birim modülün 5x7m'lik bir dükkan ünitesinden oluştuğu pazar yerinin, arazinin ihtiyaçlarına göre kat sayısı, malzeme seçimi ve bir araya geliş biçimi kolayca adapte edilebilir. Hızlı ve yerinde kolay imalat için çelik taşıyıcı sistem önerilmiş, zemine de minimum müdahalede bulunacak şekilde detaylandırılmıştır. Kaplama

malzemesi olarak sık kullanılan tuğla veya kuru duvar sistemi önerilmiştir. Dükkan cephesi de yine farklı ihtiyaçlara göre şekillenecek şekilde, cam vitrinli, tamamen açılabilir metal veya bambu kepenkli ya da cephede sabit tezgahlı ve yarı açılır kepenkli olmak üzere farklı ürün ve ticaret alışkanlıklarına uyarlanabilir şekilde tasarlanmıştır. Dükkanlar tek cepheli olup sırt sırta yerleşebilecekleri gibi, tek modüle çift cepheden de giriş sağlanabilir. Ülke çapında kolayca uygulanabilmesi için yerel, mütevazı ve ekonomik malzeme seçkisi ile tasarlanmış olmakla birlikte Dakar kent merkezi gibi daha prestijli alanlarda kapalı çarşı alanlarının eklenebilmesi, farklı malzeme seçimleriyle aynı strüktür ve kurgu kolayca adapte edilebilir.

SOSYAL DONATILARLA BÜTÜNLEŞEN OFİS

Hakan Evkaya, Kutlu İnanc Bal

08 Cemtech Global Yönetim Binası İncek Ankara

Proje Müellifi: Hakan Evkaya, Kutlu İnanc Bal
Tasarım Ekibi: Cansu Dinç, Hande Öztürk
Statik: Oğuz Kerem Yan
İşveren: Cemtech Global Engineering Inc.
Projenin Alınış Yöntemi: Teklif
Proje Yılı: 2016
İnşaat Alanı: 1.300 m²

Yapı, Ankara İncek Yolu üzerinde, hâlihazırda bulunan meyve ve çam ağaçlarıyla dolu yaklaşık 3.800 m²'lik bir alanda; hiçbir ağaca müdahale etmeyen, taban alanı 600 m² olan ve yeşille ilişkiyi maksimize eden yaklaşımla ele alındı. Toplamda 2.100 m² kapalı inşaat alanına sahip ofis yapısında hem dış mekân ilişkileri hem de program bileşenleri arasında akışkanlık, geçirgenlik ve esneklik ilkeleri benimsendi. Bilindik ofis tasarımlarının aksine, dış-ış, kotlar ve mahaller arası kontrol-güvenlik ihtiyaçları ikinci plana atılarak, kolektif, şeffaf ve insancıl ilişkiler kurmayı hedefleyen bir kurgu oluşturuldu. Yapıya ilk yaklaşımdan, ana giriş holüne, bahçe ve teraslar arasındaki ilişkilerden, kotlar arasındaki ilişkilere yansıyan ulaşılabilirlik ve katları bütünleştiren hacimsel tutum, yapının genel karakterini oluşturan brütalist tavırla biçim buldu. Neredeyse tamamen şeffaf dış çeper, yönler göre sıklaşıp, seyrelerek güneş kontrolü elemanlarıyla çerçevelendi. Yapı, ofis deyince akla gelen mekanik binalarına inat, zemin katta sergileme-seyir-kokteyl alanı, açık ofis alanları, yemekhane, üst katta toplantı ve yönetici ofisleri, bodrum katta kapalı otopark, cep sineması ve hobi alanı, çatı katında, lounge ve teras kafe alanları ile ezber bozan oranda sosyal donatılarla beslenen bir yaşam alanı olarak tasarlandı.

11. Yapı Sektörü Buluşmaları Yapıldı

Türk Serbest Mimarlar Derneği'nin 2011 yılından bu yana farklı katılımcılarla gerçekleştirdiği Yapı Sektörü Buluşmaları'nın onbirincisi 7 – 8 Nisan 2016 tarihlerinde TSMD Mimarlık Merkezi'nde yapıldı.

11. Yapı Sektörü Buluşması'na 9 kamu kurumu ve yatırımcı kuruluş, 17 mimarlık ofisi, 14 yapı sektörü firması katıldı.

Katılımcılar Buluşma'dan Memnun Ayrıldı

Buluşma'nın ilk gününde kamu kurumları ve yatırımcı kuruluşlar ile yapı sektörü temsilcileri; ikinci gününde ise TSMD üyesi mimarların ofisleri ile yapı sektörü temsilcilerinin ikili görüşmeleri yapıldı. Görüşmelerde yapı sektörü firmaları yeni ürünlerini mimarlara ve kamu temsilcilerine aktarma fırsatı yakaladılar.

Bir sonraki Yapı Sektörü Buluşması 29 – 30 Eylül 2016'da Ankara TSMD Mimarlık Merkezi'nde yapılacaktır. Detaylar ilerleyen günlerde sizlerle paylaşılacaktır.

Müzakere Becerileri Konulu Eğitim TSMD Mimarlık Merkezi'nde Yapıldı

Türk Serbest Mimarlar Derneği tarafından düzenlenen eğitim seminerlerinin üçüncüsü "Kişisel Gelişim / Müzakere Becerileri" konusuyla 27 Nisan 2016 tarihinde TSMD Mimarlık Merkezi'nde yapıldı. Eğitimci Banu Akın'ın verdiği seminerde müzakere becerilerini geliştirmeye yönelik bilgi ve deneyim paylaşımı yapıldı. İki bölümden oluşan seminerde Akın, ilk bölümde iyi bir müzakere yapabilmenin yollarını gösterdi. İkinci bölümde ise katılımcıları 2 gruba ayırarak belirlediği bir konu hakkında müzakere yapmalarını istedi.

TSMD, Kişisel Gelişim konusunda farklı alt başlıklarda eğitimler vermeye devam edecektir.

Antalya Kepez Belediyesi Mimar Turgut Cansever Ulusal Mimarlık Ödülleri Sergisi

Antalya Kepez Belediyesi Mimar Turgut Cansever Ulusal Mimarlık Ödülleri Sergisi 12 Mayıs 2016 tarihinde TSMD Mimarlık Merkezi'nde açıldı.

Antalya Kepez Belediyesi ve Mimarlar Odası Antalya Şubesi tarafından Turgut Cansever anısına proje dalı ve yapı dalı olmak üzere her yıl dönüşümlü olarak gerçekleştirilen ödüller, Prof. Dr. C. Abdi Güzer, Nevzat Sayın, Erkut Şahinbaş, Prof. Dr. Ali Cengizkan, Yeşim Hatırlı, Elvan Altan ve Aslı Özbay'dan oluşan seçici kurulu ile ülkemizdeki mimarlık ve yapı sektöründeki faaliyetlerin ve nitelikli yapıların tanıtılması, özendirilmesi, ödüllendirilmesi, mimarlığın ve uyumlu kentleşmeye katkısının kamuoyunun gündeminde bulundurulması, mimarlık ürünlerinin belgelendirilmesi, kullanıcıların ve yüklenicilerin bilinçlendirilmesi, güzel sanatların teşvik edilmesi amacıyla düzenleniyor.

Turgut Cansever Ulusal Mimarlık Ödülleri 2015 Proje Dalı ve 2016 Yapı Dalı Sergisi, 12 – 24 Mayıs 2016 tarihlerinde TSMD Mimarlık Merkezi'nde izleyicileri ile buluştu.

Koleksiyon / TSMD Mimarlar Ağırıyor Sergileri Devam Ediyor

Koleksiyon / TSMD Mimarlar Ağırıyor Sergileri, Nisan ve Mayıs aylarında da devam etti. Nisan ayında Koleksiyon Merkez'de Maviperi Mimarlık / Burak Peri proje sergisi açıldı. Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde Öncüoğlu Mimarlık, A Tasarım Mimarlık, ACE Mimarlık; Çankaya Üniversitesi'nde Boyut Mimarlık'84, Uygur Mimarlık; Gazi Üniversitesi'nde Çatki Mimarlık, Tülin Çetin Mimari Tasarım, Tektonika Mimarlık proje sergileri açıldı.

Türkiye’de Bir İlk: Şehir Hastaneleri

Türk Serbest Mimarlar Derneği (TSMD) tarafından düzenlenen Türkiye Projeleri panel serisinin dördüncüsü, Seranit Grup sponsorluğunda, “Sağlık Yapıları / Şehir Hastaneleri” teması ile 26 Mayıs 2016 tarihinde TSMD Mimarlık Merkezi’nde yapıldı.

Panel Öncesi Sağlık Yapısı Örneği Gezildi

Ankara’da yeni faaliyete geçen Çayyolu’ndaki Güven Hastanesi Sağlık Kampüsü basın ekibi ve kampüsün mimarları Ven Mimarlık ile gezildi. Aşılagelmiş sağlık komplekslerinden farklı bir yapıya sahip olan Güven Hastanesi Sağlık Kampüsü’nde avlu mekanı ve terasları ile kamusal odaklı bir tasarım ortaya konmuş.

Türkiye Projeleri Panel Serisi’nin Dördüncüsü Şehir Hastanelerini Ele Aldı

Türk Serbest Mimarlar Derneği (TSMD) Yönetim Kurulu Başkanı Aytek İtez ve Seranit Grup Proje ve İş Geliştirmeden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Banu Uçak’ın açılış konuşmalarını yaptığı panel serisinin dördüncüsünde, Türkiye’nin son dönemdeki en önemli yatırımları arasında yer alan ve inşa çalışmaları devam eden Şehir Hastaneleri projelerinin süreçlerini aktarmak üzere projelerin mimarları, işverenleri ve yüklenicileri bir araya geldi.

İki oturumdan oluşan panelin ilk oturumu, Seranit Grup Genel Müdür Yardımcısı Banu Uçak’ın moderatörlüğünde, Sağlık Bakanlığı Proje Daire Başkanlığı’ndan Selin Nevrim, Sağlık Bakanlığı Etüd, Proje ve Emlak Yönetim Daire Başkanlığı’ndan Serpil Cömert, Rönesans Sağlık Yatırımları Mimari Direktörü Derya Çavuş, YDA İnşaat PPP Projeleri Genel Koordinatörü Necip Atay ve ApcoMeg Proje Müşavirlik’ten Köksal Eren’in katılımıyla yapıldı.

PPP Modeli Şehir Hastanelerinin Elde Ediliş Yöntemleri ve Kapsamları Aktarıldı ”Şehir Hastaneleri, Özel Hastane Olmayacak”

İlk olarak söz alan Sağlık Bakanlığı Etüd, Proje ve Emlak Yönetim Daire Başkanlığı’ndan Serpil Cömert, Bakanlığın sağlık politikalarına yönelik bilgiler ve yatırımlara ait istatistik veriler doğrultusunda paylaşımda bulundu. Sağlık Bakanlığı Proje Daire Başkanlığı’ndan Selin Nevrim, Kamu – Özel iş birliğinden bahsederek, bu model ile yaptıkları hastane projelerinden bahsetti. Nevrim, KÖİ modeli ile inşa edilen hastanelerde süreci şu şekilde tarif etti: 1 yıl ihale sonuçlanma süresi, 3 yıl yatırım dönemi ve projenin tamamlanması, 25 yıl işletme süresi, sonrasında Bakanlığa teslim edilmesi. Büyük kapasiteli hastaneler olduğu için zorluklarla karşılaştıklarını söyleyen Nevrim, bunların çözümüne yönelik birçok danışmanla çalıştıklarını belirtti.

01

02

03

- 01/ Selda Gümüşdoğan Mimarlık-
Uz Mimarlık, Kocaeli Şehir
Hastanesi
- 02/ Selda Gümüşdoğan Mimarlık,
Manisa Şehir Hastanesi
- 03/ Mavi Peri Mimarlık, Kayseri
Yüksek Güvenlikli Adli Psikiyatri
Hastanesi
- 04/ Mavi Peri Mimarlık, Bilkent
Yüksek Güvenlikli Adli Psikiyatri
Hastanesi
- 05/ Mavi Peri Mimarlık, İzmir
Yüksek Güvenlikli Adli Psikiyatri
Hastanesi

04

05

06

- 06/ Hayalgücü Tasarım, İzmir Bayraklı
Entegre Sağlık Kampüsü
07/ Hayalgücü Tasarım-Yazgan Tasarım,
Yozgat Şehir Hastanesi
08/ Hayalgücü Tasarım-Yazgan Tasarım,
Adana Şehir Hastanesi
09/ Hayalgücü Tasarım-Yazgan Tasarım,
Isparta Şehir Hastanesi
10-11/ Yazgan Tasarım, Kayseri Şehir
Hastanesi

07

08

09

ApcoMeg Proje Müşavirlik'ten Köksal Eren, İngiltere'de ilk olarak 17.yy'da uygulanmaya başlanan ve "Public Private Partnership (PPP)" modeli olarak adlandırılan Kamu-Özel Sektör iş birliğini anlattı. Eren, bu model ile üretilen Şehir Hastaneleri projelerinin yaklaşık 42.000 yatak kapasitesine sahip olacağını ve 15 Milyar Dolar mertebesinde yatırım yapılmasının öngörüldüğünü, çok büyük bir program olduğunu söyledi. Ayrıca şehir hastanelerinin Özel Hastane olmaya çağının altını çizdi. Rönesans Sağlık Yatırımları Mimari Direktörü Derya Çavuş, çeşitli illerde yaptıkları hastanelerden bahsederek, işletmede kendilerine düşen sorumlulukları aktardı. PPP Şehir Hastane Projelerinde sözleşme yapısını açıklayan Çavuş, "Hastaneleri doğru ve iyi inşa etmek zorundayız, çünkü biz işleteceğiz. Hastaneler aynı anda açılacağından sonuçta neyle karşılaşacağımızı Bakanlık da, bizler de bilmiyoruz. Sonuçların iyi olacağını tahmin ediyoruz," dedi. YDA İnşaat PPP Projeleri Genel Koordinatörü Necip Atay, projelerin kapsamından ve tarafların sorumluluklarından bahsetti. Hastanelerin depreme dayanıklı olmaları için Türkiye'de ilk olarak bu kadar büyük kapsamlı izolatör kullanımı yapıldığını söyledi.

Moderatör Banu Uçak'ın panelistlere yönelttiği "projelerde esneklik olacak mı?" sorusuna yönelik Derya Çavuş, hastanelerde izolatör kullanımı nedeni ile yapılara ilavelerin ya da değişikliklerin yapılmasının zor olabileceğini söyledi.

A.N Yatman Mimarlar'dan Nesrin Yatman'ın moderatörlüğünde düzenlenen ikinci oturumda ise, projelerin mimarları Kerem Yazgan (Yazgan Mimarlık), İlhan Kesmez (Hayalgücü Tasarım), Selda Gümüşdoğan (Selda Gümüşdoğan Mimarlık) ve Burak Peri (Mavi Peri Mimarlık) konuşmacı olarak katıldı.

Hastanelerin Mimarları Tasarımlarına Yönelik Yaklaşımları ve Projelerdeki Sıkıntılarını Paylaştı

"PPP hastane modellerinde bir prizinin yerinin tasarımı bile çok detaylı düşünülüyor"

Oturumun moderatörü Nesrin Yatman, hastanelerin yer seçimlerinin ihale yapılmadan belirlendiği için sıkıntılı olduğunu, 40 sene önce

ne sorun varsa yine aynı sorunların olduğunu söyleyerek oturumu başlattı. Kerem Yazgan, projelerine yönelik bütüncül ve bilgi bazlı bir paylaşım yaptı. "Bir hastane yapısında kaç aktör yer alır?" ve "bir yapı kaç parçadan oluşur?" gibi sorulara cevap arayarak yaptığı sunumunda, Adana Hastanesi'nin istatistiki verilerini aktararak, yaptıkları projelerin ne denli büyük olduğunu açıkladı. Bu deneyimin bir bilgiye dönüşebileceğini vurgulayan Yazgan, "PPP hastane modellerinde bir prizinin yerinin tasarımı bile çok detaylı düşünülüyor," dedi. İlhan Kesmez, öncelikle bu projelerin Batı ile karşılaştırılmaması gerektiğini, onlar ile demografik ve ekonomik veriler açısından çok farklı olduğumuzu vurguladı. Projelerin teorik kısmını yaptığı el çizimleri ile açıklayan Kesmez, hastanelerin tasarımdaki boyut-ölçek ilişkisini tarif etti. İnşa sürecinde klasik sürecin olamadığını ifade ederken, "Şimdi bütün süreçler iç içe. Proje sürecinde inşa ediyoruz, onay alıyoruz," dedi. Selda Gümüşdoğan, yaptıkları bir hastaneden örnek vererek, "günlük ziyaretçi sirkülasyonunu planlamak bir sorun. Günde yaklaşık 43 bin ziyaretçinin gelmesi bekleniyor," dedi. Nesrin Yatman'ın işletme konusunda ürkütüğünü söyleyen görüşleri üzerine Gümüşdoğan, bir sorun yaşanmayacağına inandığını, mimarlar bu kadar büyük işler yapabiliyor, istenileni tasarlayabiliyorsa; işletme konusunda da bunu yapabilecek kapasitede insanların olduğunu söyledi. Burak Peri, Türkiye'de ilk olarak hayata geçirilen Yüksek Güvenlikli Adli Psikiyatri (YGAP) Hastane projelerinin kapsamından, kullanıcı profilinden ve bu hastanelerin ihtiyaç analizlerinden bahsetti.

Sunumların ardından dinleyicilerden gelen görüşler doğrultusunda, bu kadar büyük kapasiteli hastanelerin işleyişinde çıkabilecek sıkıntılar (personel ihtiyacı, denetim, vs.) ve kentlerine getirebileceği sorunlar (ulaşım, altyapı sorunları vs.) konusundaki endişelere, Sağlık Bakanlığı yetkilileri, çeşitli danışmanlar ile çalıştıklarını, konu özelindeki yetkili birimlerin çalışmalar yaptıklarını belirterek cevap verdi.

"Türkiye Projeleri Panel Serisi" önümüzdeki aylarda farklı konu ve projeler ile devam edecek.

Sarı Işık: Kentsel Dönüşüme Hazırlan Rehberi

Kentsel dönüşüm ve riskli yapı yenileme sürecindeki vatandaşları hakları ve süreçler konusunda bilgilendirme amacıyla İstanbul Serbest Mimarlar Derneği ve Türk Ytong'un işbirliği ile geliştirilen Sarı Işık: Kentsel Dönüşüme Hazırlan Projesi, 27 Mayıs 2016 günü İstanbul Point Otel'de düzenlenen basın toplantısı ile kamuoyuna duyuruldu.

Kentsel dönüşüm sürecindeki vatandaşları, başta mimari ve teknik olmak üzere, karşılaşılabilecekleri temel konu başlıkları hakkında ayrıntılı olarak bilgilendirmek amacıyla İstanbul Serbest Mimarlar Derneği (İstanbulSMD) ve Türk Ytong işbirliğinde hazırlanan "Sarı Işık: Kentsel Dönüşüme Hazırlan" Projesi, Kadıköy pilot bölge çalışması ile başladı.

Çalışma kapsamında yayınlanan ve vatandaşlara ücretsiz olarak dağıtılacak olan 97 sayfalık Sarı Işık: Kentsel Dönüşüme Hazırlan Rehberi, toplam 15 yıllık bir süreçte riskli yapı stasündeki yaklaşık 12 bin binanın yenileneceği Kadıköy'de yaşayan vatandaşlardan alınan görüşler ışığında hazırlandı. İstanbulSMD üyesi mimarların ve konusunda uzman teknik insanların katkılarıyla hazırlanan rehberin tüm içeriğine www.kentseldonusumehazirlan.com internet sitesinden de ulaşmak mümkün.

Kentsel dönüşümün tanımından, ilgili kanunlara, sürece dahil olan kamu ve özel sektör temsilcilerinin görev ve sorumluluklarından, projelendirme, sözleşme aşamalarına kadar kentsel dönüşüm sürecinin tüm aşamalarını özetleyen Sarı Işık: Kentsel Dönüşüme Hazırlan Rehberi, kritik karar noktaları için vatandaşları hakları ve sorumlulukları konusunda önceden bilgilendiriyor.

İstanbulSMD Başkanı Prof. Ertun Hızıroğlu:

"Sağlıklı ve kaliteli yaşam alanlarına ihtiyacımız var."

Mimarlık sektörünün ülke çapındaki en saygın sivil toplum örgütlerinden biri olan İstanbul Serbest Mimarlar Derneği (İstanbulSMD) Başkanı Prof. Ertun Hızıroğlu, kentsel dönüşüm sürecindeki en kritik faktörün sağlıklı ve kaliteli yaşam alanlarının doğru projelendirilmesi olduğunu belirtti: "Başta Kadıköy olmak üzere İstanbul'un çeşitli yerlerinde kentsel dönüşüm hareketinin gün geçtikçe hızlandığını ve yoğunluk kazandığını görüyoruz. Mülk sahipleri, belediyeler, müteahhitler ve bakanlıklar arasında süregiden bu yenileme faaliyeti oldukça karmaşık ve zorlu. Öncelikli ihtiyacımızın sağlıklı ve kaliteli yaşam alanları olduğunu unutmamamız lazım. Sarı Işık: Kentsel Dönüşüme Hazırlan Projesi aracılığı ile vatandaşların mimarlık bilimiyle doğrudan ilişkiye geçtiği bu süreci elimizden geldikince özetlemeye, onlara yol göstermeye gayret ettik..."

Türk Ytong Yönetim Kurulu Başkanı F. Fethi Hinginar: "Vatandaşların doğru bilgiye sahip olması çok önemli"

Yapı malzemeleri sektörünün lider markası Türk Ytong Yönetim Kurulu Başkanı F. Fethi Hinginar, vatandaşların içinde bulunduğu sürece dair olabildiğince bilinçlenmesi gerektiğini vurguladı: "Dönüşümün en üst seviyede gerçekleştiği Kadıköy'de yapılan araştırmalarda, ilçe sakinlerinin pek çok konuda bilgiye ihtiyaç duyduklarını gözlemledik. Bundan hareketle, mimarları mülk sahipleri ile bir araya getirerek, vatandaşların doğru bilgiye erişebilecekleri bir proje hazırladık. Türk Ytong için kentleşmenin nitelikli gelişimi her daim önemli konu başlıklarından biri olmuştur. Özellikle içinde bulunduğumuz dönemde, kentsel dönüşüm sadece İstanbul'da değil, ülke genelinde önemli bir gündem maddesi. İnaniyorum ki, Sarı Işık: Kentsel Dönüşüme Hazırlan Projesi Kadıköy ile başlayarak, pek çok il ve ilçeye yayılacak kapsamda bir bilgilendirme hareketi olacak..."

Mimarlık ve Sinema

İstanbul Serbest Mimarlar Derneği tarafından ilki 11 Ocak 2016'ta Salt Galata'da gerçekleşen "Mimarlık Ve..." buluşmalarının ikincisi 11 Nisan 2016 tarihinde "İstanbulSMD ve Kalebodur'la Pazartesi Buluşmaları - Mimarlık ve Sinema" başlığı altında düzenlendi.

Kalebodur Pazarlama Müdürü Bahadır Borand'ın ve İstanbulSMD Yönetim Kurulu üyesi Cem Sorguç'un açılış konuşmalarıyla başlayan buluşma, Kadir Has Üniversitesi, Radyo, Sinema ve Televizyon Bölüm Başkanı Doç. Dr. Melis Behlil ve yönetmen-senarist, Yeşim Ustaoglu'nun katılımıyla gerçekleşti.

Mimarlık ve Sinema buluşmasında, mekânsal ve zamansal algıların sinemaya etkisi, kentin dili ve kültürel değerlerin mimari açılımı sinema üzerinden değerlendirildi. Doç Dr. Melis Behlil'in, Yeşim Ustaoglu'na sorularıyla başlayan konferans; mekân, mekân-karakter ilişkileri, kent olgusu başlıklarında ilerledi.

Mekân ve film tasarımı mekâna yaklaşımın önemini vurgulayan Yeşim Ustaoglu: "Mekânlar benim için aynı zamanda karakterler ve her biri önemlidir. Mekânda beni etkileyen o mekânın kullanıcısıdır. Yaşantısı, kültürel değerleri, mekân üzerinden belirlenir." açıklamalarında bulundu.

Yeşim Ustaoglu'nun filmlerindeki mekân algısına değinen Melis Behlil, seçilen mekânların karakterlerin yaşamıyla özdeşleşmeleri, Ustaoglu'nun yönettiği, "Pandora'nın Kutusu" "Güneşe Yolculuk" "Bulutları Beklerken" "İz" ve "Araf" filmlerinden mekân kullanımı örnekleriyle devam eden konferans, ışık ve ses kullanımının, mekânla ilişkisinde önemli faktörler olduğu da vurgulandı.

Restorasyon ve hafıza kavramlarını filmlerinde ön plana çıkardığını belirten Ustaoglu, geçmişle yüzleşememenin etkisini, mekân ve tarihle bağlantılı olmasına yorumlayarak, doğrudan insanı etkilediğini belirtti.

Yeşim Ustaoglu, Türkiye sineması ve son dönem Türk filmlerinin senaryo içeriklerinin, kent, sosyal değişim, aile ilişkileri ekseninde belirlendiğine dikkat çekerek, "mekânı kullanıncıdan, insanı da ait olduğu yerden ayırmadan bakabilmek" gerektiğini sözlerine ekledi.

Mimarlık bölümü mezunu olan Ustaoglu'nun, mimarlığın sinemaya etkisinin, senaryo yazımında ve mekân seçiminde çok yönlü bakış açısı kazandırdığını, sinema ile yaratım sürecinde bireysel olarak özgürleştiğini belirtti.

Yoğun katılımı gerçekleşen konferans, izleyiciden gelen sorularla son buldu.

"İstanbulSMD ve Kalebodur'la Pazartesi Buluşmaları" adlı konuşmalar serisinde, ilerleyen aylarda da beden, edebiyat, medya, ekonomi pencerelerinden mimarlığa bakılacak. Bu panellerde katılımcı konukların çağdaş mimarlık ve kent hayatı üzerine kişisel deneyimleri ve gözlemleri izleyicilerle paylaşılacak.

"Çapraz Yansımalar/Mimarlık, Fotoğraf ve Metin" Sergisi İzmir'deydi

İstanbulSMD tarafından Seranit Grup sponsorluğunda hayata geçirilen "Çapraz Yansımalar/Mimarlık, Fotoğraf ve Metin" sergisi, İstanbulSMD, İzmirSMD ve İzmir Mimarlar Odası iş birliği ile 19 Nisan 2016 Salı günü İzmirliyle buluştu.

Cemal Emden'in son beş yıldır oluşturduğu Le Corbusier portfolyosundan, Burcu Kütükçüoğlu'nun küratörlüğünde derlenen sergi, Seranit Grup'un sponsorluğunda İzmir Mimarlar Odası'nın Alsancak'taki İzmir Mimarlık Merkezi'nde açıldı.

Çok sayıda davetlinin katıldığı serginin açılışında Mimarlar Odası İzmir Şubesi Başkanı Halil İbrahim Alpaslan, İzmirSMD Başkanı Sevgi Molva ve Seranit Genel Müdür Yardımcısı Banu Uçak konuşma yaptılar.

2016 Ulusal Mimarlık Ödülleri Sahiplerini Buldu

Mimarlar Odası'nın her iki yılda bir düzenlediği ve bu yıl XV. dönemi gerçekleştirilen Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri yüksek bir katılımı ile gerçekleşti. Cengiz Bektaş'ın "Mimar Sinan Büyük Ödülü", Maruf Önal'ın "Anma Programı", İnci Aslanoglu ve İhsan Bilgin'in "Mimarlığa Katkı Dalı Başarı Ödülü" aldığı programda Yapı, Proje ve Fikir dalındaki ödüller, 16 Mayıs 2016 tarihinde Ankara'da Akün Sahnesi'nde düzenlenen törende açıklandı. Sergi 21 Mayıs'a kadar Ankara Çağdaş Sanatlar Merkezi'nde ziyarete açık kaldı. İstanbul'da ise 27 Mayıs - 20 Haziran 2016 tarihleri arasında Mimarlar Odası İstanbul BK Şubesi Sergi Salonu'nda sergilendi.

Yapı Dalı Ödülü

Abdullah Gül Üniversitesi Sümer Kampusu, Kocasinan-Kayseri / Emre Arolat

Yapı Dalı Ödülü

Taş Sev Yeni Kampüs, Tarsus-Mersin / Kerem Erginoğlu, Hasan Çalışlar

Yapı Dalı Ödülü

Şişhane Park, Beyoğlu-İstanbul / Murat Şanal

Yapı Dalı Ödülü

T Evi, Mordoğan-İzmir / Onur Teke

Yapı / Koruma-Yaşatma Dalı Ödülü

Kılıç Ali Paşa Hamamı Restorasyonu, Beyoğlu-İstanbul / Cafer Bozkurt

Proje Dalı Ödülü

Akyazı Kültür Merkezi, Akyazı-Sakarya / Kerem Piker

Proje / Koruma-Yaşatma Dalı Ödülü

Şerefiye Sarnıcı Giriş Yapısı ve Çevre Düzenlemesi, Fatih-İstanbul / Cafer Bozkurt

Fikir Sunumu Dalı Ödülü

Dev Makina / Erdem Tüzün

01

02

03

04

05

06

- 01/ Abdullah Gül Üniversitesi Sümer Kampüsü
- 02/ Taç Sev Yeni Kampüsü
- 03/ Şişhane Park
- 04/ T Evi
- 05/ Kılıç Ali Paşa Hamamı Restorasyonu
- 06/ Akyazı Kültür Merkezi
- 07/ Şerefiye Sarnıcı Giriş Yapısı ve Çevre Düzenlemesi
- 08/ Dev Makina

07

08

Architizer'ın düzenlediği A+ Award 2016 mimari yarışmasında bir Türk projesi “Ma Vie La” kazandı

New York merkezli, mimari, iç mimari projeler ve tasarım ürünleri paylaşım platformu Architizer'ın düzenlediği Architizer A+ Awards 2016 yarışmasının ödülleri açıklandı.

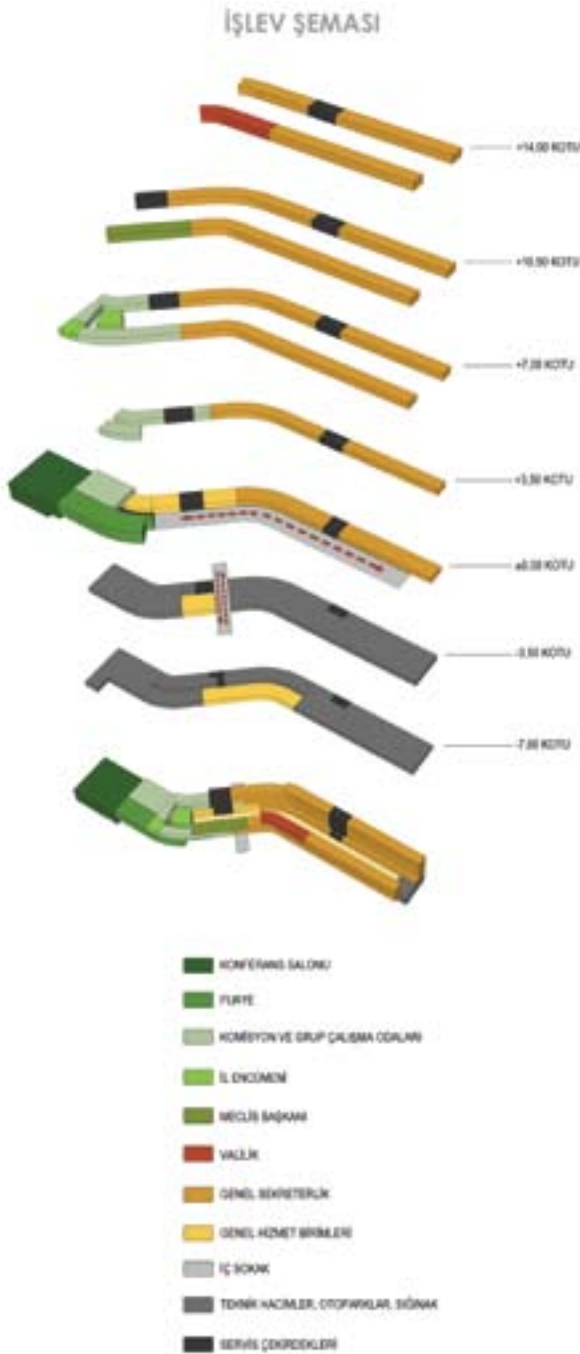
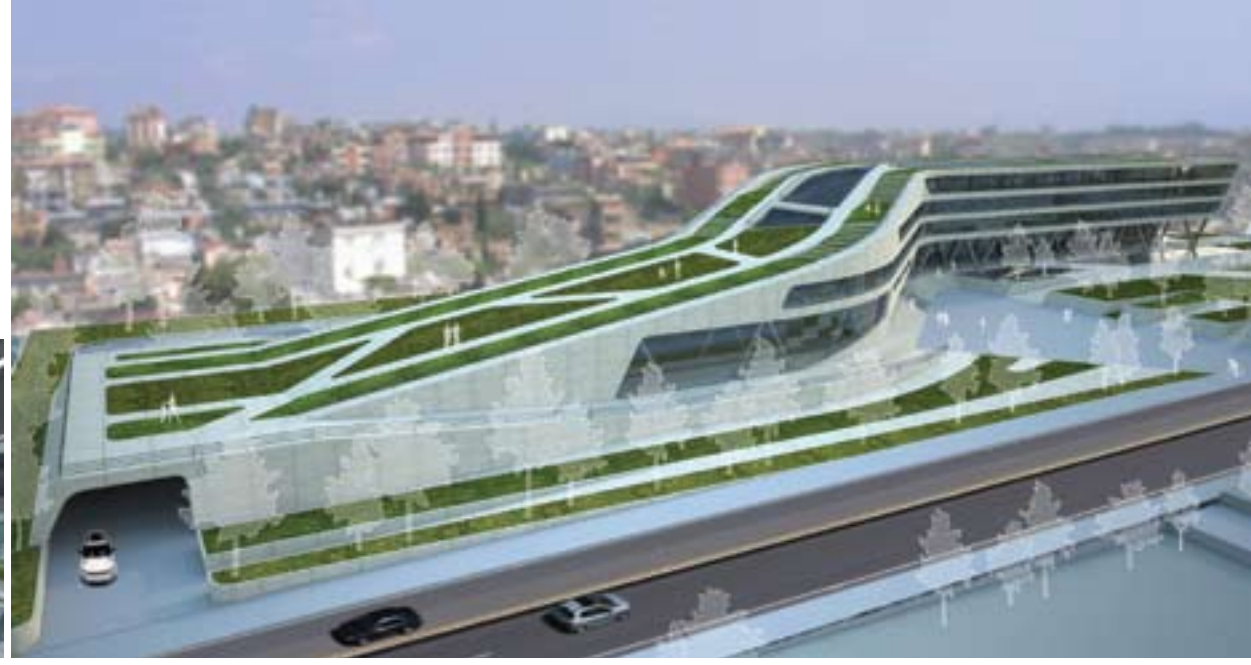
Amerika Birleşik Devletleri Houston Üniversitesi İnşaat Mühendisliği bölümü mezunu ve dışarıdan minor olarak mimarlık eğitimi görmüş Selim Erdil'in Çeşme, Paşalimanı'nda hayata geçirdiği 'Ma Vie La' projesi, “Mimari Betonarme” kategorisinde jüri elemelerini geçerek halk oylamasında birincilik ödülünü kazanan ilk Türk yapımı proje oldu.

Önemli mühendislik ve mimari tekniklerle tasarlanan yapı 16 metre uzunluğundaki kütesinin 8 metresini konsol olarak havada taşıyor. En büyükten en küçük ölçeğe kadar tümüne yakını el işçiliği ile yapılmış olan “Ma Vie La” ince detayları için ilmek ilmek işlenen bir proje olması ile bu ödülü almaya hak kazandı.

“Tipoloji”, “Artı” ve “Ürün” ana kategorileri altında, yaklaşık 100 farklı alt kategoride verilen ödüllere, aralarında Yves Béhar, Paola Antonelli, Liz Diller, Joseph Altuzarra, David Rockwell, Rem D. Koolhaas ve Ian Schrager gibi dünyaca ünlü mimar ve tasarımcılardan oluşan 300'den fazla jüri üyesi karar veriyor. Aralarında “Ma Vie La” projesinin de bulunduğu 2016'nın kazanan projelerine Phaidon by Atlas yayınevinin çıkaracağı özel bir kitapta da yer verilecek.

Projenin adı ve yeri: Ma Vie La, Paşalimanı, Çeşme, İzmir
Proje Danışmanı: STS Mimarlık
Tasarım Ekibi: Selim Erdil, Gözde Özder, İzgi Yazıcı
Statik: Selim Ardalı
Mekanik: Nevzat Yavuz
Elektrik: Bahadır Sarıca
İşveren: Selim Erdil
Proje Yılı: 2015
İnşaat Alanı: 380 m²

Manço Mimarlık'ın Hatay Projesine S-Arch 2016 Ödülü

Manço Mimarlık Tarafından Tasarlanan Hatay İl Genel Meclisi ve İl Özel İdaresi Projesi S-Arch 2016 Konsept Tasarım Özel Mansiyon Ödülünü Aldı

29 ülkeden 100'e yakın projenin katıldığı Uluslararası S-Arch 2016 Ödülleri'nde Manço Mimarlık tarafından tasarlanan Hatay İl Genel Meclisi ve İl Özel İdaresi Hizmet Binası, Kengo Kuma (KKAA), Dietmar Eberle (Baumschlager Eberle), Viviana Muscettola (Zaha Hadid Architects), Philippe Rahm (Harvard Graduate School of Design) gibi dünyaca ünlü isimlerin yer aldığı 11 kişilik jürinin değerlendirmesi sonucunda Konsept Tasarım Özel Mansiyon Ödülü'nü kazandı. S-Arch 2016 Konferansı kapsamında 26 Mayıs 2016 tarihinde Karadağ'ın Budva kentinde gerçekleşen törende Manço Mimarlık Yönetici Ortağı Ali Manço ödülü Dietmar Eberle ve Viviana Muscettola'dan aldı.

Hatay İl Genel Meclisi ve İl Özel İdaresi Hizmet Binası projesi, arsa ve kent ile kurduğu ilişki, yerel mimari öğeleri yeniden yorumlaması ve sürdürülebilir özellikleri ile finale kalan diğer 7 tasarım arasından sıyrılarak ikinci en üst düzey ödül olan Özel Mansiyon'a layık görüldü.

Aynı proje daha önce de World Architecture Community 20+10+X Ödülü'nü almıştı.

Hatay İl Özel İdaresi tarafından açılan ulusal yarışmaya sunulan projede, saydamlığı ve çevre düzenlemesi ile insanları içine çeken, birimlere ulaşımın kolay olduğu, aydınlık ve geniş iç oylumlar sunan, yenilikçi bir kamu yapısı amaçlanmıştır. İhtiyaç programı olabildiğince az katta ve arsada var olan yetmişmiş ağaçları etkilemeyecek bir yerleşim ile çözülmüştür. Yapının zeminden çıkarak yürünebilen eğimde bir yeşil çatı ile örtülmesi, böylelikle arsanın bütünüyle kamusal bir park olarak kullanılabilmesi sağlanmıştır.

Hatay İl Genel Meclisi ve İl Özel İdaresi Hizmet Binası Hakkında:

Hatay İl Özel İdaresi tarafından açılan ulusal yarışmaya sunulan projede, saydamlığı ve çevre düzenlemesi ile insanları içine çeken, birimlere ulaşımın kolay olduğu, aydınlık ve geniş iç oylumlar sunan, yenilikçi bir kamu yapısı amaçlanmıştır. İhtiyaç programı olabildiğince az katta ve arsada var olan yetmişmiş ağaçları etkilemeyecek bir yerleşim ile çözülmüştür. Yapının zeminden çıkarak yürünebilen eğimde bir yeşil çatı ile örtülmesi, böylelikle arsanın bütünüyle kamusal bir park olarak kullanılabilmesi sağlanmıştır.

YIKTIRILAN DANIŞTAY BİNASI VE DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Yaklaşık 35 yıl boyunca, yüce idari yargıya

ev sahipliği yapan yapımız

ilgili mahkemenin yürütmeyi durdurma kararı yok sayılarak alelacele yıktırıldı

Y. Mimar, Mühendis
Doğan Tekeli

Mimarlık medyamız, bu yıkımla ilgilenerek proje müellifi olarak ne hissettiğimizi defalarca sordu. Ben de kısa yazılarla cevapladım. Ancak Serbest Mimar dergimizin bu konuda yeni bir yazı yazmamı istemesi üzerine, düşündüklerimi bu defa daha geniş bir çerçeveden anlatmak istedim.

Yıkılan Yapının Öyküsü

1957 ile 79 yılları arasında, Bayındırlık Bakanlığınca açılan proje yarışmalarında 1. ödülü kazanarak, bir hayli büyük yapı gerçekleştirme fırsatını bulmuştuk. Ankara'nın Sıhhiye Meydanı'nda inşa edilip, şimdi yıkılmış olan Danıştay binasının proje yapım işi, 1967 yılında Bakanlıktan ihale yoluyla aldığımız tek proje işiydi. Sözleşme aşamasında, yeni bir Danıştay binasına çok acele ihtiyaç olduğu söylenerek, proje süresi çok kısa tutulmuştu. Buna karşılık, Ankara'nın Sıhhiye Meydanı gibi önemli bir alanında, çok önemli bir kamu kurumunu barındıracak olan yapının projelerini, büyük bir sorumluluk duygusuyla gece gündüz çalışarak istenen süre içinde tamamlayabilmıştık.

O yılların ekonomik koşulları içinde, yapının önemli bir kamu yapısı olmasının gerektireceği bir cephe kaplamasını (örneğin, taş) tasarlamamız olanaksızdı. Ya o yılların birçok kamu yapısı gibi yapı sıvanacak, ya da bizim tercih ettiğimiz gibi hassas bir brüt beton cephe düşünecektik. Öyle de yaptık. Yapıyı, tüm detaylarıyla hassas ölçülerle projelendirdik, hala büromuzda muhafaza ettiğimiz güzel bir ahşap maket de hazırladık. O yıllarda, devletin kendi yapılarına bakışına bir örnek olarak; sadece giriş holü için düşündüğümüz mermer kaplamanın, Bakanlıkça uygun görülmemekle, yerine dökme mozaik tarifi konulmuş olduğunu göstermek isterim. Proje, 1967 yılında Bakanlıkça onaylandı. Ancak yeni bir Danıştay binasına olan acil ihtiyaca karşın, zaman zaman kötü yönetim, zaman zaman ödenek yokluğu gibi nedenlerle inşaat, 12 yılda tamamlanarak, 1979 yılında hizmete girebildi.

Bayındırlık Bakanlığı o yıllarda, "mesleki kontrollük vererek mimarları zengin etmeyeceğiz" diyen, yapı-imar işleri reisleri tarafından yönetiliyordu. Yarışma ile kazandığımız birçok yapıda, Bakanlık mahkemeye de verdiğimiz halde, mesleki kontrollük hizmeti alamamıştık. Bakanlık, yarışmayla değil de ihaleyle verdiği proje hizmeti için, ayrıca mesleki kontrollük hizmeti elbette vermemişti.

Daha sonraki yıllarda, Ankara'ya gelip gittikçe, inşaatın gelişmesini dışardan gözlemleyebiliyorduk. Bütüt beton olması gereken yapı, olağanüstü kaba bir beton işçiliğiyle yükseliyordu. Proje, düz çatılı olarak düzenlenmiş, son kat dikmeleri, ufka yansıyacak şekilde tasarlanmıştı. Ne var ki, kaba inşaatın sonra yapının, alçak ve yüksek kitleleri üzerine eğimli çatılar ve saçaklar oturtuldu. Kaba betonlar, yer yer 10 cm'ye çıkan kalınlıkta sıvanarak, düşey elemanlar, şakule getirildi. Böylece yapı, aslının kötü bir taklidi haline geldi. Bu da yetmezmiş gibi tek renk, tek malzemeyle tasarlanan yapı, iki farklı renge boyandı ve herhalde Sayın Bakanlığın o dönemki yetkililerine göre kibar bir görünüş aldı.

Mimar ve Eseri

Görüldüğü gibi yapı, tasarladığımız yapı olmaktan uzaklaşmıştı. Ama gene de üç aşağı beş yukarı, tasarladığımız yapıya benziyordu. Ne yapılabilirdi? Ne düşünülebilirdi? İşte bu noktada galiba mimarın, eseriyle arasındaki maddi ve manevi bağların niteliğini irdelemek gerekiyor.

Bilindiği gibi, mimarın eseri üzerinde yasal bir telif hakkı var ve bu hak, yasaya göre maddi ve manevi haklar olarak ayrı ayrı tarif ediliyor. Ama ben, mimarla eseri arasındaki duygusal bağı, daha çok bir annenin evladı ile arasındaki bağa benzetmek eğilimindeyim. Nasıl ki bir anne, evladını yetiştirmek, büyütmek için olağanüstü fedakârlıklara göğüs geriyorsa, mimar da aynı şekilde bir tasarımını yaşama geçirebilmek için benzer bir özveriyle çalışıyor. Bu çalışma karşılığında mimara ödenen ve yapı maliyetinin yaklaşık yüzde biri oranında olan bu ücret, nedir ki? Herhangi bir yapı satılırken, üzerinde hiç emeği olmayan komisyoncusuna bile bu ücretin iki katı ödeniyor. Mimar, tüm yaratıcılığını, duyarlılığını harekete geçiriyor, eser ortaya çıkıncaya kadar nice ümitlerle, bir başarıya ulaşabilmek heyecanıyla aylarca, yıllarca çalışıyor. Böylece mimarın eseriyle arasında elbette değeri ölçülemeyen duygusal bir bağ oluşur. Bu duygusal bağ ise; gerçekte maalesef tek taraflı bir aşka benzer. Adeta bir hicran yarasıdır. Bu duyguyu mimarlardan başka kimseler bilemez. Rahmetli Haluk Baysal'ın dediği gibi; biz yıllarca yapılarımızın önünden geçerken, "bizim apartman, bizim otel, bizim Danıştay..." filan deriz ama o binalardan içeriye bile alınamayız. Yapı sahiplerinin, yapıyı kullananların zaman içinde yapının orasına burasına dokunmaları, yapıyı kendilerine göre değiştirmeye çalışmaları içimizi acıtır.

Danıştay eski binasına gelince; yukarıda açıkladığım gibi yapı, elimizde olmayan nedenlerle bizim yapımız olmaktan uzaklaşmıştı. Ama ne de olsa bizim yapımızdı ve evladımız gibiydi. Sadece doğum esnasında sakatlanmıştı. Terk edemedik, reddedemedik. Dergilerde, kitaplarımızda yayımlandı. Kent belleğinde, Ankara kartpostallarında yer aldı. Zamanla o, Sıhhiye Meydanı'na, Sıhhiye Meydanı da ona alıştı. Sonra bu yıl, yaklaşık bir ay önce, bilgisayarımda bana iletilen bir köşesi bomba düşmüş gibi yıkılmış bina fotoğrafını görünce, neye uğradığıma şaşırdım. Sanki ağır bir darbe almıştım. Ama yapacak bir şey yoktu. İnsanoğlu bazen teselliyi; "Gökten ne yağmış da yer kabul etmemiş?" özdeyişinde buluyor. Ben de öyle yapmaya çalışıyorum. Bir yandan da kendimi yokluyorum: İleri yaştın etkisiyle olmalı; duygularımın giderek törpülendiğini, ülkemizde herkesin başına her şeyin gelebildiğini görerek zamanla duyarsızlaştığımı üzülen de olsa hissediyorum.

Neden Yıkılmış Olabilir?

Hizmete girdiği 1979'dan sonra, uzun yıllar Danıştay'ın ihtiyaçlarını sorunsuz karşılayan yapı, son yıllarda idari kararların hukuka uygunluğunun tartışılmalı hale gelmesi üzerine, Danıştay'ın genişleyen hizmet

yükünü ve kadrolarının ihtiyaçlarını karşılayamaz hale gelmiş olmalı. Bu nedenle, son iki üç yılda eskisinin üç misli büyüklüğünde yeni bir Danıştay binası inşa edilmek zorunda kalındı ve arsası değerlendirilen Danıştay eski binası, boşaltıldı.

Yapı, 1967 yılında, 1/1000 ölçekli imar planının, bu arsa için tanıdığı kısıtlı imar haklarına göre inşa edilmişti. Büyük ihtimalle aradan geçen yıllarda, pek çok yerde olduğu gibi, bu arsanın da imar hakları genişletilmiş ya da genişletilmesi kararlaştırılmıştı. Böylece bu değerli arsaya, çok daha büyük bir yapı inşa edilmesi düşünülebilirdi. Bu imkân, herhalde rant peşindeki yatırımcıların iştahlarını kabartmış, gözlerini buraya dikmelerine neden olmuştu.

Eski binanın uzun yıllar buradaki varlığıyla, kent hafızasına yerleşmişliği, halen fiziki olarak hizmet verebilecek bir kamu yapısı olması, hatta Cumhuriyetin ekonomik yönden sıkıntılı bir döneminde inşa edilebilmişliğinin simgesel değeri, artık kolaylıkla göz ardı edilebilirdi.

Kültürel Miras, Koruma, Yenileme

Kent plancılığında, kültürel mirasımızı oluşturan kent dokularını, yapıları korumak gerektiğinde ilke olarak farklı düşünümüz hiç yok. Mutlaka bunları korumalıyız, diyoruz. Ancak bu ilke, beni daima düşündürmüştür. Kültürel mirasımız nedir? Hangi doku, hangi yapı kültürel miras sayılır? Yaşadığımız hızlı değişim, teknolojik gelişmeler, değişen yaşam biçimi ve bunların gereksinimleri, korunması düşünülen kent dokularında ve yapılarda ne kadar karşılanabiliyor? Burada romantik, nostaljik soyut düşünce ve duygularla gerçek arasındaki sınır, nedir? İşte tüm bu açılardan toplumumuzca paylaşılmış bir ortak düşünce, bir davranış biçimi yoktur. Pratik gerekçelerle yıkılması düşünülen her yapı, haklı olsun olmasın, büyük tartışmalara yol açıyor.

Danıştay eski binası özelinde düşünürsek; Mimarlar Odası Ankara Şubesi, mesleki bir duyarlılıkla yapının, korunması gerekli bir eser olduğu düşüncesiyle, yıkım kararına karşı, yargıya başvuruyor. Ne var ki, Bölge Anıtlar Kurulu, Mimarlar Odası'nın düşüncesini paylaşmıyor, yapının korunmasından yana değil. İlgili mahkeme, Anıtlar Kurulu'nun bu kararına karşın, acele yıkımın "telafisi mümkün olmayan zararlara yol açabilir!" gerekçesiyle, yürütmeyi durdurma kararı alıyor. Buna karşılık, hukuk dinlememeyi, alışkanlık haline getirmiş bir başka otorite yapıyı, alelacele yıkabiliyor. Yukarıda açıklandığı gibi, neyin korunup, neyin korunmayacağı konusunda anlaşılamayan az gelişmiş bir toplumda, belki de haklı ile güçlü arasındaki çatışmanın, bir kez daha güçlü lehine sonuçlandığına tanık oluyoruz.

01

02

03

İki Yapı İki Yıkım: Marmara Köşkü ve Baraj Gazinosu

Tezcan Karakuş Candan, *Mimarlar Odası Ankara Şube Yönetim Kurulu Başkanı*

Her otoriter yapının yapıcı çevrede kendi izlerini bırakma arzusu, ideoloji ve mekan bağlamında politik bir sürece işaret ediyor. Uzun süredir, Cumhuriyet'in kentsel ve mekansal izlerini taşıyan Başkent Ankara'da Cumhuriyet'in mimari mirasına yönelik yok etme girişimleri son dönemlerde sistematik bir hal almış durumda. Bir gece ansızın, yıkılan Havagazı Fabrikası, Etibank Binası, bayramı karşılamaya hazırladığımız yaz sıcaklığında arife gününde, tescil süreçleri devam ederken iş makineleri ile girilerek yok edilen Su Süzgeci, yargı sürecinde bilirkişi raporları tescillenmesi için görüş verirken, yıkımı gerçekleştirilen Kumrular İkamet Sitesi, yargı kararlarına rağmen yıkılan Danıştay Binası, yıkıldıktan sonra yargı yoluyla tescil edilen Atatürk Orman Çiftliği'ndeki İşçi Lokantası bu sistematik yok etmenin acı örnekleri. Saraçoğlu Mahallesi, İller Bankası Binası, Ulus Çankaya aksında Atatürk Bulvarı üzerinde konumlanan Cumhuriyet'in temsil mekanlarının yok edilmesi tehdidi, mimarlığın nasılda bir ideolojik savaş alanına dönüştürüldüğünün, başkent'in kimliğinin değiştirilmesi sorunsalı ile karşı karşıya kaldığımızın göstergeleridir.

Mimarlık ortamının tamda en yüksek sesleri çıkartması gerektiği günlerde üst üste yaşanan yıkımlarda sessizlik ortamı kapladı. Değerlerimiz altüst edildi, tüm okuduklarımız üniversite sıralarında kaldı, yüreğimiz burkuldu, öfkelenedik... Nitelikli mimarlık, kültürel varlıklarımızın korunması, modern mimarlığın özgün örnekleri söylemleri karşılığını bulamadı, binlerce mimarın, yüzü aşkın mimarlık fakültesinin varlığı bile bu sessizliği gizleyemedi. Uluslararası sözleşmeler, ilke kararları ve kültürel miras potansiyelleri göz ardı edilerek iki önemli yapı herkesin gözü önünde yaşamımızdan kopartıldı. Mimarlık ortamı şimdi değilse ne zaman konuşacak haykırışlarımız ise, sadece duvarlarda yankılandı...

1925 yılında Cumhuriyet devriminin modernite ve kalkınma rol modeli olarak kurulan Atatürk Orman Çiftliği'nde, mütevazı çiftlik evi olarak tasarlanan Mustafa Kemal Atatürk'ün halkı ile buluşma mekanı olan Marmara Köşkü yıkıldı. Bu yıkımı, Cumhuriyet döneminin ilk barajı olan Çubuk Barajı'nda bulunan Baraj Gazinosu'nun yıkımı izledi. İki yapı ve iki yıkım üzerinden Cumhuriyetle hesaplaşan bir bakış açısının mimarlık üzerinden yürüttüğü bu yok etme girişiminin mekansal ve yaşamsal izlerini, hep birlikte okumak, yapıcı çevre ile birlikte geleceğimizin nasıl şekilleneceğinin gerçekliğini gözler önüne sererek bir kez daha bize hatırlatacak. Mekan politiktir. Bu politik durum hem mekanı dönüştürmeye çalışan iktidarların bakış açısını açığa çıkartır, hem de mekana dair, koruma, toplumu ve insani ilişkileri örgütleyerek "devrim" yapma olanağını ortaya koyar.¹

Marmara Köşkü

5 Mayıs 1925 yılında kurulan Atatürk Orman Çiftliği genç Cumhuriyetin yenilikçi ve özgürlükçü bakış açısıyla, doğayla insan birlikteliğinin yarattığı bir kültürel çevre olarak, üretim eğitim ve paylaşım ekseninde bir halk okulu olmuştur. Cumhuriyet modernitesinin her alanda kendisini şekillendirdiği AOC'de yapılarda bu sürecin bir parçası olmuştur. Kolektif bir bakış açısı ile çalışanlarının tüm ihtiyaçlarını karşılayan mekansal çözümlerle birlikte halkın yaşam boyu üretme öğrenme ve paylaşma alanı olmuştur. Atatürk'ün kendi kişisel tasarrufları ile kurulan çiftlik kamusal bir işleve bürünmüştür.

Çağdaş planlamanın hayata geçtiği Başkent'in oluşumu sürecinde Atatürk Orman Çiftliği de bu sürecin bir parçası olmuş, Alman mimar ve şehir plancısı Hermann Jansen ve İsviçreli mimar ve şehir plancısı Ernest Egli görev almıştır. "*Orman Çiftliği Anadolu'nun kurak topraklarında şayanı hayret bir şekil ile gerek nebatlara ve gerekse buradaki tabiata insan gayreti ile hayat vermek için kurulmuş bir numune çiftliğidir*" diye tarifleyen Ernest Egli, Atatürk Orman Çiftliği'ndeki ilk yapılardan olan Atatürk'ün modern çiftlik evi Marmara Köşkü'nü, AOC'nin hakim tepesine (bugün Kaçak Sarayın yapıldığı yer) yerleştirmiştir. Ankara'nın denize olan özleminin de havuzlarla ifade edildiği bu dönemde, Marmara Köşkü adını, yapının önündeki Marmara Denizi formundaki havuzdan almıştır. Atatürk'ün halkla buluşma mekânı olan Marmara Köşkü, halk ve yöneticilerin iç içe geçmişliğinin mekânsallığını da barındırmaktadır. Atatürk'ün halkla birlikte belli dönemlerde Marmara Köşkü'nde dinlediği klasik müzik konserleri, yaratılan sosyal ortamlar çağdaş yaşamın ülkenin kurucusu ile birlikte deneyimlenmesinin mekânı özelliğini de üstlenmiştir.

Arazinin eğiminden yararlanılarak zemin kat 1. kat ve bodrum kattan oluşan yapı dikdörtgen kütle formuyla üst katından daha geniş revaklarla çevrelenmiştir. Marmara Köşkü Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu, Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu ve Koruma Kurulları tarafından "korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı" olarak 14.10.1972 tarihinde tescillenmiştir.

Yapının yalınlığı, sadeliği, mütevazılığı ile birlikte AOC'de mahkeme kararlarına rağmen yapılan, hukuksuzluğun kibirin simgesi haline gelen Kaçak Saray'ın yapılması ile birlikte korunması gereken 1. derece kültür varlığı olan Marmara Köşkü'nün tehdit altında olduğunu Mimarlar Odası Ankara Şubesi olarak daha önceden ifade etmiştik. 12 Eylül askeri darbesinden sonra MİT'in kullanımına verilen yapı, Kaçak Saray'ın yapılması ile birlikte hiçbir şekilde ulaşılamayan bir kapatılmışlığa büründürüldü.

1- Frederick Jameson, "Mekan Politik midir?", TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi, Dosya-25, 2011, s.70.

2- Prof.Dr.İzzet Toprak, AOC'nin tarihi, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara 2006, sf.163-165

01-02-03/ Marmara Köşkü
04/ Baraj Gazinosu

Fotoğraflar: Mimarlar
Odası Ankara Şubesi Arşivi

Hukuksuzluğun hukuk olmaya başladığı bu süreçte, Cumhurbaşkanlığı tarafından, yapının, strüktürüne ilişkin ODTÜ İnşaat Mühendisliği bölümünden alınan raporla Koruma Kurulu, yıkılıp yeniden yapımına onay verdi. Mimarlar Odası Ankara Şubesi tarafından telafisi mümkün olmayan zararlara yol açacağından, yürütmenin durdurulması ve koruma kurulu kararının iptali ile açılan davada, mahkeme yürütmeyi durdurma kararı verdi. Ancak yargı kararlarının uygulanmadığı, yargı üzerindeki siyasetin baskısının olduğu koşullarda, yargı süreci devam ederken 19 Mayıs arifesinde Marmara Köşkü'nün yıkımı kamuoyunun gündemine düştü. Yıkılan sadece bir bina değildi. Tarihsel olayların ve kişiliklerin yaşadığı, tarihsel değeri, özgünlük değeri, simge değeri, bellek değeri, anı değeri olan modern mimarlık örneklerinden bir varlık aramızdan alınmıştı. Marmara Köşkü 88 yıl ayakta kaldı. Anılar biriktirdi. Tarihe tanıklığı ve simgeselliği ile AOÇ'de bir direniş mekanıydı. Marmara Köşkü, yeniden yapılmaya söylenelemleriyle yıkıldı. 660 sayılı ilke kararı kültür varlığı olan bir yapının yeniden yapımı ve müdahale sürecini çok net tariflemektedir. Ayakta olan bir yapıyı yıkıp yeniden yapamazsınız. Onarıma ihtiyacı varsa, restore edersiniz. Yıkıp yeniden yaparsanız da, yapılan sahtedir. Ruhunu kaybetmiştir. Marmara Köşkü yıkıldı. Tescilli kültür varlığını yıkmak, yıkımına onay vermek, yıkımının herhangi bir aşamasında görev almak suçtur. Mimarlar Odası Ankara Şubesi Marmara Köşkü'nü yıkanlar ve yıkımından sorumluluğu olanlar hakkında görevi kötüye kullanmaktan suç duyurusunda bulundu. Bugünün koşullarında yargı sürecinin nasıl sonuçlanacağını tahmin etmek zor değil. Ancak yapıyı çevre üzerinden yürütülen kültürel ve doğal varlıklarımıza yönelik sürdürülen bu tahribat sürecine dair yaptığımız her açıklama, verdiğimiz her ses, açılan her dava bir delildir.

Baraj Gazinosu

Marmara Köşkü'nün yıkımından sonra Çubuk Barajı'nda bulunan Baraj Gazinosu'nun yıkımı ise gündeme düştüğünde tarihler 7 Haziran'ı gösteriyordu. Çubuk Barajı, Çubuk Çayı üzerinde kurulan genç Cumhuriyet'in ilk barajıydı. Baraj, Ankara'nın su ihtiyacını karşılayanın yanı sıra, Başkent'in sosyal yaşamını canlandıracak, bir mekansal düzenleme ile hafta sonu başkentlilerin piknik yapmak, gölde gezinmek ve eğlenmek için gittikleri yerlerden birisiydi.

Baraj Gazinosu, 1937-1938 yılında Fransız mimar Theo Leveau tarafından Nafia Vekaleti proje bürosunda tasarlanmıştır. Gazinolar 1930'lı yıllarda, kadın ve erkeğin birlikte sosyalleşme ortamının mekanları olarak öne çıkmaktaydı. Toplumsal cinsiyet eşitliğinin mekana yansımalarından birisi

olarak Lokanta ve gazinonun birlikte olduğu yapı, vadinin 15 hektarlık alanı üzerinde gerçekleştirilen ve aynı mimarın tasarımı olan park alanı içinde yer almaktadır. Barajın önündeki havuzun geniş olduğu kıyıda kuze-ye ve dolayısıyla manzaraya yönlendirilmiştir. Yapının alt katında mutfak ve servis alanları, birinci katında ise su üzerine taşan ve sütunlar üzerinde duran daire biçimli gazino, ona bitişen dikdörtgen biçimli lokanta ve her ikisinin servisleri bulunmaktadır.³ Yapı dönemselsel olarak modernite kavramının mekânsal ve yaşamsal izlerini taşımaktaydı. Özgünlüğü, doğa ile uyumlu estetik arayışı, yatayda kurduğu denge, insan ölçeğinde oranları ile yaşamdaki zenginlik arayışının mekansal izlerini okutur bize. Çevre peyzajı ile uyumlu olan yapının mütevazılığından ortadan kaldırılması, yıkılması mimarlık ortamının sessizliğini parçalarcasına gündeme düştü.

Bugün bile Ankara'da bu kalite ve nitelikte bir mekânın olmadığını ortada iken, Baraj Gazinosu'nun yıkılması modern yaşamlarla hesaplaşmanın mekânsal karşılığıdır. Barajda bulunan Atatürk'ün mütevazı dinlenme evi yıkım tehditi altındadır. Bir yılı aşkındır kapatılarak çöküntü haline dönüştürülen Çubuk Barajı ve Baraj Gazinosu'na yapılmak istenen düzenleme Modern yaşamın tehdit altında olduğunun en açık göstergesidir. Kadının ve erkeğin bir arada eğlenme, dans etme, insanın suyla, doğayla kurduğu ilişkisinin mekânsal karşılığı olan Baraj Gazinosu'nun yıkımını hiç unutmayalım. "Bir bina yıkıldı" deyip geçmeyelim. Yarın dans etmenin, kadın ve erkeğin bir arada eğlenmesinin yasaklanacağı günler Türkiye'si'nin habercisidir bu binanın yıkımı...

Şimdi değilse, ne zaman konuşacağız?

Mimarlık tarihinin modern mimarlık alanında simge yapıları arka arkaya yıkılırken, basında "Ankara'da Moğollar'dan sonraki en büyük yıkım süreci olarak" haber yapıldı. Bu yıkım sürecine karşı mimarlık ortamı sessizliğini bozmadığı sürece, yıkımlar artarak devam edecek. Nitelikli mimarlık söylemleri, korunamamış eserlerle birlikte gerçek karşılığını bulamayacak. Mimarlık fakültelerindeki hocalarımız, mimarlık ortamı, modern mimarlık yapılarından Marmara Köşkü ve Baraj Gazinosu'nun yıkımına sessizliği hangi çizgilerle anlatacaklar. İspanya faşizmine karşı çıkan Rektör Una Muno "Böylesi dönemlerde susmak yalan söylemektir" demişti. İki yıkım, iki yapı sessizliğin ortasında parçalandı... Karanlığa arkasını dönen liselilerin dalga dalga yayılan ve birbirine eklemlenerek, birbirini selamlayarak, ritmik bir hal alan bildirilerinin umudunda, yıkımlara karşı akademiden, siyasetten, örgütlerden seslerin çoğalması dileğiyle, mimarlık ortamı olarak topyekün bir yıkım karşısında şimdi değilse, ne zaman konuşacağız?

3- İnci Aslanoglu, Bina Kimlikleri, Ankara Cumhuriyet'in 25 yılı, TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şube Yayınları, 2005

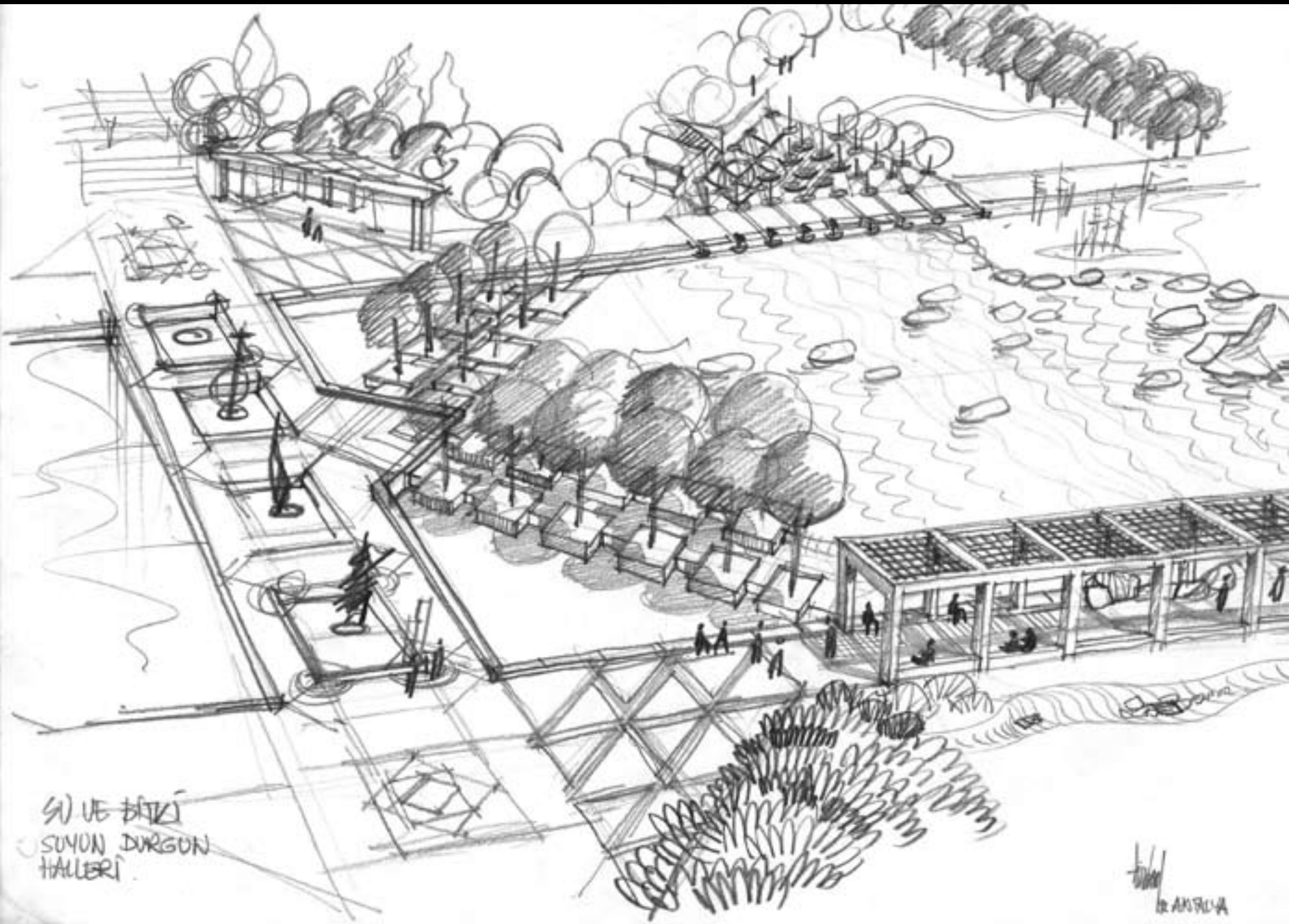
01

TASARIMI ADETA SANATLA BÜTÜNLEŞTİREN MESLEK ADAMI

TURGAY ATEŞ

Şehir Planlama ile başlayan
peyzaj mimarlığı eklenerek devam eden
meslek hayatında ürettiği
eşsiz el çizimleri ve boyamaları ile
önemli bir arşive sahip olan
Turgay Ateş ile Hasan Özbay ve
Şerife Meriç söyleşi yaptı

02

Hasan Özbay: Bu mesleğe nasıl başladın? Nasıl yönlendin?

Turgay Ateş: Aslında mimarlıkla ilgili yan disiplinlerinde çalışmak isteyen herkesin bir şekilde iyi eğitilmiş olması gerekiyor. Ben Türkiye’de şanslı bir ailede doğdum. İyi okutulduğum kanısındayım. İyi dönemlere denk geldi eğitimim. Birincisi aile içi eğitimim. Aile içinde pek sanatkar yok ama ben bir resim delisiyim aslında. Annem beni çok desteklemiştir. İlkokulda annemin bana aldığı ilk kitap Mikelanj’ın karton kapaklı bir kitabıydı. Mikelanj’ın çizdiği yaratılış, eller gibi çizdiği şeyleri ben de kendimce, annemin eli bilmem ne ile başladım. Ardından Van Gogh geldi, Gaug’ın geldi. O tür şeyler bütün ortaokul hayatım boyunca, tabii yatılı okudum, Amerikan Kolejlerinde. Ben, 1958 yılında Konya gibi bir yere gittiğimde kütüphanede garip kitaplar gördüm.

03

04

01-02-03-04/ Dikmen Vadisi, Ankara, 1992-1993

05

HÖ: Neden gittiniz?

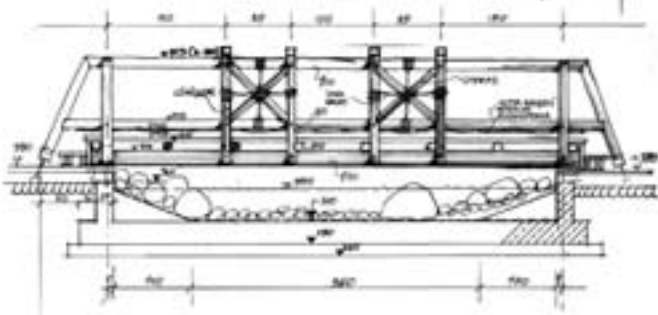
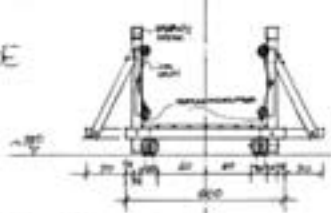
TA: Maarif Koleji'nde okumaya gittim. Amerikan kolejleri 9-10 tane kadardı zaten. Bütün bunlar Türkiye'de üniversite girişlerinde iş hayatında başarılı olmuş okullardır. Öğretmenlerimizin çoğu İngiliz ve Amerikalı'ydı. Barış gönüllüleri, bu Marshall yardımı sonrası olan şeyler. Ama nasıl bugünün gençliği laptop, internet ile tanıştıysa biz de o dönem kitaplarla tanıştık. O zaman kütüphanede National Geographic gördüm. Türkiye'de en fazla çocuk haftası vardı benim ilkokul yıllarımda. Onu okurduk. Yüzbaşı Gordon hikayeleri vardı, uzay maceraları falan... Sonra Doğan Kardeş oldu. Architectural Digest ile tanıştım, plaklarla tanıştım. Ortaokulda kütüphane koluna seçtirdim kendimi. Sabah saat 6'da hademe beni uyandırır. Uyanır uyanmaz kütüphaneye gider, yatakhaneye müzik yayını yapardım. Böyle hareketli, güzel bir yaşamım oldu. Amerikalı hocalarıma lisede yağlı boya tablolar yaptım. Onların evlerini gördüm. Yedikleri yemeklere kadar Amerika'dan geliyordu. 1960'lı yıllarda kola falan gördük. Değişik bir yaşamım oldu. Bu arada tabii Architectural Digest'lar ilgimi çekti. Lisenin son iki sınıfını Samsun Koleji'nde okudum. Samsun Koleji'ne gittiğim zaman orada da bir müzik grubu kurdum. '60 sonrası hareketlerden etkilenip boykotlar düzenledik. Karikatür de yapıyordum, resim de, müzik de... Liseyi bitirdiğim yaz... Babam ile dayım sınıf arkadaşları... Onlar yatılı okumuş insanlar. Ben ODTÜ'nün nasıl kurulduğunu biliyorum. O zamanlar Amerikalılar krediyi vermiş, bizimkiler yutmuşlar o krediyi. Rektöre "1 yılda nasıl yapacaksın,

başımıza iş açacaksın" diyorlar. 27 Mayıs Maliye Bakanlığı sonrası dayım kendisi istiyor öğretim görevliliğini. Dayım, Mustafa Kemal Kurdaş'tır. Amerikalılar Türkiye yapamayacak galiba bu üniversiteyi Kahire'ye kuralım diyorlar. Türk üniversiteler Alman ve Fransız ekolüne göre dizayn edilmiş. Onlar da kendi ekollerini yaymak istiyorlar. Eğitim sistemimiz hantallaşmış. Dayım büyük bir heyecanla atılıyor. Bir akşam hatırlıyorum, dayım ile babam konuşuyorlar. Ne yapalım bu adamları, kim gelip ODTÜ'nün ağaçlarını söküyor diye konuşuyorlar. Girişteki çamlar dikiliyor, birileri gece gelip çalışıyorlar. Daha Eskişehir yolu yeni yapılıyor. Üniversitenin ilk yıllarında hep toprak yoldan gittim. ODTÜ şehrin dışında sayılıyordu. Dayımla gece saat 12'de ODTÜ'ye gittik. Bekçiler tüfekli o zamanlar. Biz arabada bekçiler ayakta bekledik. Gece bir alay asker geldi. Mamak'taki Albay emir vermiş o ağaçları getirin diye. Daha sonra oturup anlaşılmışlar. Öğrencilerin zor gideceği yerleri hep askerler ağaçlandırmış.

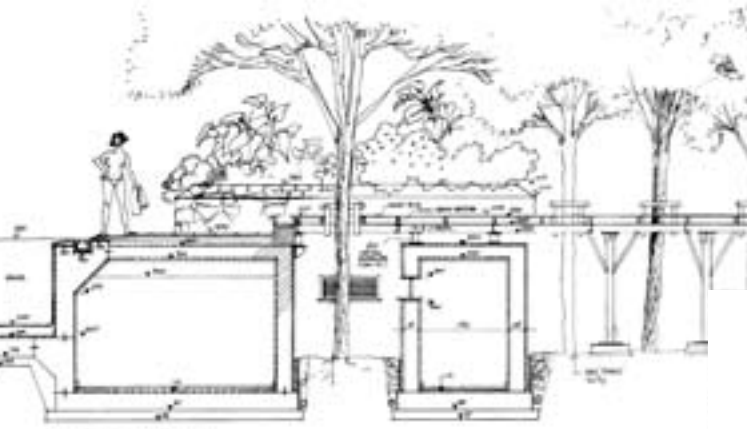
Liseyi bitirdikten sonraki yaz beni Behruz Bey'in bürosuna götürdüler. Behruz Bey de ODTÜ'nün projesini çiziyor. Tabii ODTÜ'nün kuruluşu altı ayda yapıldı, dünya rekoru. Benim kabiliyetli olduğumu anlattılar. Ben de dayımı ziyarete gittiğimde mimarlık fakültesinin önündeki havuza bayılıyordum. Onlar pazarlık ettiler. Eti senin kemiği bizim. Sezar Aygen büro şefiydi. Sonra İbrahim oldu. Bizimkiler gittikten sonra Behruz Bey bana hiç yüz vermeden Sezer abinin yanına gitti. "Biz ne yapacağız, burası çocuk bahçesi mi, herkes getirirse ne yapacağız" diye söylendi. Orada çaycı Yunus bana çayları taşıttı. Evi yu-

N3 KESİTİNDE
KÖPRÜ EN KESİTİ

1:20

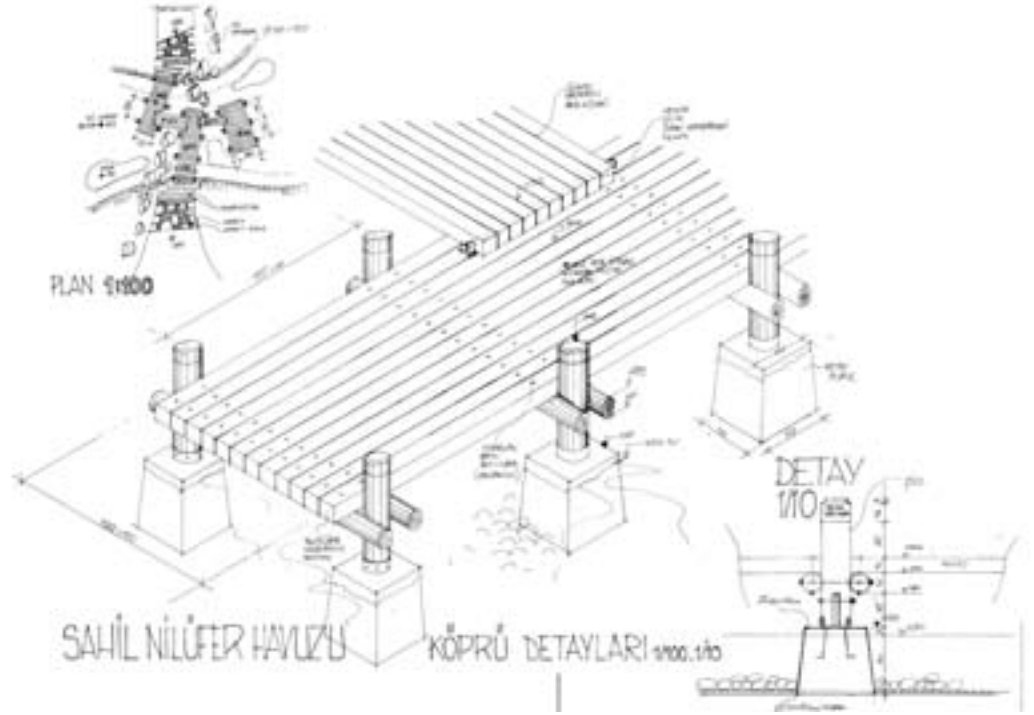
N3 KESİTİNDE KÖPRÜ DETAYI 1:20

A5-A5 DETAY KESİTİ 1:20

07

08

05/ Pegasos World Hotel, 2001

06-07-08/ Tropikana Resort Hotel, 2002

karıdaydı Behruz Bey'in. Güniz Sokak'taydı. Biz birkaç gün Yunus'un yanında oturduk. Bir gün büroya geç geldim. Girdim büroda radyolar açılmış, millet geziyor. Gırgır şamata. Ben de büroyu karıştırmaya başladım. O zamanlar Çorum'a spor salonu yapılıyor. Araştırma için Behruz Bey bir harita istemişti. Bürodaki çizimlere bakıyorum, ben de onlar gibi yapmaya çalışıyorum. Ben bütün malzemeleri kullandım. Böyle hoş tablo gibi yaptım. Bir sabah tekrar geldim büroya ki Behruz Bey o çizimler için birkaç mimarı kovmuş, memnun kalmamış. Ertesi gün geldim büroda çıt yok. "Behruz Bey seni bekliyor" dediler. Sezer Bey'e "bu çocuğa neden a norm vermediniz?" dedi. Ben de "vermediler, verselerdi çizerdim" dedim. "Bu çizimi bir daha yapacaksın" dedi ama yeni bir çerçeve verdi. Ondan sonra çizime başladık. Onlarda perspektifçi de yok. "Gel şu merdivene bir alttan bak" gibi şeyler oldu. Başladık. Derken okul oldu. Ben ODTÜ'yü 7'lik ile kazandım.

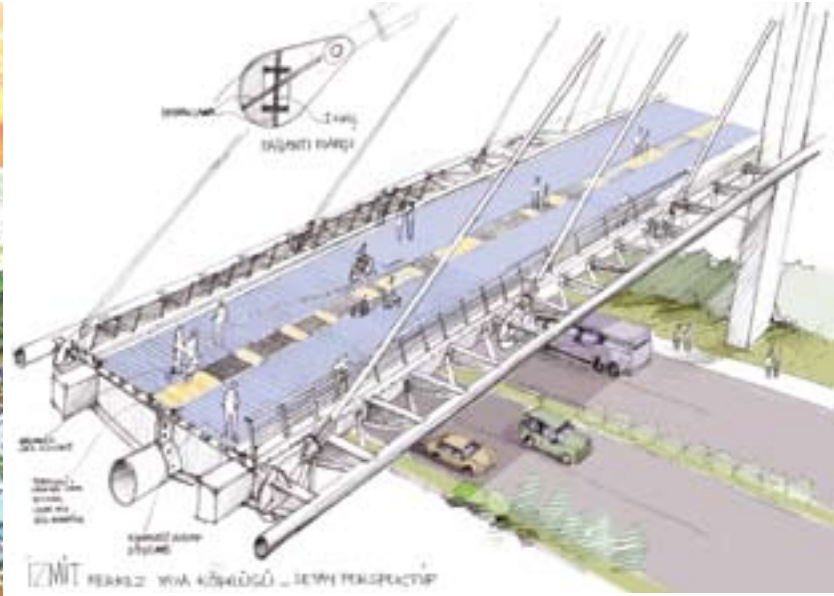
Behruz Bey gitmeden bürodan çıkılmazdı. Akşamları tambur çalar, puro içer, kapanır eskiz yapardı. Biz de hayran hayran izlerdik. O zamanlar Güllük Projesi yapılıyordu. "Bu mimarlık öldü" diyor, bazı projeleri beğenmiyordu. "Geleceğin mesleği Şehircilik" diyordu. Ben hayaller kuruyorum tabii. Gaza geldik, ODTÜ'nün sınavları ayrıldı o zaman. Ben normal üniversite sınavından Ankara Tıp Fakültesi'ni kazandım. Ankara Tıp Fakültesi'nde tam sıra bana geldi. İçerde bir pencere var, pat pat çarpıyor, içeride de gestapo bir kadın var. Tamam dedi bitti, öğle tatili, öğleden sonra gelin dedi. Ben oradan çıktım. Ertesi gün ODTÜ sonucu geldi. Sıralamada da 7'yim. Birinci tercihim şehir

planlama ama şehirciliğe girenlerde de birinciyim. Şehircilik olarak girdim. İlk zamanlar mimarlarla okuduk. Avustralyalı bir hoca, hayatını öğrencilere vakfetmiş bir insan. Derse girdik, ilk sözü "şehircilikte Allah'ın işine karışılmaz" dedi. Derken Sümer hoca dönemi başladı. Raci Bademli ilk asistanımız. Sonra bir gün ilk ödev doodling diye bir konu verdiler. Ne yapacağımızı bilmiyoruz tabii. Birisi dedi ki resim gibi bir şeyler yapacağız. Benim modern resim alışkanlığım var. Oturdum kurşun kalem ile bir çizim verdim. Diğer çizimlerde noktalarla bir çizim yapıldı. Tam benlik şeyler. Görüntüler, perspektifler, Behruz'dan da aldığımız şeyler var. Derken bir, iki ay geçti dayım, Sümer bey ile görüşmüş. Nasıl gidiyor dersler demiş. Valla bir tane uyanık bir çocuk var, galiba güzel sanatlardan gelme, kandırıyor bizi demiş. Turgay Ateş diye biri diye söylemiş. Sümer hoca taktı bize, gözlüyor. Sümer hoca da hep bana söz veriyor. Sınıfta pek haz etmiyor benden. "Yetenekli öğrenciler varsa getirsin eserlerini" dedi. Millet inanmadı benim yaptığımı. Sonra adımız ressama çıktı. Epey donanımlıydım. İlk canavar ödevimiz vardı. İşte bir canavar dizayn edin, ona göre bir araç dizayn edin gibi. O maketi hiç unutmuyorum. O yaratığa bir de yerleşim yapılacak dediler. Benim maketim camdandı. Şehrin bütün katmanlarını görüyorsunuz. Mimarlık bölümünün bütün hocaları geldiler. Bizim sınıfta bölünmeler oldu. Gettocular oldu. Biz biraz girdik, biraz gir-medik. O yarışma hala devam ediyor. 3. Sınıfta Van'a gittik. Van'da olaylar başlamış o zaman. Baya Türkiye'yi gezdik. İyi sunumlar yaptık. Sayın Mübaccel Kıray'dan nadir 100 alan öğrencilerden biriyim. Ders notlarımı bastırdım. Bizim sınıf yatıyor tabii, sınıf istedi.

09

- 09/ Emirhan Resort Hotel
 10/ İzmit Merkez Yaya Köprüsü, 2008
 11/ Bira Fabrikası, Stuttgart, 1980
 12-13/ Concorde Otel Resort Hotel, Antalya, 2004

11

Son sınıfta tasarım dersinde benim grup arkadaşlarım Erhan Gencer, Lale Beşkök, Nadir Derman, Sezai Saktanber vardı. Birinci sömestr biz güzel bir sunuş yaptık. İzmit kenti nedir, gelecekte hangi rolleri üstlenebilir, lojistik merkezi olabilir, tüm yollar orada kesişiyor gibi. İlhan Tekeli de jüride. Çok heyecanlandı ve “elinize sağlık” dedi. “Anlattıkların film gibi geçti, keşke Amerika’da olsaydık da film gibi yapsaydınız sunuşu” dedi. “Yaparız” dedim. İkinci dönem çok okula gitmedik. 15-20 gecede film makinası ile 152 bin fotoğraf çektik. Film makinası da süper 8 makine, zoom yapmıyor. Evin kornişlerini söktük, yere ray olarak koyduk. Arasına da Arçelik çamaşır makinesini koyduk. 26 dakikalık film yaptık. Lale gecekonducuyu, ben sanayiciyi oynuyordum. Belediye’ye rüşvet verip araziye satın alıyordum. Arada penler var. İzmit’in her yılsonunda aldığı durumu gösteriyoruz, 20 yıl. Haftalık, aylık ilerlemeleri gösteriyoruz. Arsalara sanayi geliyor, çevresinde gecekondu oluyor, belediye yol yapıyor, oralar çok sıkışıyor ve belediye kat izni veriyor. Çok sıkışınca sanayici lüks konut yapmaya geçiyor. Şimdi İzmit’in durumu böyle. Böyle bir öğrencilik hayatı. Mezun olduk. Öğrenciliğim sırasında hep bürolarda çalıştım. Yavuz Taşçı’nın bürosunda çalıştım. Konya’yı yapmıştı. Kayseri’yi dizayn ettik Emre Kongar, ben ve Saffet Atik. Yavuz da büyük patron. Konya’da ne yaptıysa Kayseri’de de onu tekrar ettirdi bize. Orada çalışırken Konya Otagarı’nı çizdik. Ben o sırada o imar planından mi-

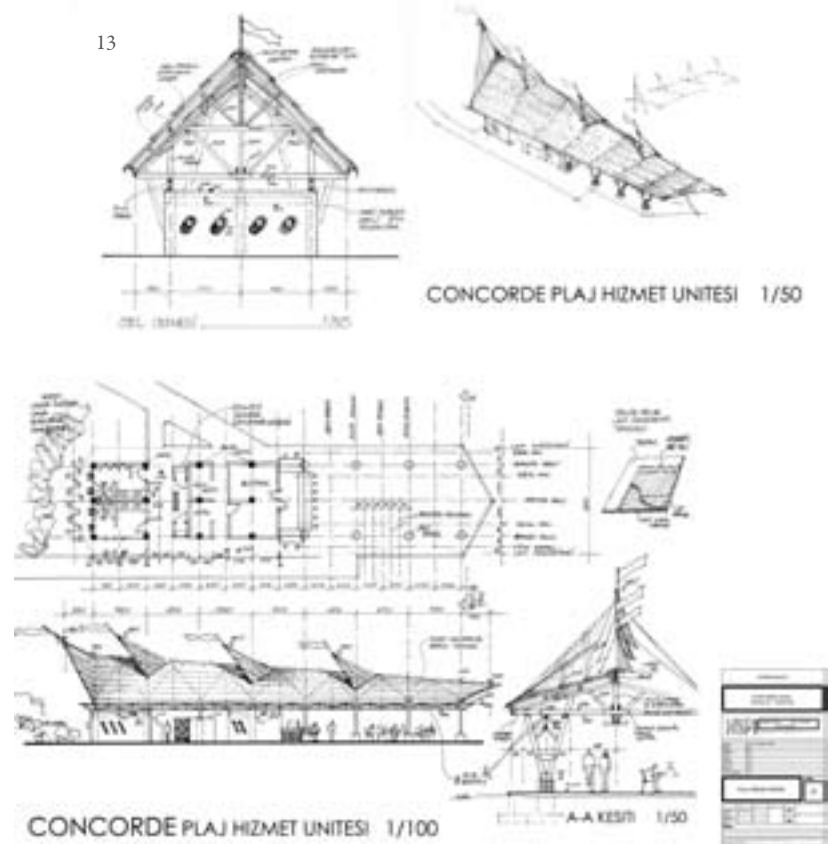
mari olarak ne çıkar diye eskizini yapıyorum. Bir sabah geldi gördü ve beraber yaptık. Ondan da çok şey öğrendim. Ondan sonra askerlik maceram var. Askere gittim geldim. İrem Acaroğlu’nun bürosunda çalıştım. İrem Acaroğlu da okulda şehircilik bölüm başkanıydı. Rektör yardımcılığı yapmış bir isim. Uğur Mumcu büroya gelirdi. Onunla tanışma şerefini orada elde ettik. Derken evlendim, bürodan ayrıldım. Çünkü bazen 3 ay maaş alamadığımız zamanlar oluyordu. Ben evliyim, İsrail evlerinde oturuyorum ve para yok, para istemeye utanıyoruz. Emek’ten Kızılay’a yürüyoruz falan. Öylelikle istifayı bastık. Derken askerlik sırası geldi. Askere gitmeden Turizm Bakanlığı sınav açtı. Girdik sınava, Seyhun Bey “seninle niye daha önce karşılaşmadık” dedi ve beni işe aldı. Gittik 4 ay Karaağaç’ta askerlik yaptık. Bana hiç zor gelmedi. Askerden sonra Turizm Bakanlığı’na geldik. Master yaptım ama tez yok. Gittim sınavı kazandım diye, yalan bilgi verdin dediler. Tezini yazmamışsın dediler, yazarım dedim. Alamayız dediler. Evde moralim bozuk otururken gazetede bir ilan. Ticaret Sanayi Odası Birliği sınav açıyor. Sanayi planlama bölümüne “mimar aranıyor” diye. Zafer Mühendislik’ten, Yükseliş’ten bir dolu başvuru var. Kamutay beyin bir tanıdığı vardı, onun yanına gittim. Bu sınava girmek istediğimi ve yardımcı olmasını istedim. Siz buraya mimar alamazsınız, organize sanayi planlama işi benim işim. Benim Gaziantep’t e ödülüm var, KOSGEB’te katkım var diye anlattım. Bu konularda tecrübeli

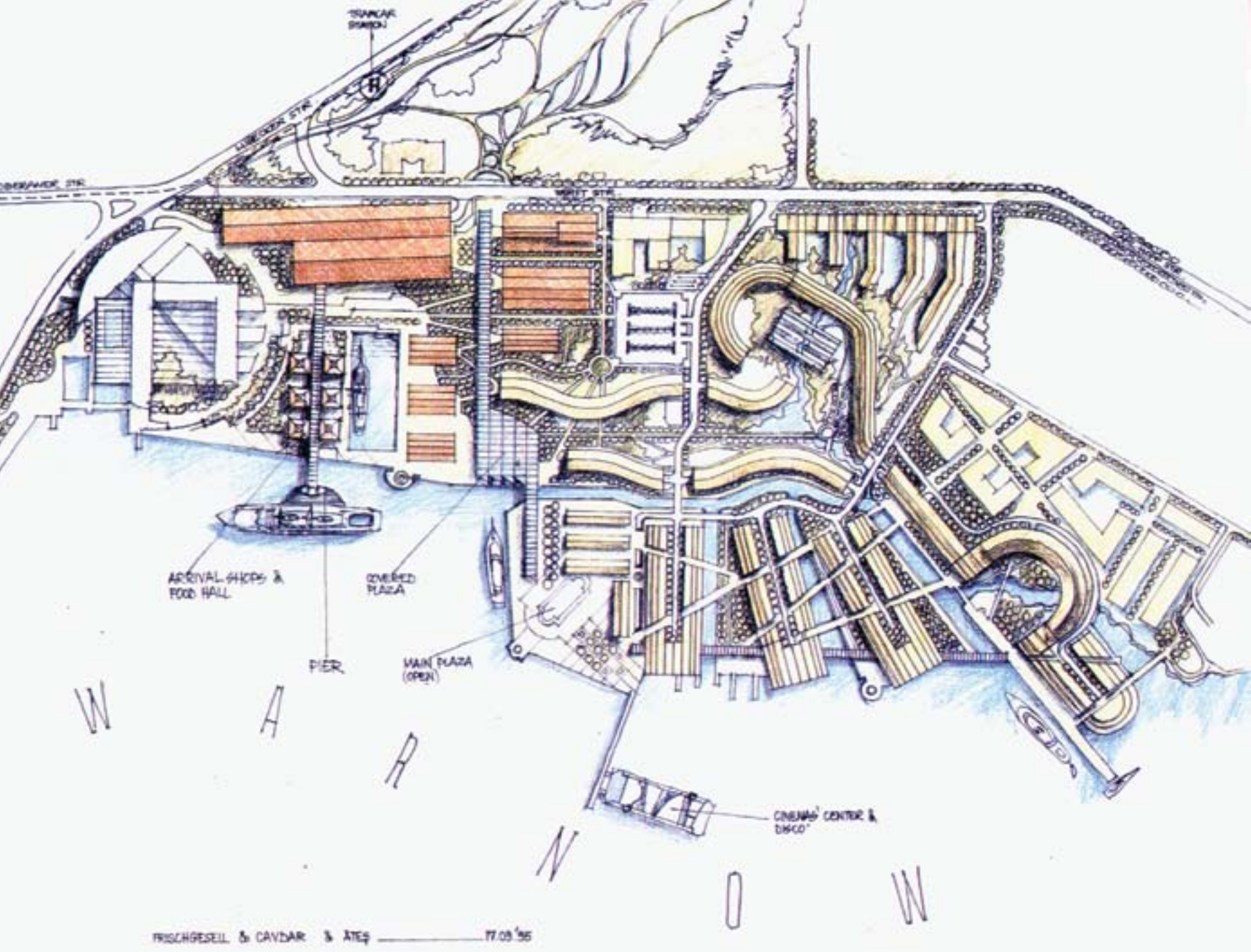

12

olduğumu belirttim. Ama o karar yetkisi olmadığını söyledi. Odalar Birliği'nde emeklilik sonrası çalışan Enver Demokan Paşa var. O zamanlar sıkıyönetim var. 1974 yılı. Sabah seni bekliyor dediler. Sabah gittim, "ODTÜ'lü müsün?" dedi. "Evet" dedim. "Sen komünistsin o zaman" dedi. "Değilim" dedim ama "sola yakınım" dedim. "Sosyal demokratım" dedim, "aynı o zaman" dedi. Resimlerimi de gösterdim. Resim de yaptığımı sergi açtığımı anlattım. "Ben seni sevdim, tamam bu iş" dedi. Çünkü kendisi de asker ressamlardandı. Hemen telefon etti bir yerlere. Masam hazırlandı ve ertesi gün işe başlayacak dedi. Ertesi gün gittim, "özür dileriz ama ODTÜ'lü alamıyoruz" dediler. "Sezai Dıblan başkanımız, o öyle buyurdu" dediler. "MİT'e soracağız" dediler. Sonra İller Bankası'na gittim. İller Bankası da mimar alıyor şehir planlama dairesine. İller Bankası'nı bastım, Ahmet Menderes'in odasına girdim. "Sınav açmışsınız ve mimar alacakmışsınız" dedim ve "ben de gireceğim bu sınava" dedim. Şehir plancısı ve ODTÜ'lü olduğumu söylediğimde kesinlikle almam dedi. "Siz böyle bir şey söyleyemezsiniz, orada çalışan ODTÜ'lü arkadaşlarım var" dedim. "Bana böyle cevap veremezsiniz, sizi Danıştay'a veririm" dedim. "Tamam, tamam" dedi. "Aşağıda Cemalettin var, git onu gör" dedi. O da çok çelebi bir adamdır. Cemalettin Bey'e gittim, "Beni Ahmet bey gönderdi, sınava girmek için" dedim. "Olur, sen dilekçeni bırak, yarın sekizde sınav" dedi. Sabah gittim, bütün takımlarımı aldım.

13

14

15

Mimarların önüne A4 aydinger kağıt ve fotokopi kağıdı vermişler, çiziyorlar. Mevcut imar planını kopya ediyorlar. Bize de 4 tane 2 binlik pafta, boş bir harita verdiler. Bu köyü planlayın dediler. Ben başladım yapmaya. İlk Orhan Tuncay geldi. “Siz yurtdışından mı geldiniz, güzel sanatlardan mı?” dedi. “İTÜ” mü?” dedi. Yükseliş, Gazi diye saydı. “ODTÜ”lüyüm” dedim, gitti. Bunlar konuşmuşlar aralarında, sırayla diğerleri de gelip baktılar. Ertesi sabah Cemalettin bey geldi, “tebrik ederim” dedi. “Sen şehirciymişsin ama seni birinci yaptık” dedi. “Mimarlar ne oldu?” dedim, “sizden sonra onları alacağız” dedi. Ama sınavın adil olmadığını ve şehir plancılarının alınması gerektiğini söyledim. Bir bağış çağrışı oldu. Ben ertesi gün toplandım gittim, nerede başlayacağım diye. “Daha kadron belli değil, 6 ay sonra belli olur. Ama bir git personel dairesine” dedi Cemalettin Bey. Gittim, “ben birinciyim ve başlamak istiyorum” dedim. “Hemen alamayız” dedi. “Fikri Kaya’nın odası nerede?” diye sordum. “Sen nerden tanıyorsun” dedi. Fikri Kaya da DİSK temsilcisi İller Bankası’nda. Ben onu İrem hoca’nın bürosundan tanıyorum. Anlattım olanları. Tam o sırada o personelci geldi. “Arkadaşın kadrosunu buldum” dedi. “Trabzon bölgesi 5.

kademedden başlayacak” dedi. Ben Trabzon’a gidemem dedim. “Burada çalışıp oradan gösterileceksin” dediler. Ama bana masa vermediler. Ben de onun üzerine Samanpazarı’ndan bir rahle alıp üzerine bir sunta kestirdim, bir de sazdan sandalye aldım, Haluk Elver ile Aydın Kozak’ın arasında yerde otuyordum.

Yıl 1975. Bizim İller Bankası’nda kolokyumlarımız olur. Daire içinde hazırlanan planlar diğer katların ve daire başkanlarının bilgisine sunulur. Tam olarak hatırlayamadığım bir yerin planıydı, biz de karşı tarafız. Ahmet Menderes geldi. Benim yerim de tam kapının karşısı. İçeri girdi, beni gördü, “bu adam ne yapıyor, rahle koymuş onda oturuyor. Derhal benim masamı getirip buraya koyun” dedi. Bütün düzeni değiştirdim. Yani zorla girdim İller Bankası’na. Beni Denizli’ye gönderdiler, deprem oldu. Bir ayda 1/1000 ölçekli 150 bin kişilik plan yaptık. Denizli sayemde ayakta duruyor. Üçgen meydanı, tek göbek, Bodrum yolunun açılması, sanayi bölgesi falan. Denizli’de rantları düşürdük. Derken İzmit Fuar yarışmasında ödül aldık, üçüncü olduk. Bizimki daha ayrıntılıydı ama mimariden kaybettik. Projemiz güzeldi aslında ama biraz Türkiye’ye göre değildi. Altıgen, peteğimsi yapılardan oluşuyordu, kurulup kaldırılabilirdi. Benim ilk yarışmam ODTÜ ikinci sınıfta, mansiyon aldım. Ondan sonra Zonguldak Metropolitan Alan Yarışması...

HÖ: O zamanlar İller Bankası’nın birçok yarışması var. İller Bankası planlama yarışmalarını neden bıraktı sonra?

TA: İller Bankası’nın yarışmaları bırakmasının sebebi; kaliteli ürün çıkmaması, uygulamaya dönüşmemesi yani siyasetin çok bulaşması sebebiyle, İller Bankası kendisini piyasadan çekti. Ama tabii, tam bilemiyorum. Keşke yarışmalar devam etseydi de bir sürü genç üst gruplara atlama fırsatı bulabilseydi. Benim zaten en son İller Bankası’ndayken Antep yarışmasında mansiyonum var. Ondan sonra kentsel tasarımlarda ödül aldım. 1978 yılında Ali Dinçer, arkadaşımı zaten, onun yardımcıları da arkadaşımız. Belediyede benimle çalışmak istediklerini söylediler. Benim de kafa ticarete çalışmadığı için, belediyelerin yapısı çok kötü, direkt başkana bağlı planlama kuralım dedim. Biz de size akıl satalım dedim. Ve o hızla kabul edildi. Ben, Aydın Kozak, Şükrü Atacan, Mehmet Kuntasal, Çağatay Keskinok, ressamlar. Biz çalışmaya başladık. Türkiye’de belediyelerde görev alan, zannediyorum ilk şehir plancısı benim. İlk şehir plancılarının önünü açan benim diye biliyorum. 1,5 - 2 ayda müthiş bir model koyduk. Bu insanların önüne ne yollar koyabiliriz, planlama için ne tür taktikler geliştirebiliriz, onları hazırladık. Ve Başbakanlık’ta gece saat 2’ye kadar devlet ricaline sunduk. Ecevit’e sunuş yaptık. Çok etkilendiler. “Siz madem Batikent’i kamulaştırdınız, çevresini de kamulaştırın, köyden kente gelenleri karşılayalım, onlara da tarımsal üretim ya da kentsel tarım yapsınlar diye buraları verelim” dedi. “Olmaz öyle şey” dedim. “Devlet eliyle gecekondular arsa yaratıyoruz” dedim. Neyse “siz yapın” dedi. Birkaç gün sonrada bir panelimiz vardı. İlhan Tekeli ile beraber gittik.

14-15/ Neptun Marina City Rostock, 1995

16/ Crystal Palace Antalya, 2004

17

18

O gün sabahta Cumhuriyet gazetesini açtım, sevgili Ecevit açıklama yapmış. Bu siyasetçiler enteresan, her konuda kendileri öne çıkmak istiyorlar. Açıklama şöyle; “Türkiye’nin konut sorununu, elimizde sihirli değnek varmışçasına çözdük” diye. Bir gittik, panel ana baba günü. Bir baktım ön tarafta bütün müsteşarlar var, önceki sunuşu duymuşlar. Ben de başladım konuşmaya; “Gazetede okumuşsunuzdur, bu iş bilimsel bir iştir. Biz size yaklaşık on tane alternatif yol sunuyoruz, bunun dokuz tanesini lütfen bize bırakın, deneyelim. Bir tanesini de siz ister kamyonu doldurup Akdeniz’e dökersiniz, ne yaparsanız yapın ama öbür modelleri deneyelim” dedim. Öyle deyince bütün müsteşarlar ayağa kalktı “ne biçim konuşuyorsun” diye. Tabii ondan sonra film koptu. Bizi attılar belediyeden. ODTÜ bizi desteklemedi, gazetelerde her gün hakkımda kötü yazılar yazıldı. O aralarda da Ziraat Fakültesi’nden Yalçın Memlük ile yarışmaya girmiştik, İzmit Fuarı yarışmasına. O peyzajcı olarak çalışmıştı. İzmit Körfezi’nin temizlenmesi projesini vermiştik ona. Temizleme konusunda yurtdışından örnekler verdik, plajlar olması konusunda önerilerde bulunduk. Yalçın beni peyzaja çağırdı. Neyse girdik. Dersini verdiğim dersi de alıyordum orada. Hem hocanın asistanıyım, aynı zamanda o dersi alıyor görüyorum ama çocuklara da dersi veriyorum. Orada doktora öğrencisiydim ama öylesine. Hoca verdi konuyu, İncesu, Mogan, Eymir göl akarsu sisteminin Ankara çayına kadar ki senaryosunun yazılması, arazilerin değerlendirilmesi. Ziraate girdik. Yapı bizim ODTÜ’ye benzemiyor. Dekan çağırıp hesap soruyor, neden bu müziği (Beethoven) dinletiyorsun, neden sınıfta öğrencilere çay içirtiyorsun gibi...

Beni Peyzaj Mimarları Derneği genel sekreteri yaptılar. Uluslararası alanda taramalar yaptım, yazışmaları inceledim. International Federation of Landscape Architects yani IFLA’dan Türkiye’ye sürekli hakaret mektupları geliyor. Hala Türkiye üyelik aidatı ödemedi, bu

seneki toplantıda Türkiye’yi üyelikten çıkarmaya karar verdik diye. Bu arada da Türk Peyzaj Mimarları girişkenliğiyle IFLA ile bir konferans yapmışlar. Bu tür organizasyonlarında usulen 2 kişilik davet yapılır. Adamlar bütün aile gelmişler. Dernekte bunları ödemiş. Bütçe zaten sıfır. Ben de oturdum Fransa’ya bir mektup yazdım. “Bize uzunca bir zamandır aidatları ödemediğimiz ve üyelikten çıkartılacağımız konusunda yazı yazıyorsunuz” dedim, “Biz Türk misafirperverliği gereği misafirlerimizden para istemeye utanırız. Aslında borcumuz 4 bin dolar kadar ama gelen kişiler şu kadar kişilerle geldi ve biz bunların paralarını istemedik onlardan. Bizim yaptığımız hesaba göre de IFLA’nın bize borcu 8 bin dolar”. Ertesi sabah telefon geldi Fransa’dan. Bu kadar yıl sonra ilk defa Türkiye’den ses duyduklarını söyledi. Gerçekler böyle dedi. Çok utandıklarını söyledi. Derken o çocuktan bir yazı aldım. Türkiye neden uluslararası bahçe sergilerine katılmıyor diye. “Katılır mısın?” dediler. “Katılırım” dedim. Ben de o zamanlar arpayı görsem menekşe zannedeceğim. Dış işlerinden izin alınacak gibi prosedürleri var. Münih bahçe sergisine gittik. Yüksel hoca eskizi hazırladı, ben onu imalat projesine çevirdim. Galeri Mob ile beraber yaptık. Ben de Almanlardan stajyerlik istedim. Münih’teki ülke bahçelerine bakan bir profesör hanım projelerimizi görmek istedi. Projelerimizi gösterdik. Kadın bana yüz vermiyor, Almanya’ya gel demiyor. Benim bu bölüme girmeden önce yaptığım ve girdikten sonra yaptığım bazı projeler var ama bir kısmı yarışma projesi. Mesela Antalya yarışması projem çok güzeldir. Ankara’da yaptığımız şeyler zaten kayda değer şeyler değil. “Bizim evde de sizi ağırlamak isteriz” dedim. Derken ben kadına gösterdim projeleri. Kadın şoka girdi, Türkiye’de böyle büyük projeler yapılıyor mu diye. “Sen Almanya’ya gel kal orada” dedi. Öyle gittik. Almanya maceram böyle başladı. 1982’de bitti. İlk önce bir Türk otelinde kaldık. Bende para yok. Af örgütünden tanıdığımız

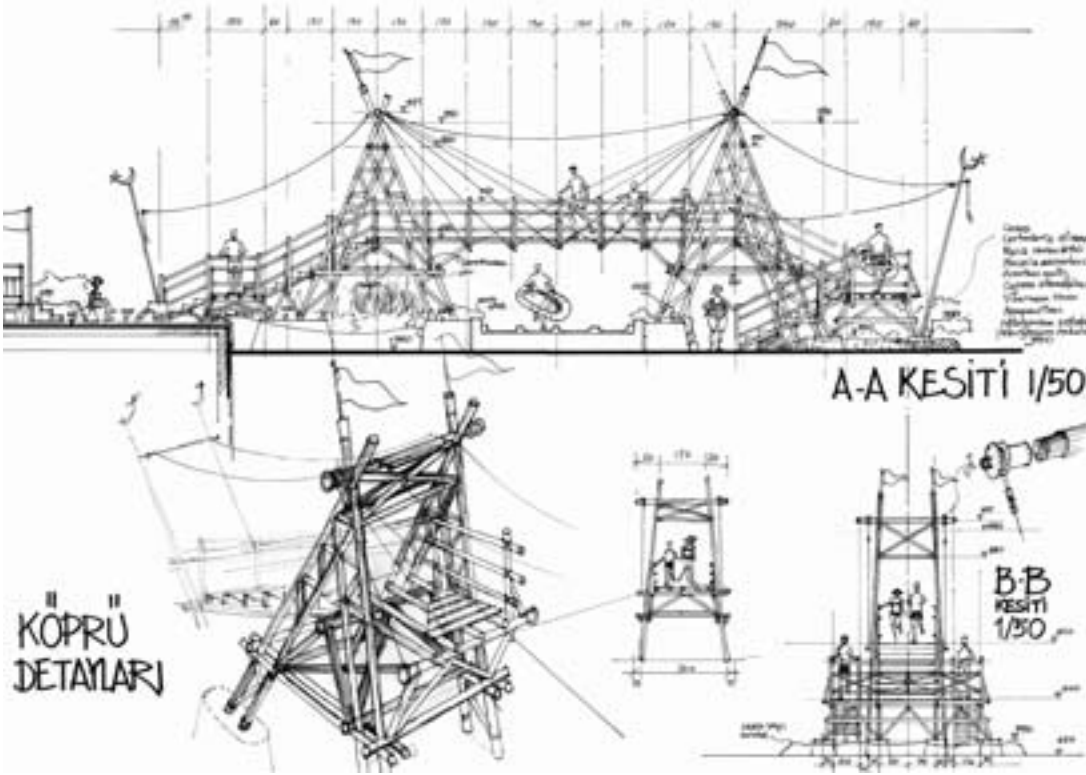
17-18/ Münih West Park, 1982
19/ Münih Türk Bahçesi, 1982-1983

19

bir arkadaşımız var. Zincirin bir ayağı da biziz aslında. Bir de Klaus diye bir çocuk vardı, Antalya'da tanışmıştık. Sümerbank Mannesman Fabrikası'nda mühendisti. Onun adresi vardı bende. Ona telefon ettim, tanımadı önce. Yolda pastacıya gittim, pasta aldım. Adam öğrenciymiş daha. Beni hatırladı. Bir yere gittik, yedik, içtik. "Benim kalacak yerim yok" dedim. "Kolay" dedi, bir arkadaşları Katmandu'ya gitmiş, onun odasında kaldım bedava. Yurdun kat müdürü gibi oldum, yaşıım hepsinden büyük. İşe gidip geliyorum. İlk gittiğimde yüz veren olmadı. Bana çizim veriyorlar. "Kapılara isim, etiket yazacaksın" dediler. Sonra başkan çağırdı beni. Dr. Marx. "Sen verilen görevleri yapmıyormuşsun" dedi. "Ben asistanım, doktora öğrencisiyim, onlar teknik ressam, bana talimat veremezler" dedim. "Sahada çalış, bitki dik" dedi. "Amele değilim ben" dedim. "Perspektif çizeyim, ülke bahçelerinin sulu boya perspektifini yapayım" dedim. Almanların ilk görevlerden bir tanesi bitki listelerini kontrol etmek oldu. Yavaş yavaş öğrendik tabii. Derken bir parti verdim. Antalya yarışmasını orada gösterdim mimar takımına. Bütün Almanya'yı gezdim. İşin sonlarına doğru İngilizler geldi. Türk bahçesinde dizayn yapıyordum. Ben değişen metro istasyonuna enstalasyon yapıyordum. Güzel oldu, basit bir şey. Onu çizirken İngilizler gördü. Orada tanıştık onlarla. Türkiye'nin de yarışmaya katılması gerektiğini söylediler. Geldik, biraz zorluklar yaşamaya başladık. Ziraat'te bazı sıkıntılar yaşadık. Girdik o yarışmaya, Liverpool Garden Festival. 1.'likle döndüm. Geldim, savunmanı yap, 10 gün geç geldim diye. Dekana gittim, "olur mu öyle şey, sen birincilik ile dönmüşsün, geç işinin başına" dediler. Dekan bütün bölümleri toplayıp, öğrencilerin huzurunda beni tebrik etti. Daha sonra doktoramı 2 ayda yazdım, çizdim. Bastırdım 450 sayfa. Doktorayı aldım. Bir saat sonra da istifamı verdim. Bu arada özel hayat başladı ama ODTÜ'yü hiç bırakmadım.

HÖ: Ulus Kent Merkezi Yarışması bu sıralarda mıydı?

TA: Ben o sırada DOKAP diye bir şirkette çalışıyordum. Kent mobilyaları, kaldırım, yaya bölgesi yapan bir firmaydı. Derken arkadaşlarım yarışmaya giriyoruz dediler. "Ben son iki ay size gelir destek atarım" dedim. Büyük bir heves ile çizdim. Raci o sırada Fransa'ya gitti. Yarışmadan bir gece önce 5 binlik yok dediler. Ömer Kırıl dedi. Oturduk 5 binlik yaptık. 200'lüklerde var. Teklif verilecek, ben büro açtım. Ömer Kırıl ile ortak açtık. Raci başımızda olsun ama bir büro açılsın, bu iş büronun işi olsun. Bazı fikirlerde hızlı hareket etmek lazım, çünkü siyasetçiler ve rantçılar bizden önce davranıyorlar. Derken belediyeden bir telefon geldi, eski bir öğrencimiz, bir teklif geldi ve mimarlık hizmetlerine 1. sınıf demişsiniz. "Benim haberim yok, arkadaşlar öyle demek istememiştir" dedim. Onun yanına tasarım katkı payı da eklemişler, çorba bir teklif olmuş. Sonra arkadaşlarla konuştuk, üniversite ile planlamışlar, biraz kavga oldu aramızda. Ben yarışmadan aldığım para ile büroyu açtım. Adli yola gitmek imkanı vardı ama gitmedim. Belediyeye de söyledim, ben bu arkadaşlarla tekrar bir araya gelmem. İsterseniz projeyi onlara verin, ben peyzaj projesine talibim dedim. Sonra üniversite de yapıldı, bu arada ben de üniversiteye gidiyorum ama bütün öğretim üyeleri bana selam vermemeye başladı. İşin gerçek yüzünü yine İlhan Tekeli açıkladı. Bana sen neden arkadaşlarından bağımsız teklif verdiğimi sordu. Esas bağımsız teklif verenin onlar olduğunu söyledim. Bu benim ilk birinciliğim değil, son da olmayacak ama arkadaşların son dedim, bir daha alamazlar. 3-4 ay sonra bana yüz vermeyen Gönül Hanım, belediyeden işin aslını öğrenmiş. "Biz böyle bilmiyorduk, üzüldüm" dedi. "Ne yapacaksın" dedi. "Bölümde yapılıyor işte" dedim. "Sende gir" dedi. "Ben niye gireyim" dedim. Ondan sonra o büro kentsel tasarım, şehircilik, peyzaj diye açıldı ama sonra ağırlıklı peyzaj gitmeye başladım. Çünkü daha bir koza alan.

20

21

HÖ: Senin yaptığın peyzaj projelerinden bazılarını biliyorum. Peyzaj işinin mimarlığını da yapıyordun.

TA: Ya izin alıyorduk, ya bilgisini alıyorduk. Ya gönül alıyor ya da ağırlığımızı koyuyorduk. Sen camların dışına çıkma. Mimarlar parsel olarak düşünüyor.

HÖ: Sen mimarlık hizmeti içinde bulundun, şehir plancılığı da peyzaj da yaptın. Türkiye'deki şehir plancıları mekan tasarlamayı çok bilmiyorlar. Peyzajcılar daha iyi biliyor. Çünkü peyzajcılar tasarım eğitimi daha iyi alıyorlar.

TA: Çünkü peyzajcılar biraz harita bilgisi kullanmak zorundalar. Render olayından sonraki ürünleri öyle değerlendirme. Peyzaj mimarlığı baz detaylara hakim olmalı. Mimarlık olmadan peyzaj mimarlığı o işi ileri götüremez. Çok güzel taş duvar çizebilir ama bu taş duvarı Eryaman'daki gibi 10 metre yaparsan, birbirini kitlemeyen sistemler yaparsan lap diye düşer. Bazı şeyler, mimarlık eğitimindeki şeyleri alacak, o eğitiminin üstüne şehircilikten, peyzajdan, ürün tasarımından katmalı. Bu ortak alan. İTÜ denedi mesela. Peyzaj bölümünü kendi içine aldı. Mimarlık ağırlıklı çocuklar çıktı. Oradan çıkan çocuklar canavar.

HÖ: Bu izlenimden, keşke mimarlığı seçseydim gibi bir hisse kapıldım. Doğru mudur?

TA: Yok ya. Ben hep tatmin olmayı bildim. Mimar sadece detay çizmek bir mekan vurgulamanın ötesinde o yapının tüm şehir içindeki değerini yaşatabilmek, yani mimar olabilmek aynı zamanda heykeltıraş da olabilmeyi gerektiriyor. Işık ve gölgeyi kullanmayı gerektiriyor.

Şerife Meriç: Özellikle son zamanlar peyzaj düzenlemelerinin daha yapısal ağırlıkta olduğunu görüyorum. Bitkisel bir şey yok. Peyzajcılar neden bitkisele ağırlık vermez?

TA: Çünkü mimarlık, peyzaj mimarlığı ya da tasarım, heykel ne dersiniz deyin o halkın gelişmişlik düzeyi ile ilgili birşey. Hem dizayn yaptığını iddia eden birey için de geçerli. Türkiye'de heykel yapıp evine heykel koymayan bir sürü heykeltıraş var. Bir sürü ressam satmasını

biliyor ama evine tablo asmaz. Öyle bir geleneği yok. Halkın öyle bir talebi de yok. Konyaaltı'na peyzaj yapıldı değil mi? Plaja çim yaptılar. 450 tane dükkan koydular. Girişi arabaları kontrol etmek için birşey yaptılar. İlk açıldığında bütün halk hücum etti. Kış geldi, kışın o dükkanların nasıl çalıştığını biliyor musunuz? Şimdi o dükkanların hepsi kapalı. Malları çalınmasın diye dükkanı bekliyorlar. O alanda rus pazarları oluştu. Belediye başkanı gösteriyor gururla, "kent merkezini Konyaaltı'na taşıyorum" dedi. Nasıl yani dedim. İş merkezleri, iş yerleri plaja gitmez ki. Brezilya, Rio de Janeiro'da olur. Orada bile esas merkez daha içeridedir. "Olmaz" dedim. Orası lumpenleşti. 5 yıldız alanda böyle yerler. Halbuki Konyaaltı yarışmasında 750 metrede bir plaja yönelik hizmet tesisleri önermiştik. Cankurtaran, revir, polis, büfe, dükkan... Ama standart yapılardan oluşan bir düzen önerdik. "Burayı boş arsa sanıp bunları yapamazsınız" dedik. Allah'tan oraya çok dalga vurmuyor. Ama yol kısmını alıyor. Peyzajcıların yaptığı başarılı örnekler var, bitki ağırlıklı, bitkiye yönelik. TBMM, Çankaya Köşkü gibi. Siyasilerde istemiyor. Mesela Dikmen Vadisi'nde bile bizim projemizi tam yapmadılar.

HÖ: Sence iyi bir peyzaj nedir? Var mı bir tanımı? Sen nasıl tanımlarsın?

TA: Bir kent görüntüsü de peyzajdır. Peyzaj gözün gördüğü manzara. Manzara değeri de güzel sanatların temel prensiplerinin unsurlarıyla oluşur. Sert bir kitlenin yanında büyük boşluklar, uyumlu birliktelikler bize manzarayı tarif eder. Homojenlik olacak ama mutlaka onun sunulmuş biçimi, doğada duruşu, birbirleriyle olan her tür bağlantı. Mesela bazı kaya görüntüsünden etkileniyorsun ama etrafında su varsa, ada gibiyse o, herkes onun fotoğrafını çekiyor. Şehir hayatında başarılı peyzaj dediğin zaman saksılara kadar, balkonlara kadar inen ama şehre bir kimlik kazandıran, meydanlarıyla yapıların diliyle vs. her üç dört mesleğin bir araya gelişle güzelleşiyor. Datça'nın eski sokaklarından heyecan duyuyoruz, Antalya Kaleiçi gibi. Bunlar insan olarak algılayabildiğin ölçekler. Büyükşehir dediğin zaman hız, zaman giriyor. Peyzajcılar refüjlere sular yapıyorlar, bitkiler yapıyorlar. Karayo-

22

23

lunda giderken romantik peyzajlar olmaz. Ama insan arabada giderken 100 km hızla giderken yapılan yerin peyzajı başkadır, 20 km ile gidilen yerin peyzajı başkadır. Yürüyen adam için yaptığın şey başka. Bizim şehircilik kuralı diye koydukları şey çok bakkal hesabı. Bizim yapı stoğu dünyanın az gelişmiş ülkelerinde var. Cumhuriyet'in ilk dönemlerinde meydanlar, parklar, önemli yapılar bu eserleri sunabilmiştir. Ondan sonra görmüyoruz. Mesela kıyı düzenlemesi, koskoca şehir kıyı ile birleşecek. Bu manzara demek, büyük bir boşluk demek. Bütün sıkıntılarından akmak demek. Denize en yakın bloklar en uzun bloklar. Böyle absürd bir yaklaşım olamaz. Arapların Türkiye'de son yapılan peyzajlara etkisi büyük. Özellikle Dubai, Katar. Oralara gidip İngilizlerin yaptığı çiçekten halılar, tuhaf tuhaf yazılar. Arabesk.

HÖ: Birazda kendi yaptığın şeylerden bahset bize. "Bu çok iyi oldu, içime sindi" dediğin projelerinden bahsedebilir misin?

TA: Tuncay Çavdar ile 3 tane proje yaptık. Üçüncünün belgesi kalmadı. İki proje Doğu Almanya'da kalan Rostock şehrinde dünyanın en büyük gemi yapım tesisinin re-use, mix-use projesi benim en çok heyecan duyduğum projedir. Tuncay bey fikri çok gezen üretici birisi, o hayallerini söyledi. Biz Rostock'un mimarisine baktık. Ben renderlar ürettim ve şehircilik çalışmaları yaptım. O projem beni epey heyecanlandıran bir projedir. Hem şehircilik hem mimari hem peyzaj. Şehircilikle olan ilgi sadece şehirle olan bağlantıyı kurmak değil. Postmodernizmin çok güçlü yanı şehir içinde şehir yaratma kavramını çağın gelişmeleriyle tariflemesi çok önemli. Rob Krier şöyle tarifliyor: "Almanlar dünyanın makine amelesi olmak zorunda değil. Artık Almanlar'ın ya da Amerikalılar'ın haftanın 5 günü çalışma zorunluluğu yok. Artık işler evdeki bilgisayardan kontrol edilebilir. Bu sosyolojik olarak kentsel yaşamın evrilmesi gerektiğinin ipucu. Öyle güzel çevre yaratabiliriz ki, önünde marinası, plazası, küçük alışveriş alanı, arkada bir tarafından yatla girdiğin, bir tarafında araba ile geldiğin marina projemiz var. Bir de bu tersanelerin dönüşüm projesi. Büyük hangarları koruduk. Yeni önerdiğimiz yapıları, denizin üstünde cam evler yaptık otoparkları denizin altında. Yüzer doklar iki taneydi. Bi-

rini barlar sokağı yaptık, diğerini cinemax olarak yaptık. Dediler ki büyük olanı sattık. Belki dünyanın en büyük kapalı meydanını yaptık. Malum yağış, kar çok. Camla kapladık üstünü.

HÖ: Antalya'daki EXPO'yu izledin mi? Onunla ilgili görüşlerin neler? Sizin tecrübelerinize danıştılar mı?

TA: Bu vali değil bundan önceki vali beni çağırdı. Gittik. Biz peyzaj yaptırdık dedi, orada döner restoranları var, oraya peyzaj projesi yaptırdık, bir bakar mısın dediler. Projede Türk büyükleri sergi alanları, resim sergisi, heykel sergisi alanı koymuşlar. Vali de teleferik yapacağını söyledi. "Sakın yapmayın" dedim. Oraya başka amaçlarla gidiliyor, beni oraya bir gönderin dedim. O yapının mimarisi güzel bir yapı. İlkel bir sistem ile dönüyor. Manzara gözleme yeri olarak yapılmış. Oraya kafeterya yapılmış. Orada bir sürü ilave yapı gördüm. Yabancı kızların getirildiği bir yer haline gelmiş. Gözleme çadırı kurmuşlar. Yüzme havuzu yapmışlar. Döner sistem çalışmıyor artık, paslanmış. Dönüp Vali'ye bu tür yerlerin manzara terası olarak kullanılması lazım. "O yapıları eski haline getirin, disko, motel, havuz gibi kötü dedikodular gelen yerleri kapattırın" dedim. "Buraya teleferik yapmanıza gerek yok. Ben size uçan bir yol yapacağım. Orada tanıtıcı levhalar olacak. İnsanlar dürbün ile bakacak. Buraya ya aşıklar ya da kötü niyetliler gelir" dedim. "Siz buradaki turizmcileri toplayın, iki tane minibüs alın. Ring yapsınlar, o kadar kolay çıkılıyor ki. Siz parayı aşağıda kapıda toplayın" dedim. Bir de Expo yaptıklarını söyledi. "Expo'ya Almanlar 10 yıl önce başlıyorlar" dedim. İlk önce proje yarışması yapılır, konsept proje yapılır, ondan sonra bunun uygulama, bitkilendirme, peyzaj projeleri hazırlanır. "Almanlar bile 10 senede zor açıyorlar" dedim. "Tema mutlaka doğa ile ilgili olmalı" dedim. Seçtikleri arsa yanlış, gümrüktüden arındırılması lazım. Narenciye'nin olduğu yer. İnsanlar buraya getirilmez. O yabancı ülkelere gelecek birçok malzeme var. Bu işin başına muhakkak bir işletmeci getirilmesi gerektiğini söyledim. Türkiye'nin böyle bir kültürü olmadığı için muhakkak Almanlardan yardım almaları gerektiğini söyledik. Ama kimse dinlemedi. Şimdi de ellerine, yüzlerine bulaştı.

ANTALYA KÜLTÜR SANAT MERKEZİ

Renklerin ve hareketin
cephedeki yansıması, yapıya farklı bir hikaye
yüklemeye yetiyor

Dr.
M. Sinan Genim

Antalya, Muratpaşa İlçesi, 9926 ada, 3 parsel sayılı 216 m² büyüklüğündeki gayrimenkul üzerinde 1971 yılında inşa edilen Antalya Ticaret ve Sanayi Odası hizmet binası bulunmaktaydı. Oda'nın Ağustos 2008 tarihinde yeni binasına taşınması sonrası yaklaşık beş senedir boş bırakılan yapıda Antalya'ya hizmet veren bir kültür sanat yapısı inşa edilmesi için araştırmalar yapılmış ve bu araştırmalar sonucu Suna ve İnan Kırac Vakfı Pera Müzesi ile, yapının hizmete alınmasını takiben 12.02.2012 tarihinde 10 yıl süreli bir destek antlaşması yapılmıştır.

Ekte sunduğumuz AKS'ın Hikayesi başlığı altında özetlemeye çalıştığımız düşünceler ışığında, 2013 yılında hazırladığımız uygulama projesi 03.02.2013 tarih ve 48 sayılı Yapı Ruhsatı ile başlanan inşaat Temmuz 2015 tarihinde tamamlanmış ve 20.08.2015 tarih ve 413 sayılı Yapı Kullanma İzni alınmıştır. Deneme amacıyla Ağustos-Eylül 2015 tarihleri arasında Antalya Gravürleri ile Cecil Beaton Fotoğrafları'ndan oluşan ilk sergi, 16 Eylül 2015 tarihinde yapının resmi açılışı Ara Güler Fotoğrafları ve Pablo Picasso Sergisi ile devam etmiş olup, 29 Mart 2016 günün Andy Warhol'un "Herkes İçin Pop Sanat" isimli sergisi ile Antalyalılara hizmet vermeye devam etmektedir.

Üç cephesi komşu yapılara bitişik olan parselin tamamında ve 22.50 metre yüksekliğinde imar durumu bulunmaktadır. Ancak yapının bir Kültür ve Sanat merkezi olarak düzenlenmesi istendiği için yedi kat yerine beş kat olarak projelendirilmesinin uygun olacağı düşünüldüğü bu doğrultuda bir yapı yapılması kararına varılmıştır.

İnşaatı tamamlanan ve yapı kullanma izni alınan binanın yol kotunun altında bulunan iki kat, İkinci Bodrum Kat, sığınak, tesisat hacimleri ve depo olarak, Birinci Bodrum Kat ise 112 kişilik Konferans Salonu olarak hizmet vermektedir. Konferans Salonu'nda, her tür mekanik, akustik ve elektronik düzenleme yapılmış olup, iki noktadan görsel yayın yapılabilmekte, iki adet simultane tercüme odası bulunmaktadır.

Giriş katında, giriş kontrol alanının dışında, kafe, hediyelik satış ünitesi, WC ve güvenlik odası bulunmaktadır. Birinci Kat'ta üç adet eğitim salonu vardır. Bu salonlarda hem çocuklara, hem de konuya ilgi duyan yetişkinlere uygulamalı sanat eğitimi verilmekte ve küçük ölçekli konferanslar verilebilmektedir.

İkinci, Üçüncü ve Dördüncü Katlar'da yaklaşık 142.50 m² büyüklüğünde ve net yüksekliği 3.60 metre olan üç adet sergi salonu bulunmaktadır. Bu salonlarda bilgisayar denetiminde aydınlatma, ısıtma, soğutma ve nem kontrolü yapılmakta olup, bu salonların ve kütüphanenin yangın söndürme sistemi sulu sistem olmayıp, karbon dioksit gazı ile düzenlenmiştir. Çatı Katı'nda ise yapının kullanım amacına uygun bir sanat kitaplığı ile çalışma alanı oluşturulmuştur.

Yapının her katında birer adet (toplam sekiz adet) tuvalet mevcut olup bu tuvaletlerin biri çocuk (eğitim katında), ikisi ise engelli kullanımına tahsis edilmiştir. Genel merdiven dışında yangına dayanıklı kapılar ile geçiş sağlanan ve Bodrum Kat'tan, Çatı Katı'na kadar ulaşan betonarme bir yangın merdiveni mevcuttur. Yapıda her kata hizmet veren 10 kişilik bir asansörde bulunmaktadır.

AKS Antalya Kültür Sanat Merkezi'nin Hikayesi

Eğer bakmaktan öteye görmek için çaba harcarsak, bazı yapıtların bir hikaye anlatmak istediğinin farkına varırız. Yüzyıllar önce Mevlana Celaleddin Rumi'nin söylediği sözleri unutmuş gibiyiz: “Ne kadar söz varsa düne ait, dünle beraber gitti cancağızım. Şimdi yeni şeyler söylemek lazım.” Bu sözleri unutup, insanları tek tipleştirerek sıraya dizmeye çalışan, farklı düşüncelerini engelleyen dönemlerden geçtik ve geçmeye devam ediyoruz.

Bu yapının cephesinde yer alan boruların bir insan veya insan toplulukları olduğunu düşünmenizi isterim. Beyaza veya siyaha boyanmış bu boruların çatıdan sokağa kadar dümdüz indiğini düşünün, bakınca ne görürüz, asker nizamı dizilmiş, hikayesi olmayan renksiz ve ruhsuz bir görüntü. Halbuki onların dalgalanmalarını, kendilerini özgürce ifade etmelerini sağladığımızda ortaya bir hareket, alışılmışın dışında bir görüntü çıkıyor. Daha ötesi eğer onları renklendirir ve kendilerini daha fazla ifade etmelerine sağlarsak burada bir hikaye var diye düşünüyoruz.

Bu boruların hepsi sıkı sıkıya arkalarındaki yüzeye, ait oldukları yere, var olmalarını sağlayan yapıya bağlılar. Bu bağlantılar gördüğümüz gibi birer kelepçe değil, kimi kısa, kimi dalgalanmaya imkan verecek kadar uzun ve dikkat etmediğinizde görülmez haldeler. Boruların birbirlerine değmeden özgürce dalgalanmalarına ve renklerini ifade etmelerine imkan veriyorlar.

Proje Müellifi: Dr. M. Sinan Genim

Yardımcı Mimarlar:

Belma Barış Kurtel, Özgen Esen,
Hülya Çavuşoğlu,
Begüm Humaçoğlu, Elif Özmenler,
Damla Katuk, Merve Ateş

İşveren: Antalya Ticaret ve Sanayi Odası

Statik: Attila Çaydamalı

Mekanik: Selim Evyapan

Elektrik: Korkut Daşdemir

Aydınlatma: Tepta

Akustik: Bose - Mustafa Şahin

Fotoğraf: M. Sinan Genim -

Cemal Emden

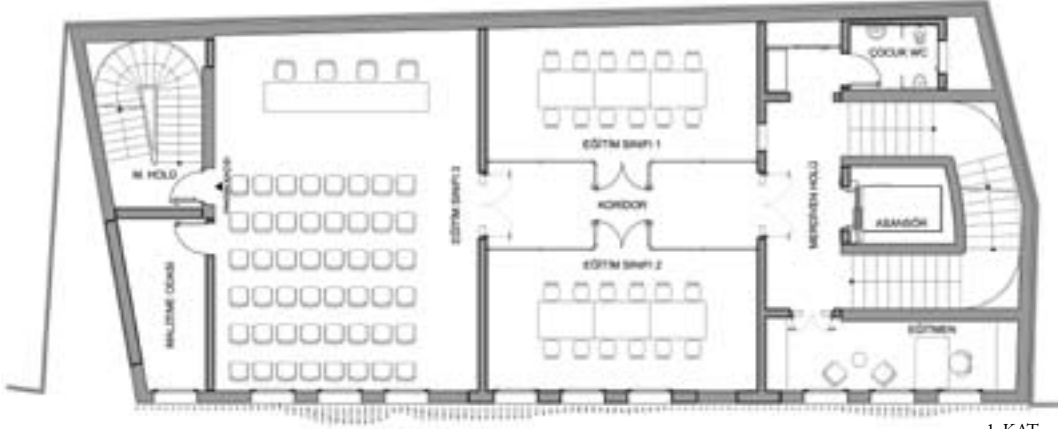
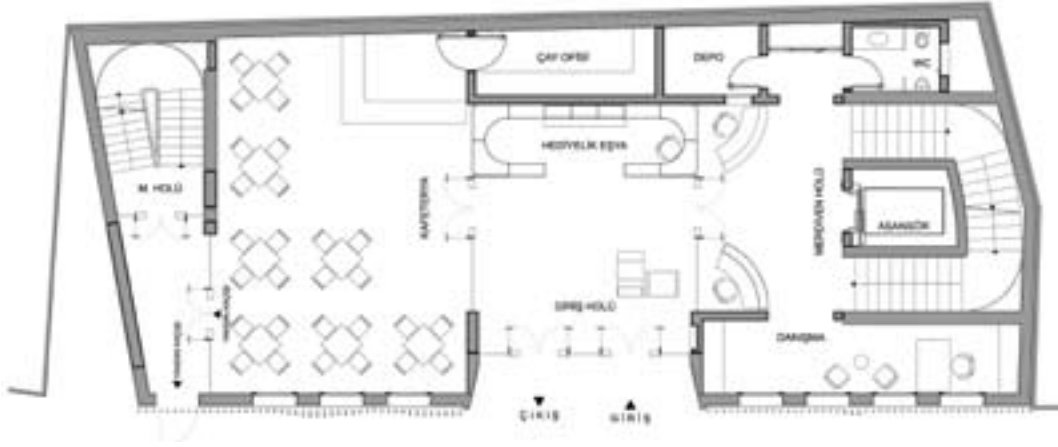
İşlev: Kültür Sanat Merkezi

Proje Tarihi: 2013

Yapının Bitiş Tarihi: 2015

Arsa Alanı: 261,00 m²

İnşaat Alanı: 1996 m²

1. KAT

Eğer onların her rüzgârda sallanıp birbirlerine sertçe veyahut yumuşakça değmelerine olanak verseydik, birbirlerine zarar verir, boyalarının dökülüp paslanmalarına sebep olurduk. Eğer yeterince sıkı sıkıya bağlı olmasalardı bir süre sonra yerlerinden kopup hem birbirlerine hem de çevrelerine zarar verebilirlerdi. Burada gördüğümüz ve arkasındaki yapıya sıkıya bağlı borular hukuk, adalet, güvenlik gibi esnetilmeye müsait olmayan konuları, dalgalanmalar sanat, edebiyat, ticaret, sanayi gibi günün şartlarına ve dünyanın gelişimine uyumlu atılımları ifade ediyor. Düşünce özgür, eylemde sınırlı olduğumuzun görsel bir ifadesi. Bu cephe düzeni bize gelişmiş bir toplumu hatırlatmalı. Herkesin birbirine saygı duyduğu, düşüncesinde ve yaşamında kendini istediği gibi ifade edebildiği, kimsenin bir diğerinin özgürlük ve düşünce alanına müdahale etmediği bir ülke. Hepimizin özlemi bu değil mi? Çünkü hayat bu. Dilerim benim güzel ülkem de tüm sıkıntılarını aşıp, tıpkı buradaki gibi tüm renkleriyle kendini özgürce ifade edebileceği mutlu günlere kavuşacaktır.

Antalya Kültür Sanat gelecekte yapacağı çalışmalar ile insanımızın ve elbette öncelikle çocuklarımızın renklenmesine, onların coşkulu dalgalar halinde farklılıklarıyla var olmalarına olanak sağlayacak bir atılımdır.

Böylesi ileri bir düşüncenin yeşermesine ve gelecekte köklü bir kurum olarak başka kurumlara da öncülük etmesine imkan sağlayan ve bana hayallerimi hayata geçirme imkanı veren Sn. İpek, Suna ve İnan Kıracı'ya, Antalya Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Sn. Davut Çetin ve çalışma arkadaşlarına, çalışma arkadaşlarıma ve özellikle Belma Barış Kurtel'e, Pera Müzesi'ndeki dostlarıma ve bu yapının ortaya çıkmasında emekleri geçen herkese büyük şükran duyduğumu söylemek isterim.

Bu başarıda katkısı olan herkese en içten teşekkürlerimi sunarım. Bütün övgüler ülkemize aydınlık bir gelecek oluşturmak için çaba harlayan sizlerindir. Ve alkışlar bu düşüncenin gerçekleşmesinde emeği geçen herkese, buna gerçekten hepimizin ihtiyacı var. Amacımız çukurlarda toplaşmak yerine doruklarda birleşmek olmalı.

İşte Hayat bu !

ALİ YALÇIN EVİ

Yalınlığın doğa ile bütünleşmesi...

Antalya'nın Kaş ilçesi, Çukurbağ yarımadasında yer alan yapı, yörenin mimari karakteri ve Çukurbağ yarımadasının özel imar koşulları yorumlanarak tasarlanmıştır.

Tekil ve yalın bir biçimden oluşan yapı, ayrı girişleri olan üç ayrı yaşam biriminden oluşmaktadır. Zemin katta aile yakını ve yapı bakıcısı, üst katta da, yıl boyunca sürekli oturacak olan ev sahibinin yaşam ihtiyaçları değişik büyüklüklerde ve mekânlarla sağlanırken bu üç farklı yaşam birimi yapının merkezinde yer alan galerili ve merdivenli kütüphanede birleşmektedir.

Beş bin kitap kapasiteli ve 2 katlı olan kütüphane mekânı, yapının temel tasarım girdisi olarak belirlenmiş, üstlendiği dolaşım ve dağıtım fonksiyonuyla da evdeki üç ayrı yaşam birimini ayırtıran ve birleştiren mekân olarak işlevsel nitelik de kazanmıştır. Bu mekân aynı zamanda üst kattaki yaşam birimini zeminde havuz seviyesi ile ilişkilendirmektedir.

Yapının yönelimi, arsanın biçim ve konumu, yarımadaanın manzara olanakları ve güneşin gün boyu hareketine göre oluşturulmuştur. Yapının malzeme seçiminde ve yalıtım detaylarında ısı kazanç ve kayıplarının en aza indirgenmesi amaçlanmıştır.

Yapıda temel olarak yerel iki ana malzeme kullanılmıştır. Yörenin yaygın malzemesi olan Limra taşı peyzajda ve bahçe duvarlarında geleneksel teknikle, yapıyı Doğu ve Batı cephelelerinde kalkanlayan duvarlarda, düzgün kesilmiş modüler plakalar olarak mekanik teknikle uygulanmıştır.

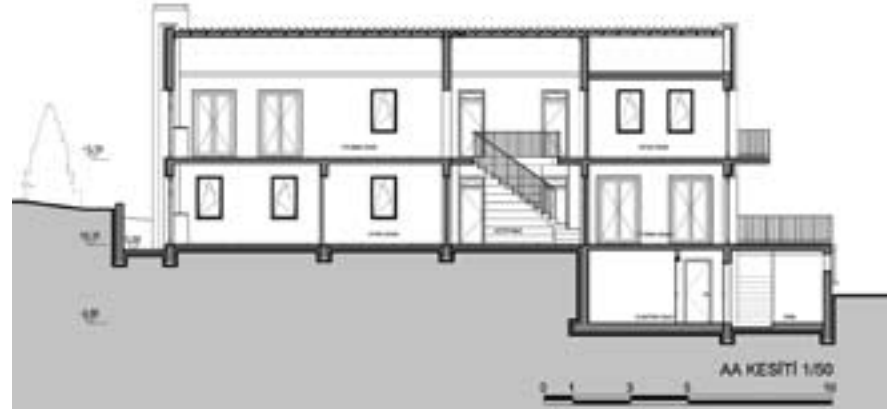
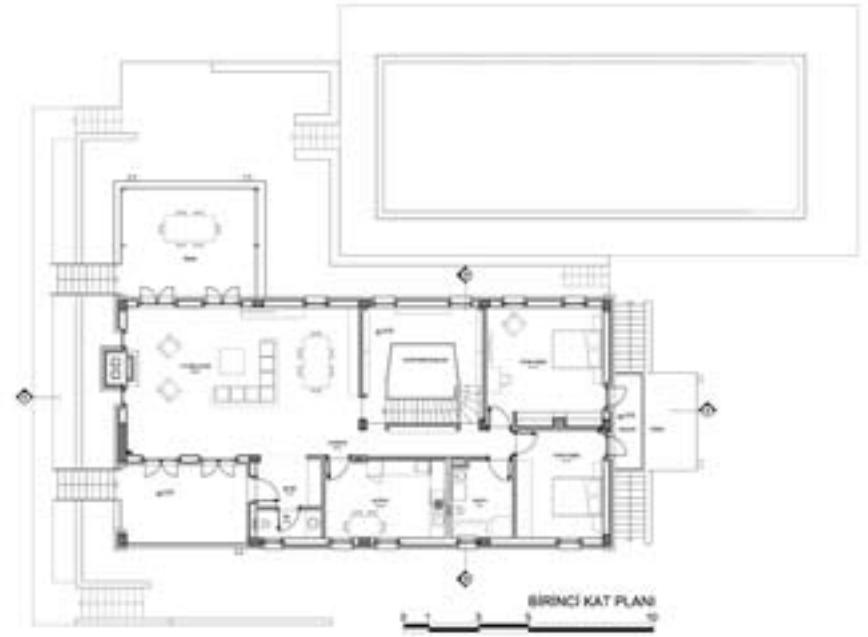

Proje Adı: Ali Yalçın Evi
Proje Yeri: Kaş, Antalya
Tasarım Ekibi: M. Turhan Kayasü, Mert Kayasü, Sedat Acar, Elif Köktaş
İşveren: Ali Yalçın
Proje Tarihi: Mart 2011 – Ekim 2011
Yapım Tarihi: 2012 – Aralık 2014
Arsa Alanı: 1.481m²
Toplam İnşaat Alanı: 400m²
Statik Projesi: ERKA-AS Mühendislik
Elektrik Projesi: ESAN Epd Mühendislik
Mekanik Projesi: FNP Mühendislik
İç Mekan Tasarımı: MTK Mimarlık
Ana Yüklenici: Piramit Mühendislik
Yapım Türü: Betonarme

Yapı üst kısımda, iki kalkın duvar arası boyunca sedir ağacından yalı baskısı ile kaplanmıştır. Her ne kadar sedir ağacının doğal rengi amaçlandıysa da, imar koşullarının getirdiği zorunlulukla beyaz renge boyanmak durumunda kalınmıştır. Geleneksel yapılardaki taş gövde ve pencerelerin ağırlıklı olduğu cephelerde ve cumbalarda ahşap kullanımı, buna esin kaynağı olmuştur. İstinat duvarları çıplak beton, havuz çevresi doğal ahşap dek olarak uygulanmıştır.

Konutun iki yönlü eğimli çatısının güneşe bakan kısmına fotovoltaik güneş kolektörleri yerleştirilmiştir. Panellerin enerji verimi hesapları Muğla ilinin yıllık güneş ışığı verilerine göre yapılmıştır. Sistem ilk 2 yılda toplam bu değerin üzerinde enerji üreterek beklenenden daha iyi bir verim sağlamıştır. Bu sisteme ve bütün yüzeylerin önemli kalınlıklarda ısıya karşı yalıtılmasına ilave olarak, yağmur suyunun geri kazanılıp, depolanıp tekrar kullanılması gibi konularla bağlamıyla uyumlu çağdaş ve sürdürülebilir bir yapı amaçlanmıştır.

GİMART OUTLET AVM & OTEL PROJESİ

Farklı kütlelerin bir aradalığının sonucu
AVM ve Otel projesinin bütünleşik tasarımı farklı bir kompozisyon
oluşturuyor

İstanbul Yolu ile Anadolu Bulvarı'nın kesiştiği kavşakta, 26.500 m²'lik alanda tasarlanan projede, outlet tipi alışveriş alanları, yeme içme alanları, sosyal aktiviteler ile 180 odalı otel yapısı yer almaktadır.

Başlangıçta 3 katlı alışveriş merkezi olarak planlanan proje, günümüzdeki AVM enflasyonu nedeni ile fizibl olmadığı görülmüş, yapım aşamasında konsept değişikliği yapılarak, kullanılan emsalin bir bölümü otele dönüştürülmüştür. Tasarımda yatay kütle ile dikey kütlenin oranları araştırılmış, yapım koşullarını engellemeden tasarımda sonuca ulaşılmıştır.

Projede kullanılan yatay kütlede alışveriş ve yaşam alanları ve dikey kütlede ise otel fonksiyonu bulunmaktadır. Yüksek yapı, alçak kütleli üstten detaylı görsel algılaması nedeni ile alçak kütlenin teras katında, hareketli ve renkli kütlelerden oluşan bir kompozisyon sağlanmaya çalışılmıştır.

Alışveriş alanlarına, arazinin eğiminden yararlanarak iki farklı kottan, bodrum kata arsanın güneydoğusunda, zemin kata ise güneyinde oluşturulan meydanlardan giriş olanağı sağlanmıştır. Alışveriş alanları bu iki katta oluşturulan açık sokakta yer almaktadır. Bu sokakların iki başında oluşturulan çeşitli sirkülasyon elemanları ile yapının iç dolaşımı sağlanmaktadır. Ankara manzarasına hakim yatay kütlenin üst kotu olan terasta konseptte adını veren yeme içme alanları ve sosyal aktiviteler yer almaktadır.

Otel yapısı her türlü işletme modeline uygun şekilde tasarlanmış olup, yatak üniteleri ile birlikte, restoranlar, çeşitli boyutlarda kongre salonları ve sosyal aktiviteler bulunmaktadır.

Projenin Adı ve Yeri: Gimart Outlet Avm & Otel
Proje Müellifi: Fema Mimarlık Ltd.Şti.
Tasarım Ekibi: Faruk Eşim
Statik: Levent Aksaray Mühendislik Müşavirlik
Mekanik: Ayhan Razgat-Bircan Özdemir - Razgat Mühendislik
Elektrik: Özgür Ulupınar-Kemal Arı - Yurdakul Mühendislik
İşveren: Gimat Birikim Toplu İşyerleri A.Ş.
Projenin Alınış Yöntemi: Teklif + Proje
Proje Yılı: Kasım 2011
Yapım Yılı: Yapımı Devam Ediyor
İnşaat Alanı: 80.500 m²

Yapım Aşaması Notları

Başlangıçta İşveren bir Danışman firma ile anlaşmış, proje hizmetleri ve yapım işlerinin ne şekilde verileceği konusunda gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Mimari proje teklif mimari konsept projesi ve fiyat teklifi alınması yöntemi ile belirlenmiştir.

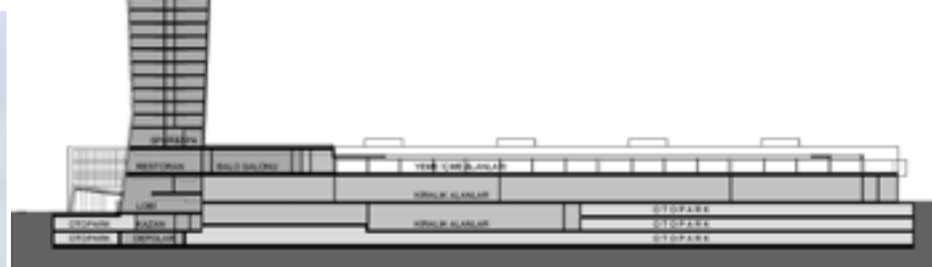
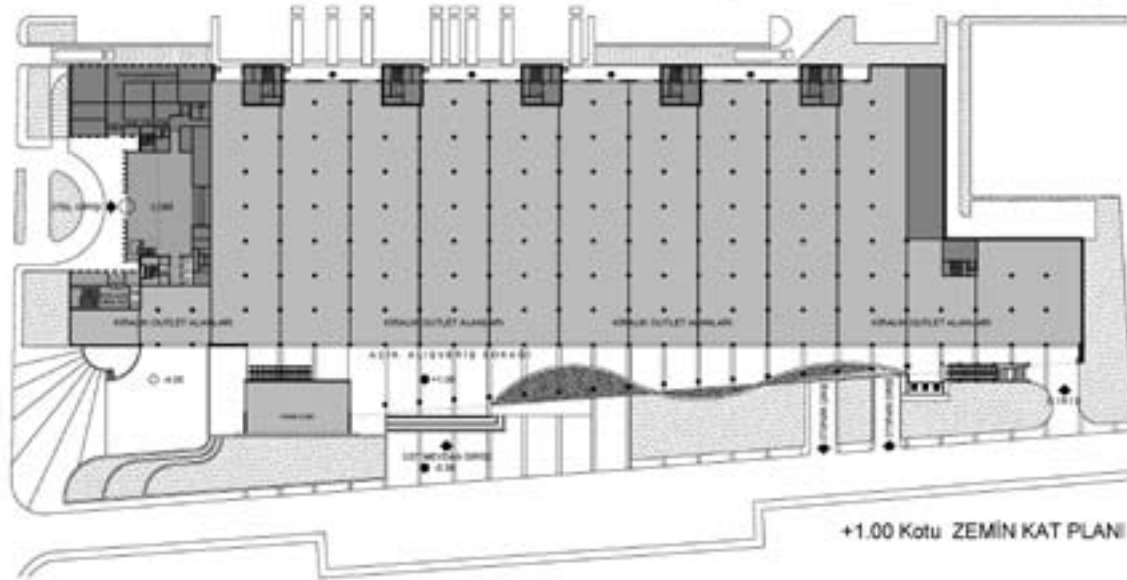
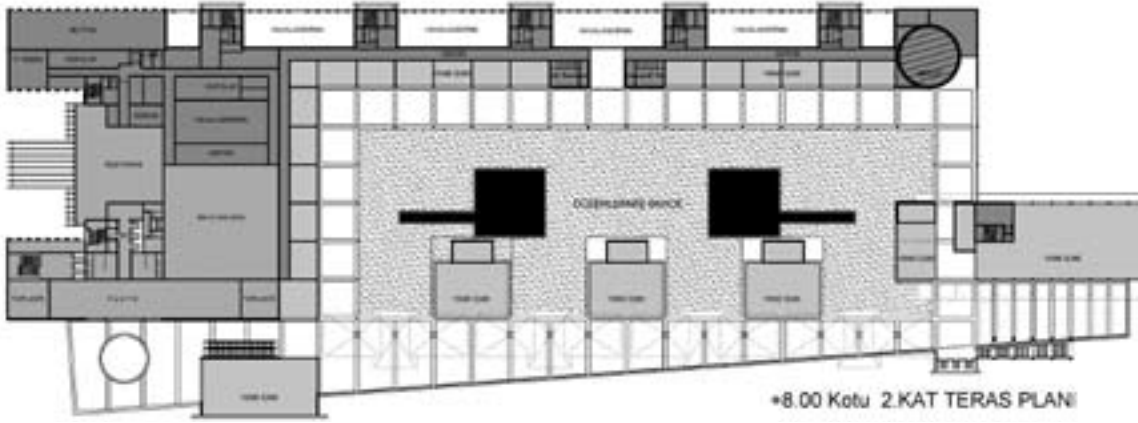
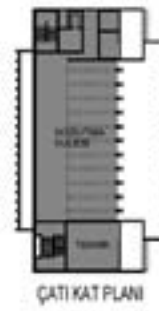
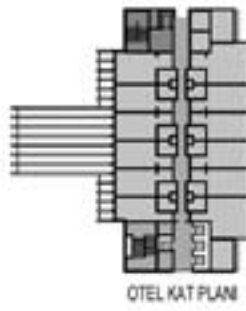
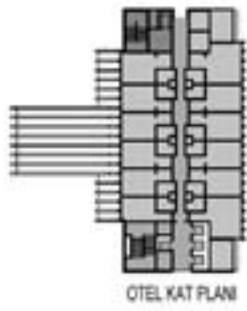
Sözleşmeden sonra mimari avan proje aşaması kiralama firmasının önerileri doğrultusunda hazırlanmış, ardından öncelikle onay projeleri, onay sürecinde uygulama projeleri bitirilerek yapım aşamasına gelinmiştir. Danışman firmanın çalışmaları ve çeşitli aşamalardan sonra müteahhit firma belirlenmiş ve yapım aşamasına başlanmıştır.

Yapım aşamasında kiralama çalışmaları devam etmiş, ancak kiralama firmasının öngörülerini gerçekleştirmediği için projenin revizyonuna karar verilmiştir. Bir yandan mevcut onay projeleri ile yapıma devam edilmiş, bir yandan da proje revizyon çalışmaları kiralama firmasının önerileri doğrultusunda devam etmiştir. Tamamı AVM olarak planlanan yapının iki katı iptal edilerek elde edilen emsal ile bir otel bloğu elde edilmiştir.

Yine kiralama firmasının öngörülerini gerçekleştirince kiracılara büyük ödünler verilmesi, kiracıların istekleri sonucu onay projelerinde revizyon gündeme gelmiştir. Yüksek blok olarak alınan inşaat ruhsatında revizyon çalışmaları devam ederken, yapının içinde bulunduğu alana uçuş yükseklik hattı kısıtlaması getirilmiştir. Yeniden yapılan revizyon projeleri ilgili belediye tarafından onaylanmasına rağmen yüksek blok ruhsatı iptal edilmiştir.

Yapım aşamasında müteahhit firmanın sahada gerekli ve yeterli nitelikte teknik personeli bulundurmaması, işin istenildiği şekilde yürütmesini engellemiştir. Bir yandan proje revizyonları, bir yandan işverenin ve yapımcı firmanın sürekli müdahaleleri sonucu danışman firma işi bırakmak zorunda kalmıştır. Yapımcı firma ve işverenin, gerek malzeme, gerekse proje müdahaleleri ile ilgili yazmış olduğumuz onlarca yazının hiçbirine yanıt alamadık.

Son olarak "mimari müdahaleler yerinde düzeltilmediği takdirde iskan ruhsatı tarafımızca imzalanmayacağı" konusundaki yazımız da yanıtlanmadı. Sonucu merakla bekliyoruz.

NEFES ALAN BİR YAPI YAKLAŞIMI

DENİZLİ OTOBÜS TERMİNALİ VE İŞ MERKEZİ

İşlevi dışında kente ve kentliye referans noktası sağlayan otogar projesi

Kompakt bir organizma olan kentin kurgusundan esinlenen, fonksiyonel yaklaşımları, ana tasarım kararları, kente ve kentliye dönük olması sebebiyle kompakt yapı ile bütün oluşturan eski otogar alanına yapılan bir dönüşüm projesi; Denizli Otogarı.

Konumu itibarıyla; yüksek yoğunluklu kent akslarının oluşturduğu kavşak noktasına yakınlığı, şehrin farklı tipolojideki odak noktalarıyla kurduğu güçlü ilişki ve kente gelen kullanıcılar için karşılama mekânı niteliği taşıması; tasarım sürecinin düşünsel arka planında yapıya simgesel bir nitelik kazandırmıştır. Aynı zamanda otogar yapılarının alışlagelmiş yoğun sirkülasyonlu halinden sıyrılarak, bu duruma tezat oluşturacak şekilde tasarım kriterleri oluşturulmuş, yapı sisteminin yalnızca gelen – giden yolcular için değil, kentin tamamından farklı kullanıcı tiplerinin ihtiyaçlarına yanıt bulabilecekleri şekilde geliştirilerek kent için yeni bir referans noktası oluşturulması sağlanmıştır.

Yapının ana kurgusu, havalimanı şemasından yola çıkarak oluşturulmuştur. Bu anlamda yapı, temel otogar fonksiyonlarından oluşan iki kata sahiptir. Giriş katı, biletleme ve şehirlerarası giden yolcu peronlarından oluşmaktadır. Bunlara ek olarak peronlarla ilişkili avlu alanı yolcuların çeşitli gereksinimlerine hizmet eden dükkânlarla çevrilidir.

Birinci bodrum kat; il içi ulaşım ve şehirlerarası gelen yolcu katı olarak tasarlanmıştır. Bodrum katların karanlık ve havasız ortamından kurtulmak amacıyla giriş katındaki avlu birinci bodrum kata da düşürülerek yarı açık alanlar elde edilmiş ve şehirlerarası gelen yolcu ve İl içi yolcularına havadar bir ortam sunmuştur. Üst avlunun fonksiyonel devamı niteliğinde olan bu alan kiralanabilir satış birimleri ile desteklenerek terminal kullanıcıları için alternatif fonksiyonlar yaratmıştır. Bu bağlamda yapı doğal ışık ve doğal havalandırmadan maksimum düzeyde faydalanabilir biçimde kurgulanmış ve ana fonksiyon olan terminal yapısı yeşil dokunun bütünleyiciliği altında gizlenerek kent imajı pozitif yönde güçlenmiştir. İkinci ve üçüncü bodrum katlarda ise bin adet araç kapasitesine sahip otopark alanı tasarlanarak yakın çevre ve terminal otopark ihtiyacı karşılanmıştır.

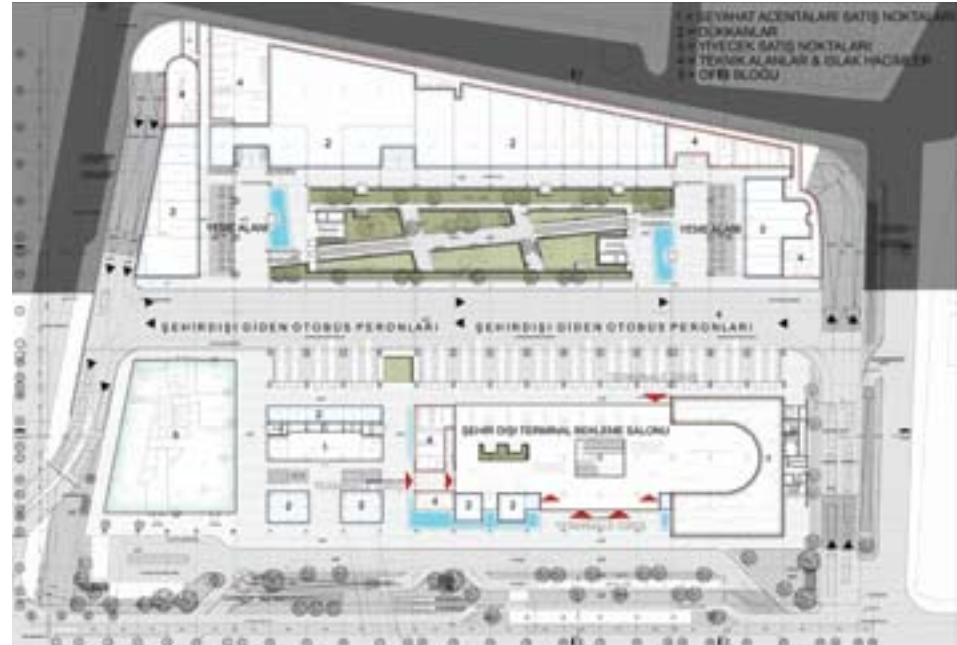
Yapının temel fonksiyonun ötesinde 1.katta bekleme ve yemek alanları tasarlanmıştır. Bu alanların yeşil çatı kurgusu ile oluşturduğu güçlü ilişki yapının kente dönük yüzünü oluşturmuştur. Bu sayede kent parkı hem kentli hem de terminal kullanıcıları için doğa ile iç içe sosyal alanlara dönüşmüştür. Kent parkı olarak nitelendirilen çatının farklı noktalarına dağılan bu sosyal birimler –kiralanabilir kiosklar- alanın sürekli kullanımına katkı sağlamıştır. Aynı zamanda simgesel nitelik taşıması amaçlanan yapı bütününe hem üçüncü boyutta algısının güçlendirilmesi hem de yeni fonksiyon ve kullanıcıları yapı sistemi içerisine taşımak amacıyla yeşil çatı kurgusundan beslenen ofis bloğu tasarımı yapılmıştır. Ofis bloğunun zemin katı, kamunun ihtiyaçlarına dönük fonksiyonlardan oluşturulmuştur.

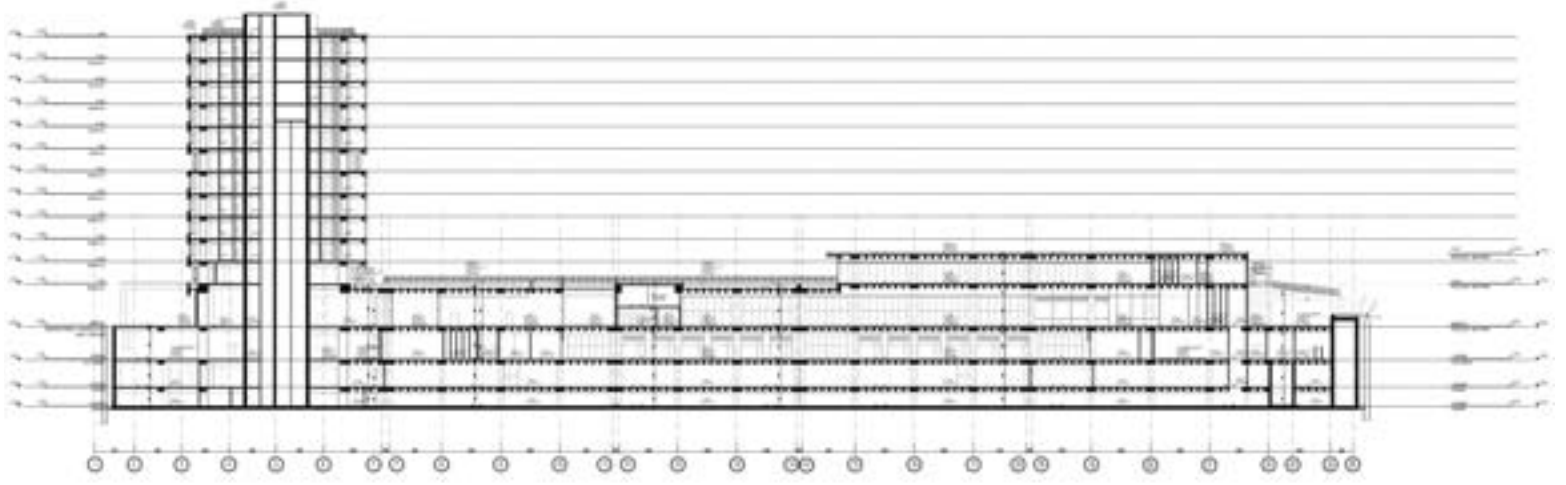
Üst ölçekten bakıldığında kent ve yapı içi ulaşılabilirlik kurguyu öne çıkaran kriterlerin ilk sırasında yer almaktadır. Yapıyı temel olarak birbirinden ayıran iki farklı kullanım –şehirler arası ulaşım ve kentli için odak noktası olma hali- yapı içinde ve yapı dışında ulaşılabilirlik açısından net şekilde ayrılmış, bu sayede yüksek ve düşük yoğunluklu sirkülasyonlar ile bu sirkülasyon kullanıcılarının ayrışması amaçlanmıştır. Projenin yer aldığı alanın topografik verilerinden de yararlanarak tasarımın kente dönük yüzü düşük yoğunluklu kent akslarına bağlanmış ve otogar alanı olarak işlev görecektir kısmı ise kavşak noktası ile ilişki kurmuştur.

Yeşil tasarım anlayışının ön planda olduğu yeni otogar projesinde nefes alan bir yapı yaklaşımı sergilenmiş, gerek ekolojik çatı ve yapı kurgusu gerekse kullanıcı tiplerinin farklı kotlar ve farklı fonksiyonlardan beslenerek ayrıştırılması ile sürdürülebilir mekanlar yaratmıştır. Böylece ana fonksiyonu ulaşım olan proje farklı kot ve mekanlarda yer alan alternatif aktivite alanları ile süreli değil, sürekli yaşayan bir alan haline dönüşmüştür.

1. KAT

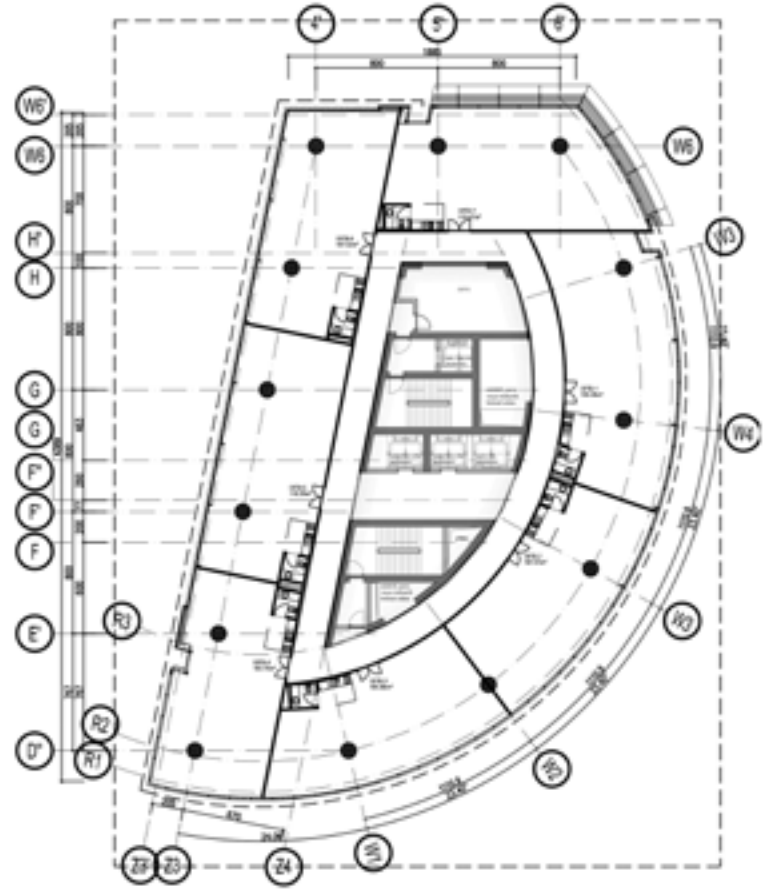

ZEMİN KAT

AÇIK OFİS KATLARI

2. OFİS KATI PLANI (1:500 KÖTÜ)	
TOPLAM İNŞAAT ALANI	1021.8 m ²
ENİHAL ALANI	989.0 m ²
KAT ALANI	1076.0 m ²
BOŞLUK	59.4 m ²
TEKNİK HECİM	7.4 m ²
MİMARİ	44.4 m ²
2. KATLI BAĞIMSIZ BÖL.	1021.8 m ²

BAĞIMSIZ OFİS KATLARI

1. OFİS KATI PLANI (1:500 KÖTÜ)	
TOPLAM İNŞAAT ALANI	1021.8 m ²
ENİHAL ALANI	989.0 m ²
KAT ALANI	1076.0 m ²
BOŞLUK	59.4 m ²
TEKNİK HECİM	7.4 m ²
MİMARİ	44.4 m ²
1. KATLI BAĞIMSIZ BÖL.	1021.8 m ²

Projenin Adı ve Yeri: Denizli Otobüs Terminali ve İş Merkezi / Denizli

Proje Müellifi: Nazlı Tınastepe Bağcı, Hakan Bağcı / Kraft Mimarlık

Tasarım Ekibi: Nazlı Tınastepe Bağcı, Hakan Bağcı, Şehri Kaygısız,

Selcen Karatay, Halidun Şenkal, Gizem Ataç

Statik: Furkan Mühendislik

Mekanik: Deko Proje

Elektrik: Akgün Elektrik

İşveren: Denizli Belediyesi

Projenin Alınış Yöntemi: İhale

Proje Yılı: 2010-2013

İnşaat Alanı: 114.101 m²

siz
HAYAL EDİN

BUproje

BİZ GERÇEKLEŞTİRELİM

MAS PROJE; MİMAR VE İÇ MİMARLARDAN OLUŞAN
GENİŞ TASARIM EKİBİ; KONUSUNDA UZMAN İDARİ VE TEKNİK KADROSUYLA
HAYALLERİ GERÇEKLEŞTİRİYOR, ÖZEL ÜRETİM HİZMETİYLE PROJELERİNİZİ HAYATA GEÇİRİYOR.

bürotime

masofis

masproje

PROJE OFİSİ / SHOWROOM

Çetin Emec Bulvarı No:41 / 16 A. Öveçler / ANKARA
T: 0 312 480 22 88 / 480 22 11 • F: 0 312 480 22 68

MERKEZ / SHOWROOM

Karacıkaya Caddesi No:46 Sıteler / ANKARA
T: 0 312 350 89 35 / 353 70 56 • F: 0 312 350 82 15

www.masofis.com

LÜLEBURGAZ

ŞEHİRLERARASI OTOBÜS TERMİNALI

Lüleburgaz Belediyesi tarafından 2013 yılında açılan
mimari proje yarışmasında
1. Ödül'ü kazanan proje hayata geçirildi

Ulaşım yapıları bulundukları kentle buluşma noktalarıdır. Bu nedenle, fonksiyonelliğin yanı sıra simgesel değer taşınmalı, özgün ve akılda kalıcı olmalıdırlar. Amacımız Lüleburgaz kentine, imar planında işaret edilen yarışma arazisi üzerinde verileri iyi analiz ederek çağdaş mimari kriterler ile örtüşen, işlevsel ve sosyal bir şehirlerarası terminal kompleksi kazandırmaktır.

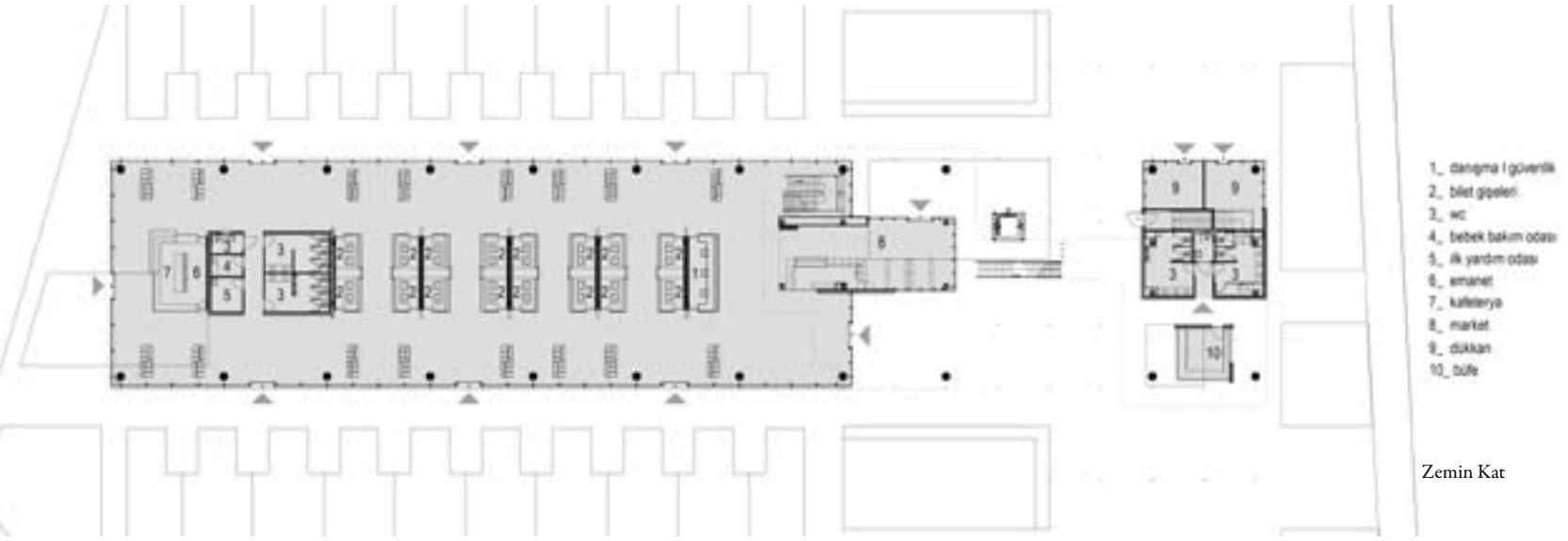
Yarışma alanı Edirne-İstanbul D100 karayolu üzerinde; Murat Hüdavendigâr Caddesi ve İstiklal Caddeleri kesişiminde yer almaktadır. Eski terminalin de bulunduğu ve yetersiz kaldığı bu alanda giriş çıkışlar korunarak yeni bir yönelmeye gidilmiştir.

Öneri, proje alanına doğu-batı aksında lineer şekilde konumlandırılmıştır. Bu yerleşim tasarımının çıkış noktası olan simgesel örtünün ve yapının Edirne-İstanbul karayolu yönünden simgesel örtüyle algılanmasına olanak vermektedir. Yapının işleyiş planı güney yönü(ön yol) tarafında şehirlerarası otobüs peronları yerleştirilirken; kuzey yönünde kırsala hizmet eden peronlar konumlandırılmıştır.

Projenin Adı ve Yeri: Lüleburgaz Şehirlerarası Otobüs Terminali I Lüleburgaz/Kırklareli
Proje Müellifleri: Sıddık Güvendi, Tuna Han Koç, Barış Demir, Oya Eskin Güvendi
İç Mimari Proje: Dicle Hökenek Architecture
Aydınlatma Tasarımı: Studio Lighting Design
Totem Tasarımı: Caner Bilgin
Statik: Tektaş Mühendislik
Mekanik: Arkon Mekanik
Elektrik: A-D Elektrik
İşveren: Lüleburgaz Belediyesi
Projenin Alınış Yöntemi: Yarışma **Proje Yılı:** 2013-2016
İnşaat Alanı: 1.200 m² **Yüklenici:** Mufa İnşaat
Fotoğraflar: Engin Gerçek **Drone Çekimi:** Ahmet Kazu

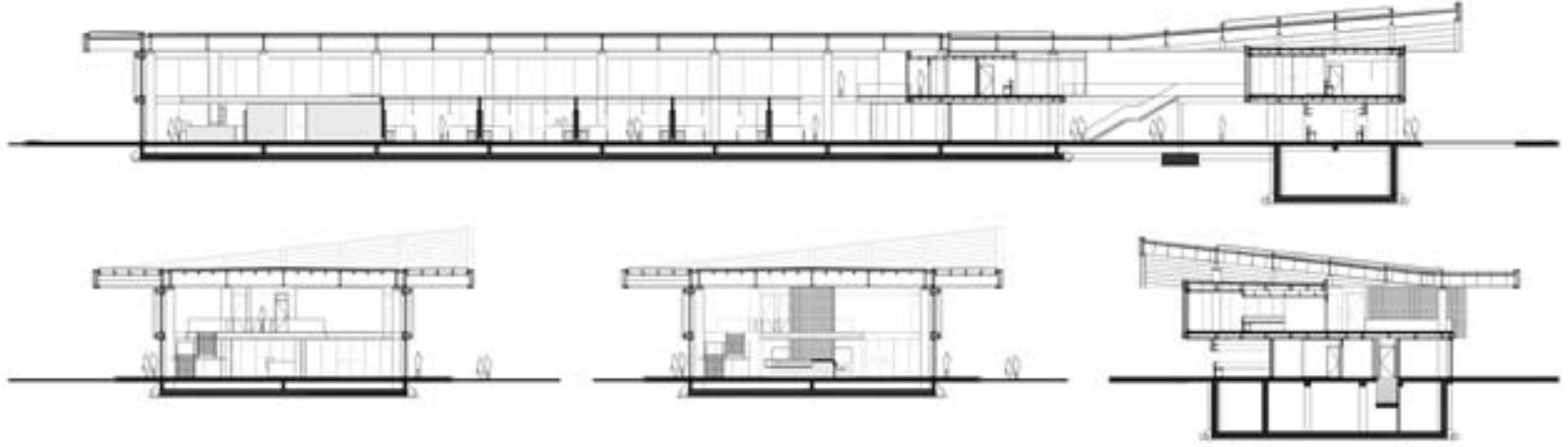

Zemin Kat

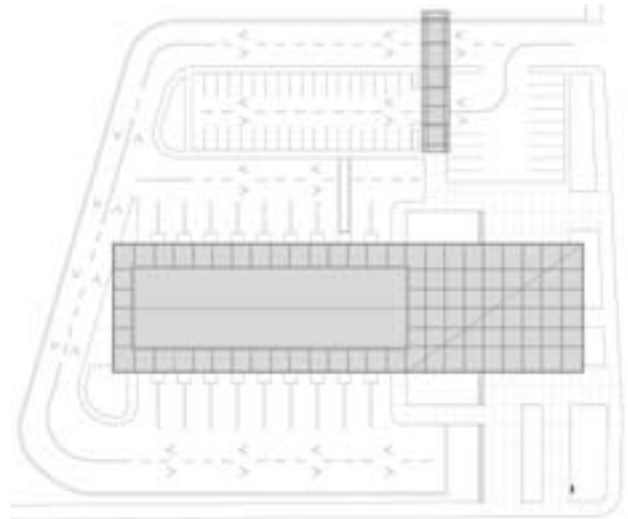

1. Kat

Terminal içinde total mekan elde etme çabası; iç mekan organizasyonunda etkin rol oynamıştır. Gelen giden yolcu orta alanda tasarlanan ticari alanlar ve bilet gişesi ile ayrılırken; yolcular için ferah bekleme alanları ve sosyal alanlar kurgulanmıştır. Bu total mekan kurgusu yapıya dönüşüm potansiyeli kazandırmıştır.

Terminalin batı ucunda; kentle buluştuğu noktada simgesel örtü kırılarak etkinleştirilen bir kamusal ön alan tasarlanmış ve burası restoran, kafeterya ve ticari alanlarla desteklenerek sadece terminal kullanıcıları değil bölge halkının da vakit geçirebileceği bir alan elde edilmiştir. Sonuç olarak; kentle bütünleşen ve halkın sosyal kullanımını ön planda tutan bir tasarım amaçlanmıştır; saydam bir yapı ve kent için simgesel değeri olacak bir kurguda tasarlanmıştır. İşlevsel ve simgesel bir yapı olan şehirlerarası otobüs terminali programını; bunların yanında bekleme sürelerinde, etkin vakit geçirecek olanakları da sunan sosyal bir yapı özelliğindedir.

AKFEN HOLDING • MING HOLDING • PARAGON
TOWER • BOTAS • RÖNESANS HOLDING • TAI •
ROKETSAN A.Ş. • HAVELSAN A.Ş. • HİLTON OTEL

**ÇEYREK ASIRDIR
BİZİMLE GÜLEN
YÜZLER EN BÜYÜK
KANITIMIZ**

KEMAL KURDAŞ

ANIT MEZARI

“Sevgili Alıç Ağacı;
Artık yalnız değilsin,
Eski bir dost zaman zaman ziyaretine geliyor...”

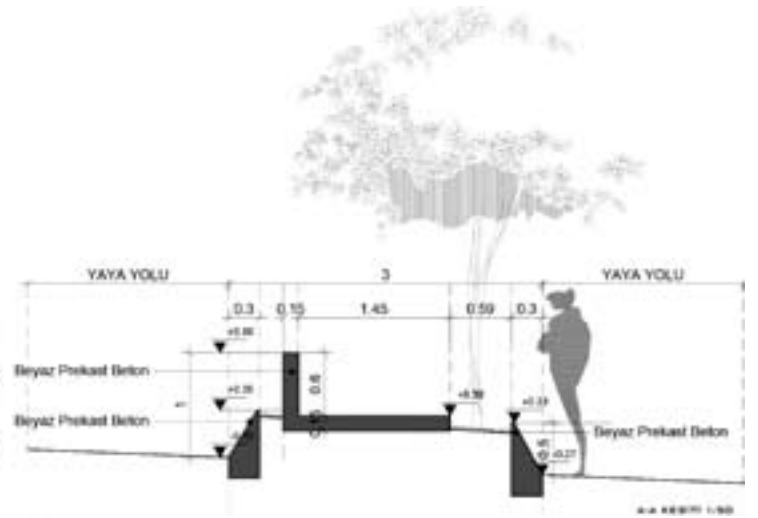
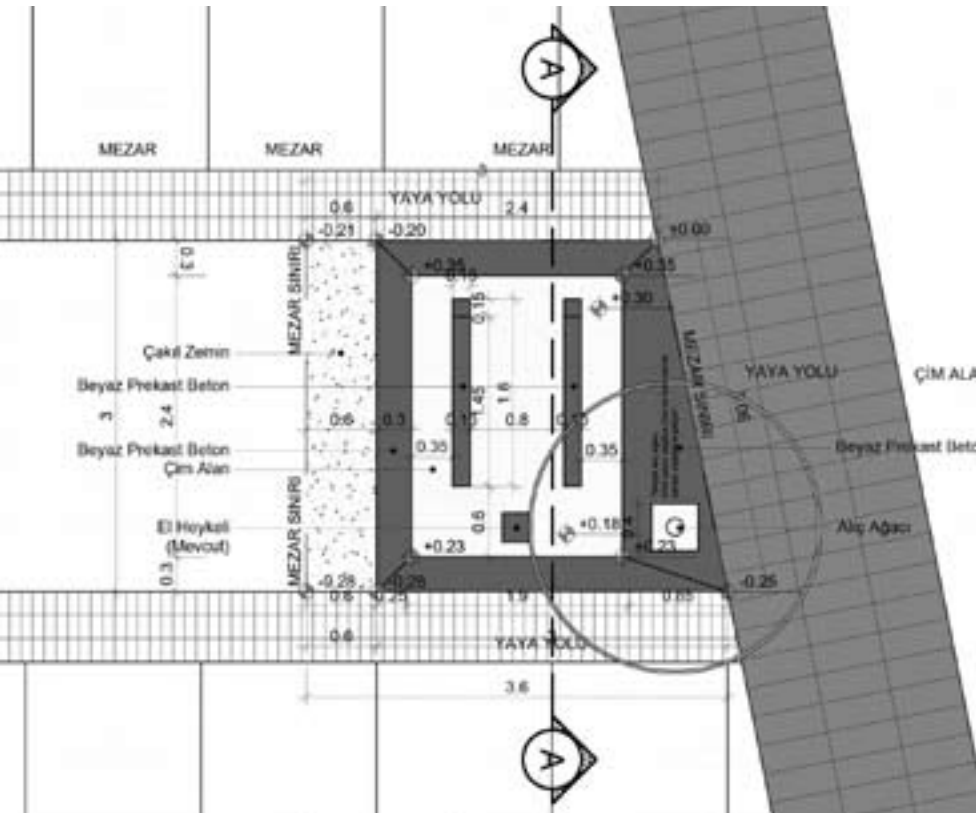
M. Kemal Kurdaş

Anadolu’da bozkırın ve bataklığın ortasında tek bir Alıç Ağacı ile başlayan ve onun yalnızlığını giderme üzerine ilerleyen ilişki, ilim ve irfan meşalesiyle tüm yurda ışık tutmuştur.

İnsanın bir ağaç ile olan paylaşımıyla şekillenmiş bir üniversitenin, yurdun o dönemki eğitim ve medeniyeti yakalama çabası, Alıç Ağacı’nın doğa ile olan imtihanı ile özdeşleştirilmiştir.

“O” bir ruha nefes verdi.

Hayallere liderlik yaptı.

Proje: Kemal Kurdaş Anıt Mezarı Mimari Proje Yarışması

Yer: Kilyos / İstanbul

Proje Ekibi: Ali Sinan, Mehmet Çıkrık, Murat Memlük, Okan Mutlu Akpınar, Seda Özçelik, Sevgi Çalı

İşveren: Kurdaş Ailesi

Yıl: 2013

İşi Alış Yöntemi: Yarışma, 1. Ödül

VENEDİK MİMARLIK BİENALİ'NDEN NOTLAR

Y. Mimar Onur Özkoç

15. Uluslararası Venedik Mimarlık Bienali ile ilgili izlenimlerini ve düşüncelerini aktardı

Y. Mimar
Onur Özkoç

Fotoğraflar:
Heves Beşeli
Onur Özkoç

15. Uluslararası Venedik Mimarlık Bienali'nin ve özellikle Türkiye Pavyonu'nun çok yoğun bir şekilde tartışıldığı bu günlerde bienal izlenimleri üzerine bir yazı yazmak oldukça zor. Bu sebeple bu yazıda derinlemesine bir inceleme denemek yerine bienal ile ilgili gözlem ve düşüncelerimizi aktarmak bana daha doğru geliyor.

Gözlemlerimi aktarmadan önce, bienalin ana teması ve genel olarak Venedik Uluslararası Mimarlık Bienalleri arasında nerede durduğuna dair bir kaç küçük not yazmak istiyorum.

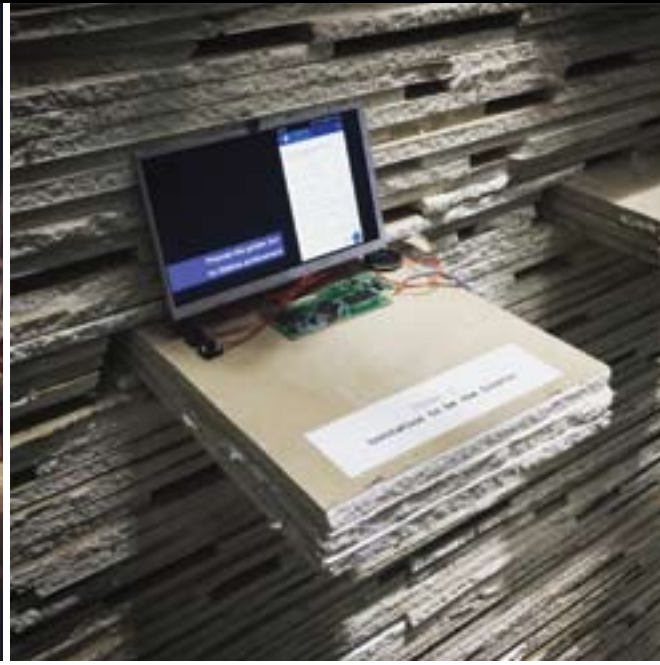
Önceki bienallerde küratörlük görevi üstlenen yıldız mimarları ve güçlü temaları düşündüğümüzde, 15. Bienal'in küratörü Alejandro Aravena'nın çabasını ve tutarlı yaklaşımını takdir etmek mümkün değil. Daha önce deneyimleme şansı bulduğum "*People Meet in Architecture* (İnsanlar Mimarlıkta Buluşur)" temalı 12. Bienal'de, küratör Kazuyo Sejima 21. yüzyılın hızla değişen bağlamında mimarlığın "yeni" değerler üretme potansiyelini, mimarlığın kamuya ait bir hizmet olduğu görüşü üzerinden sorguluyordu. Küratörlüğünü David Chipperfield'in yaptığı 13. Bienal (ne yazık ki yerinde katılma fırsatım olmadığından ancak metinlere dayanarak yazabiliyorum), "*Common Ground* (Ortak Zemin)" teması altında, mimarların paylaştığı ortak zeminin, inşa sürecinde rol alan katılımcıların, halkın ve paydaşların etkileriyle birlikte değerlendirilmesi yönünde çağrı yapıyordu. Takip eden 14. Bienal'de ise bildiğimiz gibi Rem Koolhaas mimarlığı oluşturan temel elemanları "*Fundamentals* (Temeller)" başlığı altında ele aldı (böylece en az sergi kadar önemli bir yayını da mimarlık dünyasına kazandırmış oldu). Bu temaların devamında, 15. Bienal, bir taraftan mimarlığın üretme biçimleri üzerine etkileyici bir sergi kurgularken, bir taraftan da ziyaretçileri mimarlığın sosyal boyutu üzerine düşünmeye zorluyor.

Özellikle sosyal etkisi ön planda olan projelerinden tanıdığımız Elemental'in kurucusu olan Aravena'nın 15. Uluslararası Mimarlık Bienali için belirlediği tema "*Reporting from the Front* (Cepheden Bildirmek)". Aravena, küratöryal çağrısı için yazdığı metinde iş dünyasının alışılmış beklentileri dışında bir girişimde bulunmanın "gerçekliğin eylemsizliği" (*inertia of reality*) içerisinde engellendiğini, dünyanın her geçen gün artan karmaşıklığıyla başa çıkabilmek için farklı ölçeklerde savaşılmaması gerektiğini anlatıyor. Bu noktada özellikle vurgulanan, tasarımın yapacağı en ufak bir katkının bile, yarattığı etkinin büyüklüğünden bağımsız olarak önemli olduğu düşüncesi. Buradan hareketle Aravena, bahanelere sığınmak yerine inisiyatif alan ve toplum hayatına katkıda bulunan projelerin yarattığı kolektif etkinin ne kadar küçük olursa olsun çok değerli olduğunun altını çiziyor. Bu yaklaşım, yine Aravena'nın bir sözünü şu şekilde özetlenebilir: "Bir gergedanı yenebilecek tek hayvan bir sivrisinektir veya aslında bir sivrisinek bulutu..."

Aravena'nın gerçekliğin eylemsizliği karşısında verilen savaşların, kazanılan büyüklü küçük küçüklü zaferlerin ve yaşanan deneyimlerin paylaşılması amacıyla yaptığı çağrı, yıldız mimarların çalışmalarının yanında duyulma alanı çok daha sınırlı olan çok nitelikli eserlerin de paylaşılmasına olanak tanımış. Bienalin iki ana alanı olan *Arsenale* ve *Giardini*'de bu katkı doğrudan hissedilebiliyor. Bienalin tamamını böyle bir yazıda kapsamak adil olmayacağından yazının devam eden bölümünde, bu iki bölümde en çok aklımda kalan bölümleri paylaşacağım.

01

02

03

06

05

04

01-02/ Arsenale Girişi
03/ Al Borde Yerleştirmesi
04/ Amateur Architecture Studio Yerleştirmesi
05-06/ "Neubau" - BeL Architects, Almanya

Arsenale

Önceki tecrübelerimizde bir şekilde hep bienalin kapanışına denk geldiğimiz için bu sefer açılışta orada bulunmak çok farklı bir deneyimdi. İtiraf etmeliyim ki Mayıs ayında Venedik Kasım ayında olduğundan çok daha keyifli bir şehir. Şehrin iklimi ve atmosferi de doğrudan bienal tecrübesine yansıyor. Tabii bununla birlikte en heyecan verici konulardan birisi, bienal henüz yeni açılacak olduğu için kitaplığın tüketilmemiş olacağıydı (ne yazık ki bir önceki bienale göre yayın miktarı oldukça azdı).

Bienalin ilk gününde, Türk Pavyonu'nun açılışını da yakalayabilmek için gezimize *Arsenale*'de başladık. *Campiello Tana* üzerinde kısa bir sıra bekledikten sonra giriş alanına ulaştık (Bu noktada küçük bir not iletmek isterim: Vestiyer ve dolaplar bu sene ücretsiz hale geldiği için talep daha fazla, dolayısıyla yer bulmak için erken bir saatte gitmekte fayda var).

Arsenale'deki serginin girişinde ziyaretçileri Aravena'nın önceki sanat bienalinden kalan malzemeleri kullanarak (genel olarak alçı levha ve alüminyum profiller) tasarladığı ilk hacim karşılıyor. Malzemelerin yaratıcı bir şekilde yeniden kullanılması oldukça güçlü bir atmosfer

yaratmış. Alanda kullanılan ekranlar da dışarıda duran devreleriyle yeniden kullanıldıklarını anlatır gibiler.

Giriş hacmini takip eden bölümde, farklı coğrafyalarda yapı yapmanın mali yüklerini ele alan oldukça ilginç bir yerleştirme bulunuyor. Çizilen 1m²'lik alanların içlerine mali değerlerini gösteren para kutuları konularak eşitsizlik güçlü bir görüntüyle hissettirilmiş. Bu yerleştirmenin devamında malzemelerin tekrar kullanım potansiyellerini gösteren örnek işlerden bir sergi genel temayı pekiştirerek serginin devamı hakkında da ipuçları vermeye başlıyor.

Alandaki en ilgi çekici yerleştirmelerden birisi ise BeL Architects grubunun, göçmen nüfusların akışıyla hızlı bir büyümeye maruz kalabilecek olan Alman şehirleri için getirdiği öneri. Gerek çok uzaklardan kendini belli eden mavi neondan "*Neubau* (Yeni Yapı)" başlığı, gerekse çok detaylı mavi strafor maketiyle çok ilgi çekici bir sunum. Yerleştirmenin altında yatan fikir Almanya'nın ulusal pavyonu ile paralellikler taşıyor. Kırsaldan gelen göçmenlerin ve sorunlu bölgelerden kaçan sığınmacıların ortaya çıkaracağı barınma ihtiyacına hızlı bir çözüm olarak, *Le Corbusier*'nin meşhur *Maison Domino*'sunu temel alan, modüler ve esnek bir yapı üretme sistemi öneriliyor.

09

08

10

11

Serginin bir başka bölümünde, ETH Zürih önderliğinde yürütülen ilgi çekici bir çalışmada masif yapı elemanlarıyla üretilen yenilikçi formlar sergilenmiş. Bu seneki sergide *Norman Foster Foundation*'ın geliştirip tuğlalardan inşa ettiği *Droneport* ve *Giardini*'de sergilenen tuğla kafes yapısı *Gabinete de Arquitectura* yerleştirmeleri de benzer bir şekilde geleneksel masif elemanları yenilikçi biçimlerde kullanan ilgi çekici çalışmalar.

Romanya merkezli ADNBA grubunun yerleştirmesi, hem maketlerinin etkili anlatımı, hem de alt metni açısından bir diğer etkileyici çalışma. Orta sınıf konut pazarının içinde bulunduğu, ortalama mimari becerilerle yapılabilen statükocu ve kâr odaklı üretimi eleştiren bu yerleştirme, çok basit fakat güçlü bir maket üzerinden tasarımın alternatif yaşam alanı olanaklarını üretme potansiyelini sorguluyor.

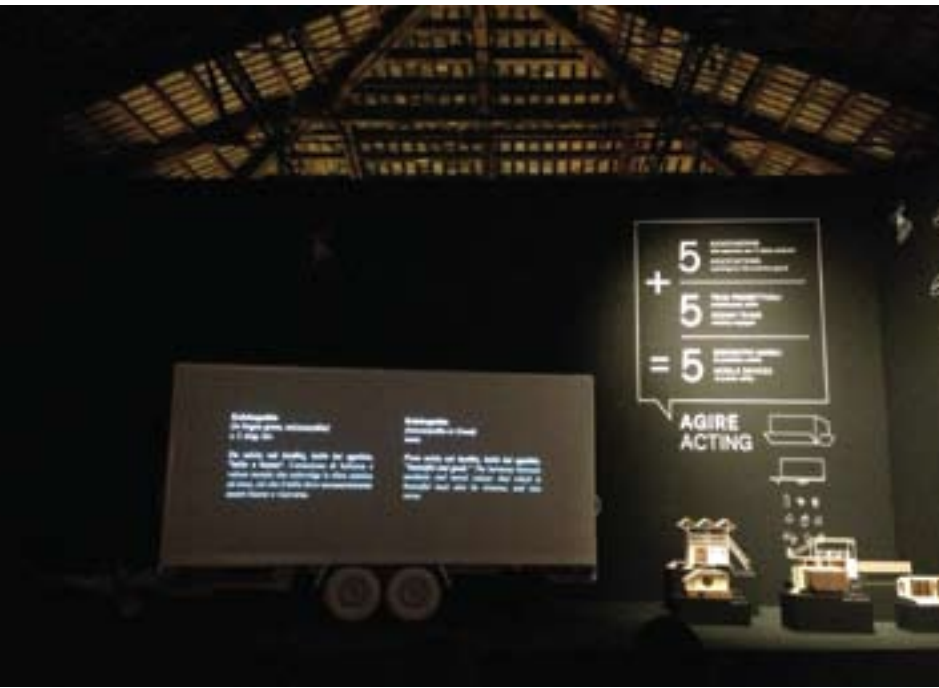
Arsenal'deki *Reporting from the Front* sergisi, burada çoğundan bahsedemediğim birçok yerleştirmeye tam da Aravena'nın çağrıda bulunduğu şekilde mimarlığın fark yaratmak için verdiği savaşları odak alıyor. Öyle ki, Peter Zumthor ve Kengo Kuma'nın bağımsız pavyondaki sergilerinin ana sergi yanında bir miktar sönük kaldığını söylemek bile mümkün. Bununla birlikte, ziyaretimiz sırasında yapımı henüz tamamlanmamış olan, 2016 Ağa Han Ödüllerinde kısa listeye kalan *Makoko Floating School* (Yüzen Okul) ise hem sosyal söylemi, hem de mimari biçimi açısından oldukça etkileyici.

12

- 07/ Block Research Group,
ETH Zurich and Oschendorf,
DeJong & Block with the
Escobedo Group
08/ Droneport –
Norman Foster Foundation
09/ Gabinete de Arquitectura
10/ Floating School – NLE
11-12/ ADNBA
13-14/ Türkiye Pavyonu
15-16/ İtalya Pavyonu

13

15

16

Ülke pavyonları açısından da oldukça ilgi çekici bir bienal tecrübesi yaşadığımızı söylemeliyim. Tabii ki bizler için en merak verici konu, bu sene ülkemizde mimarlık ve eleştiri çevrelerini oldukça meşgul eden *Darzana*'ydı. Yazının başında yazdığım gibi, konunun yoğun tartışmalara neden olan politik yönü fazlaca tartışılmakta; fakat ben serginin kendi içindeki bütünlüğü ve söylemine odaklanmayı daha doğru buluyorum. Yoğun bir katılımı ilk gün saat 13:30'da açılan Türkiye Pavyonu bizim deneyimlediğimiz süre içerisinde bienalin en çok ilgi çeken alanlarından birisi oldu. Venedik ve Haliç tersaneleri arasındaki kültürel paylaşım ve üretim süreçleri, güçlü bir nesne ve kapsamlı bir araştırma aracılığıyla ele alınmış. Sergi için hurda parçalardan oluşturulan *Başarda*, oldukça ilgi çekici bir nesne üzerinden

iki farklı tersanenin barındırdıkları hikayeler üzerine düşündürüyor. Dürüst olmam gerekirse sergide Türk olmaktan gurur duyduğumuz bir ruh haline girmemizin de aracı oldu.

Arsenale'de gözlemlediğimiz en ilgi çekici ülke pavyonlarından bir diğeri ise İtalya Pavyonu. İtalya'nın bu bienale katkısı, kendi pavyonunda başlayan ve gelişerek dışarıda da devam etmesi hedeflenen sosyal odaklı bir inisiyatif. Mimarlığın insanların hayatında sosyal, politik, kültürel alanlarda fark yaratabileceğini, kaynakların ve mekânların korunmasına ön ayak olabileceğini elle tutulabilir bir şekilde ortaya koyan çok güçlü bir tema sunuluyor. Özgün bir cesaretle, bu inisiyatifin bienal dışında da güçlenerek var olabilmesi için İtalya Pavyonu'nda bağış toplanan ve görüş paylaşılan bir alan da bulunuyor.

17

18

19

- 17/ Gabinete de Arquitectura
- 18-19/ LAN Architects
- 20-21/ Liu Jiakun
- 22/ Forensic Architecture
- 23/ Mısır Pavyonu
- 24/ Venedik Pavyonu

Giardini

İkinci gün başladığımız *Giardini* turu da *Reporting from the Front* sergisi ile başladı. *Arsenalé*'de olduğu gibi burada da küçük de olsa bir fark yaratma endişesi taşıyan ilgi çekici sunumlar hazırlanmış. Aravena'nın tasarladığı giriş mekânından sonra ziyaretçileri daha önce de bahsettiğim Solano Benitez öncülüğünde Gabinete de Arquitectura tarafından yapılan, tuğla kafes yapısı karşılıyor. Tuğla ve harç ile üretilen bu sıra dışı yapı, bienalin "mazeret üretmek yerine elindeki imkanları değerlendirerek olumlu bir etki yaratmak" söylemini destekliyor.

Giardini sergisinde de maketlerin oldukça önemli bir yer tuttuğu gözleniyor. LAN Architects'in aynı hacimde birlikte var olabilen farklı yaşam biçimlerini gösteren titizlikle üretilmiş maketi oldukça etkileyici bir izlenim bırakıyor. Kullanıcı inisiyatifliyle dönüşen bir blokta kullanıcıların zamanla yaptığı değişiklikler, yine kullanıcıların anlatımlarıyla desteklenerek güçlendirilmiş. Birkaç oda sonra ulaşılan Liu Jiakun sergisinde ise ziyaretçilerin etkileştiği bir maket üzerinden sosyal konut kavramı ele alınıyor. Serginin devamında SANAA, Rogers Stirk Harbour + Partners, Renzo Piano gibi ünlü ofislerin sosyal odaklı sorunlara değinen projelerinin yanında tanınırlığı az olan grupların da etkileyici çalışmaları sergileniyor. Bütün sergi içinde belki de en olumsuz

bakış açısı getiren bölüm ise şüphesiz Forensic Architecture'a ait. Bir mekâna isabet eden bir bombanın betimlendiği merkez odanın çevresinde, savaş, iklim değişikliği gibi sorunların yol açtığı sosyal sonuçlar, zaman zaman rahatsız edici olabilen sansürlü görsellerle sunuluyor.

Ülke pavyonlarının birçoğunda açılışlara denk geldiğimiz için her pavyonu aynı derinlikte inceleme fırsatımız olmadı. Bu nedenle sadece daha etkileyici bulduğum bazı pavyonlardan bahsetmek istiyorum. Bunlardan ilki Mısır Pavyonu: 2011 olayları sonrası mimarlığın toplumsal uzlaşmada bir değişim aracı olarak yüklendiği görevi rolleri gerçek örnekler üzerinden anlatan pavyon, aynı zamanda oldukça güçlü bir görsel dile sahip. Marghera bölgesinin dönüşümünü genç mimar ve fotoğrafçıların gözünden ele alan, "Up (Yukarı)" temalı Venedik Pavyonu ise alternatif yapı çevre önerilerinin sürekli çalışan 3 boyutlu yazıcılar ve lazer kesim makinaları arasında, bir stüdyo ortamında sunulduğu incelemeye değer bir sunum. Bütün bienal alanını kısa sürede kaplayan "Fair Building (Adil İnşaat)" başlıklı sarı çantaların sorumlusu Polonya Pavyonu ise inşaat sektörünün diğer sektörlerde gelişen adil üretim anlayışının aksine insan hakları açısından geride kaldığını istatistiklerle öne sürerek farklı bir konuya dikkat çekiyor.

20

21

22

23

24

Yazımı sonlandırmadan önce ana alandaki pavyonlardan bizim Türkiye bağlamında da tecrübe ettiğimiz sorunları ele alan üç tanesine özellikle değinmek istiyorum: Büyük Britanya, Güney Kore ve Almanya. Genel olarak imkânsızlıklara rağmen kazanılan büyüklü küçüklü zaferlerin ele alındığı bienalde, Büyük Britanya pavyonu kötümser bakışıyla farklı bir noktada duruyor. “*Home Economics* (Ev Ekonomisi)” başlıklı sergi, günümüzde İngiltere’de konut sahibi olmanın, önceki nesillere kıyasla ne kadar zorlaştığına dikkat çekiyor. Bu bağlamda konut hayatı mekân yerine zaman kavramı üzerinden ele alınırsa (saatler, günler, aylar, yıllar, on yıllar), konut üzerinde yapılan spekülasyon ve haksız kazancın yeniden dizginlenebileceği fikri öne sürülüyor.

Güney Kore Pavyonu, “*The FAR Game* (Emsal Oyunu)” teması üzerine kurulmuş. Pavyonda 2008 krizinden sonucunda yatırımcıların pazarlanamaz hale gelen mega projeleri bırakıp yeniden kent içerisinde apartman ölçeğine inmesiyle kent içi rantın yükselmesi ve mimarların bu sürece getirdikleri yaratıcı çözümler sunuluyor. Yine bizlerin alışık olduğu pratiklere benzer bir şekilde, pazarlanabilir alanın en üst seviyede tutulmasının neredeyse bir zorunluluk haline geldiği, yasal kısıtlar çerçevesinde mimarların bu zorunluluğa yaratıcı çözümlerle

cevap vermek zorunda kaldığı örnekler sunularak çarpıcı (ve oldukça tanınmış) bir sunum hazırlanmış. Pavyon için hazırlanan kitap da oldukça bilgilendirici.

Son olarak değinmek istediğim Almanya Pavyonu, bienal tarihinde bir ilki başararak orijinal pavyon yapısında tadilat yapmak için izin almış. Almanya’nın göçmenlerle olan olumlu ilişkilerini ele alan pavyon, kısmen açılan duvarları ile Almanya’nın açıklığın kültürünü yansıttığı mesajını iletiyor. Boşaltılan duvarlardan sökülen tuğlalar içeride, bienal sonunda tekrar duvara örülmek üzere, bankolarda kullanılmış. Gün boyunca ayrılan servisi yapılan pavyonda Almanya’daki göçmen topluluklar ve onların şehirlerle ilişkilerini irdeleniyor.

Özellikle 2014 bienalinin başarısından sonra yeni bienale küratörlük yapmak oldukça zorlu bir görev. Benim gözlemleyebildiğim kadarıyla Aravena bu sorumluluğun altından başarıyla kalkmış. Bu yazıda hem paylaştığım hem de paylaşmadığım pek çok pavyon, mimarlığın sosyal bağlamda üstlendiği roller açısından oldukça kritik konulara dikkat çekiyor. Kasım ayının sonuna kadar devam eden bienalin ziyaret edilmesini, bu defa daha kısık seslere de kulak veren farklı bir deneyimi mümkün kılması açısından tavsiye ediyorum.

UZAK KITALAR...

KENYA

Bazen insan ihtiyaç duyar kaçmaya, uzaklaşmaya...
 Oysa kimi zaman ne kadar uzaklaşsak, o kadar yakınlaşırız.
 Uzak ufuklar ayna olur,
 kaçır gibi kavuşuruz aslında kendimize.

Y. Mimar
 Berna Tanverdi

Kenya'da her sabah gün doğmadan ıssız ve sessiz savana yollarına çıkıyoruz, doğadan ne kadar kopuk yaşamların içinde sıkışıp kaldığımızın farkına vararak. Hayatta kalma mücadelesi ve doğanın kendi dengesi içinde devam eden dingin yaşama inat bizler gündelik "kent" hayatına ne çok yapay anlamlar yüklüyoruz. Asfalt yüzeyler üzerinde biyolojik ritmimize hiç de uymayan bir hızla ilerleyen tekerlekli ve motorlu araçlarla nereye koşturuyoruz? Beton binaların yapay malzeme kaplı, ışık, hava ve tüm doğal koşullardan uzak mekanlarındaki zamanla yarışan koşturmalarımıza yapıştırdığımız "uygarlık", "medeniyet" gibi kavramların tesellisi artık idare etmez oluyor, zamanın durduğu Afrika'da.

Vahşi doğada güçlü olanın kazandığı, zayıfların ise doğal seleksiyona uğradığı savını sorgulatan görüntülerden birinde kamufle olmuş bir ceylan yavrusu hayata merhaba diyor. Rehberlerimiz göstermese farkına bile varamayacağımız bu birkaç saat önce dünyaya gelen yavru ceylan büyüüp serpildiğinde sahip olacağı güzelliğinden, renklerinden, zarafetinden çok uzak, çünkü muhteşem doğa yavrularını koruyor yem olmasınlar diye, diğer hayvanların dikkatini çekmeyecek şekilde adeta görünmez doğuyorlar, doğanın mucizelerini doğrularcasına...

Sadece 'güçlü'nün kazandığı, 'zayıf'ların ise yenik düştüğü vahşi bir savaş alanı değil, doğal dengelerin hakimiyetinde her şeyin olması gerektiği gibi olduğu bir düzen sadece, mucizevi bir düzen...

Doğal yaşamın bu çarpıcı görüntüleriyle beraber Kenya'ya adım atar atmaz dikkat çeken isim: Karen Blixen, Danimarkalı kadın yazar, hafızalarımızda yer etmiş unutulmaz filmlerden 'Be-

01/ Karen Blixen'in müzeye dönüştürülen evi, Nairobi-Kenya. Fotoğraf: Karl Ragner Gjertsen

nim Afrikam' (Out of Afrika)'nın yazarı. Adım başı göze çarpan bu isim; bazen bir sokak adı, bazen bir mağaza, bazen de yaşamının uzun yıllarını geçirdiği, günümüzde müzeye dönüştürülmüş olan çiftlik evi.

1912 yılında İsveçli bir mühendis tarafından inşa edilen çiftlik evi, 1917 yılında Karen Blixen'in yaşamaya başlaması ile 1985 yılında müze olarak açılması arasında filmlere, romanlara konu olmuş bir kadının yazarın yaşamına tanıklık etmiş. Blixen (1885-1962), eşi ile beraber kahve tarımı yapmak üzere Afrika'ya gelir, 700 Kenyalıyı işe alarak başladıkları kahve tarımı sırasında, Kikuru Kabilesi'nin çocuklarına okuma yazmayı öğretmiş, Afrika'ya gönlünü kaptırmış ve tüm yaşamında derin izler bırakan anılarla tekrar Danimarka'ya dönmüş olan yazar, Kenya'da hiç unutulmamış.

Blixen'in doğumunun 100. Yılı ve 'Benim Afrikam' filminin gösterime girdiği 1985 yılında ise, yazarın yaşamına tanıklık etmiş bu çiftlik evi müze olarak kapılarını halka açmış.

Yazarın kendi hayatı da neredeyse bir öykü gibidir ve kendi yaşamının hikayesi 'Benim Afrikam' filmi 7 dalda Oscar kazanmış, hafızalarda derin izler bırakarak bir dönem tüm dikkatleri Kenya'ya, bu uzak di-

yara çekmiştir. Kendi yaşam öyküsünü ve Afrika'yı anlatan yazar, bu öykülerle geçen 77 yıllık yaşamını kendi sözleriyle şöyle özetler: "Düş kurmak akıllı-uslu insanların intihar etme şeklidir".

Başkent Nairobi'nin 240km batısında ise bambaşka bir evren... Dünyanın sadece insanlara ait olmadığını idrak ettiren Maasai Mara ekosisteminde yer alan 12 çadırlık bir kamp: Mahali Mzuri, Swahili dilince "güzel yer" anlamına geliyor. Richard Branson tarafından kurulan düşük yoğunluklu turizm hedefli bu kamp byDESIGN tarafından tasarlanmış, iç mekan mobilya seçimleri ise Real Studios'a ait. 13.500 hektarlık özel koruma alanında yer alan kamp, Büyük Göç ve hemen hemen tüm hayvanların özgür dünyasına tanıklık etmek için tasarlanmış. Her sene Temmuz ayında, Tanzania Serengeti'den yola çıkarak, Mara Nehri'ni geçip Kenya'ya göç eden zebra ve antilop sürüleri ile beraber sırtlan, çita, fil, leopar ve aslanları, onları isimleri ve yaşlarıyla tanıyan rehberler eşliğinde izlemek, ait olduğumuz dünyayı bambaşka yönleriyle görmemizi sağlıyor.

Çadırlar sürdürülebilir mimari örneği, hafif strüktürler ve kanvas kullanılarak, yere neredeyse sadece dokunarak, yerel malzemelerle ve lokal işçiler tarafından yapılmış.

02

05

06

04

Özellikle son yıllarda yaygınlaşan Afrimimari; yerel mimari yaklaşım ile Afrika'da, batılı ileri teknolojiler kullanarak yüksek yapılar üreten şehirleşme projelerine alternatif, geleneksel tekniklerle, yerel halkın ihtiyacına yönelik ve daha da önemlisi halkı üretim sürecine de dahil eden bir tasarım ve üretim modeli ile Afrika'nın kendi kültürel değerlerine sahip çıkma adımlarının sonuçları özellikle eğitim yapılarında kendini gösteriyor.

Yerel malzeme ve inşaat teknikleri kullanılarak üretilen bu yapı dilinde çelik, çimento, tuğla yerine geleneksel yapı malzemesi olan kerpiç, ahşap ve bambu kullanılıyor. Temini ve üretimi kolay bu malzemelerin diğer önemli özelliği ise klima ihtiyacını elimine ediyor olmaları. Gündüz depolanan ısıyla gece ısınıyor.

Nairobi'nin özellikle gecekondu bölgesindeki gençlere meslek edindirme amacı ile kurulan sanat ve ticaret okulunun projeleri Almanya'da hazırlanmış ancak uygulama yerel halk ile Alman öğrenciler tarafından birlikte gerçekleştirilmiş.

Kenya'da yer alan sürdürülebilir mimariye diğer bir örnek ise ABD

07

08

12

13

Yeşil Bina Konseyi'nin 2013 yılında "Dünyanın En Yeşil Okulu Yarışması"nın birincisi olan Uaso Nyiro Okulu. Bu okulda öğrencilere, 'su koruma' öğretiliyor, Afrika'da içecek su bulmanın güçlüğüne çare olarak. Aslında kıta yeterince yağmur suyu aldığı halde sular verimli bir şekilde tutulup, filtre edilerek depolanamadığı için büyük su sorunu yaşıyor. İngiliz mimarlar Jane Harrison ve David Turnbull tarafından tasarlanan sürdürülebilir ilkökul, ihtiyacı olan bütün su miktarını topluyor. Aynı zamanda Mikro klima yaratılarak sürdürülebilir ekosistemin güçlendirilmesi ve günlük yaşama entegrasyonu hedeflenerek inşa edilmiş Uaso Nyiro İlkokulu. Özellikle eğitim yapılarında uygulanan sürdürülebilir mimari ve ekosistemin korunması, bu okullarda yetişen yeni nesillerin aynı yaklaşımı devam ettirebilmesinde büyük rol oynayacaktır.

Kenya gibi uzak, farklı, alışageldiğimiz yaşamdan bizi bazen şok ederek alıp götüren yeni yerleri gördükten sonra sanırım pek çok kişi aynı şekilde düşünüyor: görülecek ne çok yer, öğrenecek ne çok şey var; ve dönüp bulunduğumuz noktaya tekrar baktığımızda ne kadar farklı görüyoruz öncesinden...

- 02-03/ Mahali Mzuri Safari Kampı. Fotoğraflar: Ayşe Akınal Serpil
 04-05-06/ Sanat ve Ticaret Okulu, Malaa-Nairobi, Kenya. Fotoğraf: Matthias Kestel
 07/ Fotoğraf: Ayşe Akınal Serpil
 08-09-10-11-12/ Fotoğraf: Berna Tanverdi
 13/ Ceylan ve yavrusu. Fotoğraf: Berna Tanverdi

serbest MİMAR Magazine - Issue 22

SUMMARY

In our 22nd issue we meet you again with a different content.

“Desktop” section where projects design of which are not completed yet or in progress comprises various projects including Office, trade buildings, housings, public structures, hotels and university campuses.

You will find the activities performed recently by Turkish Association of Architects in Private Practice (SMD), İstanbul SMD and İzmir SMD in the section with title of “From SMDs”.

In “Good Things” section there are news about 15th National Architecture Exhibition and Awards, Manço Mimarlık which is awarded with S-Arch 2016 prize with its Hatay Project and Selim Erdil who is awarded with A+ Award 2016 Prize with his “Ma Vie La” Project.

In “Bad Things” section the demolition of Council of State Building of Doğan Tekeli and the articles of Tezcan Candan Karakuş related to demolition of Marmara Kiosk and Baraj Music Hall will meet you.

The guest of “Profile” section is D. Turgay Ateş who Landscaping Architect with M.Sc. degree in City Planning and he shares many of his sketches and hand-made drawings with you during the interview where he transferred anecdotes from his professional life and studies.

In “New” section details of the projects such as Antalya Culture and Art Center, Denizli Bus Terminal Project, Gimart Outlet AVM and Hotel Project and House of Ali Yalçın project.

In “From Competition to Implementation” section detailed information about projects which were awarded and implemented as a result of a competition that are Lüleburgaz Intercity Bus Terminal and Kemal Kurdaş mausoleum projects are presented.

In “Remarks” section presents the article presenting the impressions and comments of M.Sc. Architect Onur Özkoç about 15th International Venice Architecture Biennial.

Finally in the section “We were there”, the article of M.Sc. Architect Berna Tanverdi is presented in which her impressions about Kenya are mentioned.

Translation : Çağla Mayda

Журнал “Свободный Архитектор”, выпуск 22-ой.

СОДЕРЖАНИЕ

Мы снова встречаемся с Вами в очередном 22-ом выпуске нашего журнала. Мы постарались сделать его разноплановым и наполненным.

В разделе “На рабочем столе” мы по традиции рассказываем о проектах, работа над которыми только что завешена или находящихся в стадии разработки, таких как офис, жилой комплекс, отель, университетский городок, здания административного и общественного назначения и другие.

О событиях и мероприятиях , проведенных за последнее время отделениями “Объединения Свободных Архитекторов” в городах Измир и Стамбул мы расскажем в разделе “Новости “Объединения Свободных Архитекторов” (“SMD”).

В главе «Хорошее» речь пойдет о 15-ой Международной Архитектурной выставке и о врученных на ней наградах. Это награда S-Arch 2016, которую получила фирма Манчо Мимарлык Хатай, а также проект «MaVeLa» Селима Ердина в номинации A+ Award 2016.

А в главе «Плохое» Доан Текель рассказывает о сносе здания Государственного Совета, а Тезджан Джандан Каракуш повествует о ликвидации таких объектов как Мармара Кешку и Бараж Казиносу.

Гостем главы «Профиль» на этот раз будет градостроитель и ландшафтный дизайнер Тургай Атеш. Он поделится с Вами своими мыслями о его профессии, а также расскажет о различных проектах и покажет чертежи и эскизы.

В разделе «Новое» вы найдете подробный и интересный рассказ о таких проектах как Центр Культуры и Искусства в г.Анталья, проект Автовокзала в г.Денизли, Торговый Центр и Отель Гимарт , проект Дом Али Ячлин.

Глава «От проекта к воплощению» детально повествует о реализованном конкурсном проекте здания терминала для автобусов междугороднего сообщения в г.Люлебургаз, а также проекта мемориала Кемаль Курдаш.

О 15-ом Международном Венецианском Архитектурном Биенале и о своем взгляде на это событие Вам расскажет архитектор Онур Озкоч в главе «Взгляд».

И, наконец, в главе «Мы там были» архитектор Берна Танверди поделится с Вами своими впечатлениями о Кении.

Переводы : Natalia Troshina Soylu

مجلة المعمار الحرة – العدد 22

الملخص

نلتقي بكم مجددا في محتوى جديد ومختلف في عددنا 22 .

ان قسم "سطح المكتب" للمشاريع التي تم الانتهاء للتو من تصميمها او المستمر اختيارها يتكون من العديد من المشروعات المختلفة مثل: مكاتب، منشآت تجارية، مساكن، أماكن عامة، فنادق وجامعات.

فيما يتعلق بالشطة واعمال الموسم السابق لمصلحة الارصاد الجوية التركية، مصلحة الارصاد الجوية في اسطنبول وازمير ستجندونها في قسم "مصلحة الارصاد الجوية".

وفي قسم "الاشياء الجيدة" ، يوجد اخبار وجوائز 15 معرض محلي للمعمار، مشروع مانجو هاتاي للمعمار الحاصل على جائزة s-arch للعام 2016 و مشروع "Ma Vie La" سليم اردل الحاصل على جائزة A+ Award للعام 2016 .

وفي قسم "الاشياء السيئة" ، يوجد اخبار وكتابات تتعلق بهدم مبنى المجلس لدوغان تيكالي، وهدم مبنى سد كوشكو في مرمره لتيزجان جاندان.

وفي موضوع قسم "الملف الشخصي" هو معمار بيزاج ومخطط المدينة الجديدة الدكتور تورغوت أتیش. يقوم الدكتور تورغوت أتیش بمشاركته معلومات عن حياته المهنية وعن مشاريعه ومخططاته.

وتجدوا في قسم "جديد" تفاصيل عن مشروع مركز الفنون والثقافة في انطاليا، مشروع كراج دنيзли، مركز تسوق "Gimart Outlet" ومشروع فننقه، وكذلك مشروع منزل علي يالتشين.

وفي قسم "من المسابقة الى التطبيق" تجدوا معلومات عن مشاريع محطة الباصات التي تربط بين المدن، وضريح كمال كورداش والتي حصلت فازت في المسابقة بالتطبيق.

وفي قسم "الاراء" يوجد كتابات تضم معلومات عن افكار ومشاهدات المعمار اونور اوزكوتش فيما يتعلق بالعمارة بينالي فينيسيا 15 .

واخيرا في قسم "كنا هناك" نشر اككم معلومات وكتابات تتعلق بمشاهدة العمارة في بيرنا تانفيردي.

الترجمة : Çağla Mayda

ABONELİK FORMU

Adı / Soyadı : _____

Mesleği : _____

Çalıştığı Kurum : _____

Görevi : _____

Unvanı : _____

Posta Adresi : _____

Posta Kodu : _____ Semt : _____ Şehir : _____

Telefon : (_____) _____ Faks : (_____) _____

E-Posta : _____ @ _____ URL : _____

☐ İlk Abonelik

☐ Abonelik Yenileme

☐ 4 sayılı abonelik-35 TL / Öğrencilere-30 TL

Fatura Bilgisi ☐ Adıma fatura istiyorum ☐ Firma adına fatura istiyorum

Firma Adı : _____

Adres : _____

Vergi no : _____

Vergi Dairesi : _____

ÖDEME BİLGİLERİ

☐ Posta havalesiyle ödeme (Ödeme yaptığınız belgeyi bu form ile birlikte yollayınız).

☐ Banka havalesiyle ödeme (Ödeme yaptığınız belgeyi bu form ile birlikte yollayınız).

☐ Kredi kartı ile ödeme. ☐ Visa ☐ Master Card

Kart No:

Son Kullanma Tarihi: / İmza: _____

BANKA HESAP BİLGİLERİ

Garanti Bankası - Kuşulu Şube

IBAN: TR45 0006 2001 3610 0006 2979 12

Reklam İndeksi

DALSAN ARKA KAPAK İÇİ

IŞIKLAR ÖN KAPAK İÇİ - 1

KALEBODUR ARKA KAPAK

MAS OFİS 48-49-53

TSMD YAPI SEKTÖRÜ BULUŞMASI 68

TÜRK SMD

TÜRK SERBEST MİMARLAR DERNEĞİ

MİMARLIK
OFİSLERİ

SEKTÖR
TEMSİLCİLERİ

YATIRIMCI
KURUM VE
KURULUŞLAR

12

TSMD YAPI SEKTÖRÜ BULUŞMASI

29 - 30 Eylül 2016

12. Yapı Sektörü Buluşması'nda
Yerinizi Ayırtmayı Unutmayın!

Yapı Sektörü Buluşması'nda siz sektör temsilcilerinizi
ilk gün mimarlık ofisleri, ikinci gün yatırımcı
kurum/kuruluşlarla bir araya getiriyoruz.

TSMD Mimarlık Merkezi / Ankara

TSMD MİMARLIK MERKEZİ
ARCHITECTURAL CENTER

ARCHITECTURAL CENTER
TSMD MİMARLIK MERKEZİ

ANKARA

Başvuru

info@tsmd.org.tr

0312 219 94 08

0531 771 15 02

GREENGUARD: İNSANA VERDİĞİMİZ DEĞERİN KANITI!

Dört duvar arasında yaşıyoruz. Zamanımızın büyük bir kısmını iç mekanlarda geçiriyoruz. Bu sebeple, iç mekan ürünlerimiz, içerisinde bulunan kimyasal oranlarının belirlenen sınır değerlerin altında olduğunun kanıtı olan Greenguard sertifikası ile belgelendirilmiştir.

coreX

ALÇITEK

SIVATEK

SATEN TEK

maxicoat

FLOORTEK
Kendinden paylan gap

www.dalsan.com.tr

Greenguard ile ilgili detaylı bilgiyi www.dalsan.com.tr adresinden alabilirsiniz.

KALEBODUR
HER ACIDAN
BEKLENMEYENİ
YARATIR.

C-Extreme

Çimento, traverten ve
ahşap doku görünümünü
buluşturan fullbody porselen.
Kalebodur'dan.

